

Notulen van de raadsvergadering van 9 juli 2026 ochtendzitting

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 13

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Tegenwoordig zijn 45 leden, namelijk de heer I.P. Duin, de heer M. Verhoef, de heer J.M.D. de Waard, mevrouw V.A. Bruin, de heer G.F.E. Koster, de heer T. Roskam, mevrouw M.S. Abrahamse, de heer E.P.J. Verweij, mevrouw C.A. Engels, de heer J.C. Siemons, mevrouw Z.P. Coşkun, mevrouw M. Laamairi, de heer G.G. van Dijk, mevrouw C.M. Zeegers, de heer R. Buijt, de heer F. Achbar, mevrouw I. van der Meer, de heer T.B. Versnel, de heer T. de Haan, mevrouw S.L. Rojer, de heer D.M. Hamhuis, de heer N.L. Redelinghuys, de heer B. Doğan, mevrouw A.J.A. Maassen, de heer D.H. Monge Vega, de heer S.M. Bonte, de heer E. Başoğlu, de heer D.J. van Dommelen, de heer Ö. Kaya, de heer L.P.A. Dekkers, de heer S. Leewis, mevrouw J.M. de Bruijn, mevrouw J.L. Baán, mevrouw A. Kockelkoren, mevrouw S. Reitema, mevrouw M.Y. Morkoç, de heer M.H. Biljoen, de heer J. Jaspar, de heer K.J.P. van Eikeren, de heer J.P. Postma, de heer S. Soytekin, de heer R.G.C. Segers-Hoogendoorn, mevrouw M.E. van Dijk, de heer T.J.D. Isaack en mevrouw J.M. Nunnely

Namens het college zijn tegenwoordig:

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

1. Opening en mededelingen

De VOORZITTER: Ik open deze bijzondere raadsvergadering en heet u allen hartelijk welkom. Ook welkom aan onze gasten. Ik zie wat bekende gezichten achterin zitten, degenen die op afstand onze vergadering volgen, de vertegenwoordigers van de media en onze medewerkers en in het bijzonder de mensen die hier nog zijn voor de mensen die aan deze kant van de tafel zitten en zo meteen afscheid gaan nemen. Het is toch een bijzonder moment en fijn dat die betrokkenheid er steeds is. We hebben 1 bericht van verhindering: mevrouw Nunnely heeft aangegeven wat later aanwezig te zijn vanwege het heuglijke feit dat haar zoon zijn diploma krijgt.

2. Vaststelling van de agenda voor de bijzondere raadsvergadering van 9 juli 2026

De VOORZITTER: Ik zal nu de agenda met u doornemen en aan het eind zal ik u gelegenheid geven nog aanvullende opmerkingen te maken. Vandaag staat eerst in het teken van het afscheid en daarna de benoeming van wethouders. Er staat 1 debat op de agenda over het coalitieakkoord. Na de benoeming van de wethouders worden er nog vacatures in de raad ingevuld die ontstaan vanwege de benoeming van diezelfde wethouders. Wij stemmen vandaag niet over de moties bij het debat over het coalitieakkoord, aangezien de tweede termijn van het debat over het coalitieakkoord op donderdag 16 juli, volgende week donderdag, plaatsvindt. Dan kom ik nu bij de spreektijd voor vandaag. Het voorstel van het presidium is om vandaag 2 uur spreektijd op de klok te zetten en 2 uur voor de termijn volgende week. Deze tijden zijn uitwisselbaar. Dus als u tijd over heeft vandaag, mag u het meenemen. Als u denkt: ik ga al mijn tijd vandaag gebruiken, dan heeft u volgende week niets meer. Heeft dat uw instemming? Dat is het geval, dan is dat hierbij besloten. Zo meteen, na

afloop van het ochtenddeel, verwacht ik rond 12.00 uur een lunch. Die is beschikbaar, zoals gebruikelijk, op de omloop voor de raadszaal.

3. *Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 26 en 27*

De VOORZITTER: Dan komen we bij agendapunt 3, mededelingen van de ingekomen stukken aan de raad en de commissie, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026, week 26 en 27. Ik stel u voor de behandelwijze, zoals vermeld bij het desbetreffende stuk, vast te stellen en als u een opmerking heeft met betrekking tot een bepaald stuk, dan verzoek ik u het bijbehorende BP nummer te noemen dat bij het stuk staat. Wenst iemand hierover het woord? Dat is niet het geval. Dan constateer ik dat daarmee ook de lijst van ingekomen stukken is vastgesteld.

4. *Afscheid van de wethouders die niet terugkeren in het college van burgemeester en wethouders*

De VOORZITTER: Dan komen we bij het afscheid van de wethouders die niet terugkeren in het college van burgemeester en wethouders. Ik ga hen allen toespreken. Daarvoor ga ik me naar die kant bewegen. Dan gaan wij allemaal aandachtig luisteren, hopelijk, naar alle woorden die aan deze kant en daar nog ook toegesproken worden. Geachte aanwezigen, vandaag nemen we afscheid van een aantal wethouders. Dan zouden we inderdaad kunnen stilstaan bij alle dossiers, besluiten, resultaten, maar dan stonden we hier natuurlijk nog uren. Dat is dan nog veel te lang om allemaal door te voeren, zeker bij de heer Lansink-Bastemeijer, die heeft zoveel op zijn palmares staan, daar blijven we over aan het praten. Maar die verhalen bewaren we ook al voor de afscheidsrecepties, ofwel hier of bij de politieke partijen zelf. Daar kunnen dan ook alle saillante en sappige anekdotes worden gedeeld. Met 1 uitzondering, zeg ik er meteen bij, want aan de heer Kasmi ga ik vandaag wat meer ruimte besteden, omdat dit de enige gelegenheid is waarop ik hem kan toespreken en daar ga ik gretig gebruik van maken. Vandaag wil ik voor u, de gemeenteraad, mijn dank uitspreken namens de stad aan de bestuurders die zich dag in dag uit hebben ingezet voor ons mooie Rotterdam, met een groen-wit hart en een koel hoofd, voor alle 674.000 inwoners bij wie zij ook blijvende impact hebben gemaakt. Want uiteindelijk herinneren we bestuurders over hoe ze hebben bestuurd, om de keuzes die ze maakten, om de mensen die ze raakten en op de manier waarop ze zich verbonden aan deze stad. Gisteravond heb ik al een aantal wethouders van Leefbaar Rotterdam toegesproken bij hun afscheidsreceptie, maar sta mij hiertoe nogmaals de heren Buijt en Simons, hij zit daar, nogmaals te bedanken voor hun tomeloze inzet voor de stad die zij in hun DNA dragen. Geachte wethouder Buijt, beste Ronald. Jij werd wethouder zorg in een periode waarin de druk op onze zorg en de ondersteuning groot was. Een periode waarin steeds duidelijker werd dat we moesten zorgen voor mensen die hulp nodig hebben, maar ook eerlijk moeten kijken naar de houdbaarheid van ons zorgstelsel. Wie jou kent, is bekend met je directe benadering. Je benoemt wat er speelt, maar zoekt ook naar de oplossingen. Met jouw Rotterdamse directheid en vasthoudendheid heb je ingezet voor een zorgzame en duidelijke stad. Dat kwam misschien wel het meest zichtbaar naar voren in de aanpak buitenslapers. Een stevige titel voor een stevig plan. Een aanpak waarin ruimte was voor opvang en ondersteuning, zoals de bijzondere opvang voor dakloze EU-migranten, maar ook voor grenzen waar mensen hulp weigerden. Je liet ermee zien dat menselijkheid en duidelijkheid geen tegenstellingen zijn. Juist samen vormen ze de basis van goed bestuur. Dank voor jouw betrokkenheid, je eerlijkheid en inzet voor Rotterdammers die onze aandacht het hardst nodig hebben. Dan is er nu gelegenheid voor de heer Buijt, als hij dat wenst, om zelf nog een woordje te spreken. Alleen als hij dat wenst.

De heer BUIJT (wethouder): Dank, voorzitter. Ik wil u allereerst bedanken voor de ontzettend mooie woorden die u gisteren, niet dat dit helemaal niet ertoe deed, maar die was, heel terecht heel kort en zakelijk. Gisteren hebt u echt heel mooie woorden tot mij gesproken. Ik was daar heel blij om. Mijn familie was daarbij, vrienden waren daarbij en die waren heel erg onder de indruk van wat u ook gezegd heeft. Ik wil u daar nogmaals voor bedanken. Naar de raad wil ik zeggen: ik ben op een maandagavond in oktober benoemd. Ik ben er iets later bijgekomen. Heel veel mensen hadden toen dezelfde kleur aan als mijn overhemd, allemaal in het wit. Ze stemden tegen mij omdat ik geen vrouw was, waar ik helemaal niets aan kon doen, maar ik kreeg heel veel tegenstemmen. Een dag later was het gelijk commissie begroting van de zorg voor de begroting 2023. Ik werd op maandag benoemd en op woensdag was die commissie, dus ik moest flink buffelen. Maar er was wel een overeenkomst met mijn slot als wethouder, want ik stopte gisteren, ik had mijn afscheidsreceptie, maar 's avonds had ik hier nog een loodzwaar debat in de raad. Bij de eerste begrotingsbehandeling kreeg ik direct een motie van treurnis aan mijn broek. Of die gisteravond ook gegeven is, dat blijft in deze kamer, want dat was in beslotenheid. Maar in ieder geval, daarna is het best goed gekomen, heb ik een goede samenwerking met de raad gehad en kijk ik met heel veel voldoening en trots terug op de afgelopen periode. Het was een eer om deze stad te mogen dienen. Ik heb met heel veel plezier gedaan. Ik wens mijn opvolgers, mijn portefeuille is aardig versnipperd, René, Astrid, Jeroen en Diederik, ontzettend veel succes. Ik ga een paar weken met vakantie, maar daarna staat mijn telefoon voor jullie open als ik jullie moet bijpraten, als jullie inside information willen die niet alleen van de ambtelijke kant komt, weet me te benaderen. Ik sta daar uiteraard voor open. Ik wil ontzettend graag het wethoudersteam bedanken, in het bijzonder Robert. Hij was echt natuurlijk de politiek leider en de initiator van de coalitie Eén Stad. Hij heeft dat echt geweldig gedaan, ook achter de schermen, want er komt een hoop kijken, kan ik jullie zeggen, bij 4 jaar coalitie. Ik wil mijn team bedanken dat daarboven zit en natuurlijk ook Manon, die is nu raadslid, maar die is jarenlang mijn steun en toeverlaat. Echt een topper, wordt algemeen geroemd. Voor de rest natuurlijk iedereen, natuurlijk de bodes, iedereen in de ondersteuning. Het is echt super hoe je als wethouder in de watten wordt gelegd. Ik ga de lunches missen, die worden stukken minder gezond, zal ik waarschijnlijk moeten constateren. Ik kijk ernaar uit, dadelijk aan de andere kant van de tafel, vanmiddag al, een heel andere rol. Misschien ook een soort bevrijding. Ik wens iedereen ontzettend veel succes de komende periode. Het was een groot genoegen om jullie te mogen dienen. Ik ben echt dankbaar voor de samenwerking met iedereen in deze raadzaal. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank. Dan komen we nu bij de heer Simons. Beste Robert, jij bracht een bijzondere achtergrond mee naar het college. Voordat je bestuurder werd, kende je de wereld van de zeevaart van binnenuit. Misschien verklaart dat ook iets van jouw manier van besturen. Je weet: een schip blijft niet alleen op koers door alleen naar de horizon te kijken, er moet gestuurd worden, er moeten keuzes worden gemaakt en je moet extra stevig staan wanneer de golven hoog gaan. Met jouw havenhart keek je naar Rotterdam als een stad die altijd in beweging is. Een stad van aanpakken, ondernemen, vooruitkijken, maar ook een stad waarin economische kracht uiteindelijk betekenis krijgt door de mensen die hier wonen en werken. Je bracht ervaring, nuchterheid en daadkracht mee. Geen woorden om de woorden, maar vooral de vraag: wat moet er gebeuren in het echte leven van mensen? Met jouw kenmerkende directheid bokste je resultaten bij elkaar voor de Rotterdammers. Met een tevreden blik zagen we je menigmaal op je balkonnetje staan. Turend over de stad als een kapitein over de zee, de woelige baren en stromingen trotserend en duidelijke rooksignalen voor iedereen die er een neusje voor had. Beste Robert, dank voor je inzet, je betrokkenheid en je bijdrage aan Rotterdam. Houd koers in Maassluis.

De heer SIMONS (wethouder): Het is bijzonder om hier voor de laatste keer te mogen staan na 20 jaar Rotterdamse politiek. Dit is de zesde gemeenteraad waar ik, weliswaar kort nu, mee heb mogen samenwerken. Burgemeester en anderen, dank voor de afscheidsreceptie, voor de mooie woorden. Het heeft me echt goed gedaan. Gisteravond ben ik wat laat gaan slapen en toch nog even, ook naar aanleiding van de receptie, teruggedacht over de periode

en mijn politieke carrière hier. Ik zal het kort houden, maar ik wil toch een paar adviezen meegeven, wat ik heb geleerd de afgelopen 20 jaar van de Rotterdamse politiek. Ten eerste hebben alle 45 gemeenteraadsleden wat gemeen met elkaar. Ze willen de stad verbeteren, houden van politiek, dat is altijd al heel mooi om te beseffen. Daarna komen de wat ideologische verschilpunten, maar mijn ervaring is dat op 8 van de 10 onderwerpen we het altijd in grote meerderheid eens zijn. Wat mijn advies aan jullie is: sluit bondjes. Of je nu in de oppositie zit of in de coalitie, hoe klein dan ook. Het heeft allemaal betekenis voor de stad. Als je de inhoud vooropstelt en niet de ideologie, de ideologie is soms belangrijk, maar vaak zitten mensen in een stad toch te wachten op een schone straat of de lantaarnpaal moeten doen, of dat nou eindelijk eens een keer die brug wordt aangelegd zodat er weer een verbinding bijkomt. Maar ga met elkaar in gesprek over de inhoud en dan, is mijn ervaring, kun je een heel eind komen. Ik wens jullie allemaal heel veel succes en wijsheid. Ik zal het van een afstandje bezien en als het nodig is, schrijf ik wel een mooie column.

De VOORZITTER: U kunt ook nog altijd komen inspreken natuurlijk, als betrokken inwoner. Dan komen we nu bij wethouder Norville. Beste Abigail, jij bent degene die als laatste bij dit college is gekomen, maar hoe jij je werk deed, leek het alsof je er al jaren zat. Jouw daadkracht is vermaard. Je hebt een koel hoofd, een scherpe blik en ook opgestroopte mouwen, ze zijn vandaag kort, maar spreekwoordelijk opgestroopt. Zo hebben we je ook leren kennen. Maar ook je warme hart voor de mensen voor wie je het deed. Je bracht die overtuiging met een groot gevoel voor rechtvaardigheid mee naar zowel raad als college. In jouw werk staat de menselijke maat bovenaan, waarbij steeds de vraag is: wat betekent dit voor de mensen die ermee te maken krijgen? Voor hen die het moeilijk hebben, voor de mensen die ondersteuning nodig hebben, voor inwoners die verdwalen in systemen. Ik wil met name jouw inzet voor de toeslagenouders benoemen. Je hebt daar ongelooflijk veel inzet op gepleegd en je hebt daar ook echt zaken voor elkaar gekregen. Ik denk dat we in die korte tijd zo ongelooflijk betekenisvol werk, dat je dat hebt gedaan voor hen, daar wil ik je met name ook voor bedanken. Je zette je ook in voor een overheid die niet alleen de regels kent, maar ook de mensen erachter ziet, in alle kracht en ook soms in kwetsbaarheid. Een overheid die naast Rotterdammers staat en oog heeft voor de verhalen achter de cijfers. Maar niet alleen je doorzettingskracht zal ons bijblijven, ook je oprechte betrokkenheid, je medemenselijkheid en je onvermoeibare inzet voor Rotterdam en alle Rotterdammers. Ik hoop dat je dat, in wat voor rol ook die je straks gaat bekleden, nog steeds zal blijven doen, want die inzet kunnen wij goed gebruiken. Dank je wel.

Mevrouw NORVILLE (wethouder): Zo'n anderhalf jaar geleden, toen nog werkzaam in Den Haag, zag ik een gemiste oproep op mijn telefoon en een nog onbeantwoorde vraag: of ik wethouder wilde worden in de stad waarin ik woon en leef op armoede, schulden, taal en toeslagen, onderwerpen waar ik veel om geef. Maar altijd ambtenaar geweest en bewust geen lid van een politieke partij. Moeilijk, moeilijk, moet mijn autonome zelf dat nou wel willen? Maar soms moet je kleur bekennen, is wat Faouzi Achbar tegen mij zei. Ik heb veel gezien en gehoord, geluisterd en opgeschreven en als ik het voor het zeggen had gehad, was ik nog 4 jaar gebleven. Politiek kan mooie resultaten bereiken, maar is soms ook een lelijk spel. Na 6 weken onderhandelen en er dan uitgegooid worden, was dat zeker wel. Maar wat een steun, liefde en respect heb ik ontvangen van de mensen van DENK. Gelovig ben ik er niet van geworden, maar samenwerken met jullie was werkelijk een godsgeschenk. Onze wegen scheiden nu, maar wij zijn matties voor live, slechts een telefoontje of appje verwijderd van elkaar, dat staat buiten kijf. Wat neem je mee uit deze anderhalf jaar, is nu de meest gestelde vraag aan mij. Dat zijn al die Rotterdammers die zich elke dag belangeloos inzetten voor een ander, dat maakt mijn hart blij. Vertrouwen komt te voet en vertrekt vaak weer te paard, dus dat toeslagen gedupeerden mij een beetje hebben vertrouwd, voelt ongeëvenaard. Ik heb het altijd gezegd en meen het ook echt: je bent niet het toeslagenschandaal. Een goed leven zonder stress wens ik voor jullie allemaal. Een goed team, zit achterin de zaal, is broodnodig, niemand kan het alleen. Jullie steun is onmisbaar geweest, jullie weten dat ik dat meen. Ook

alle andere ambtenaren bedank ik vanaf hier, want ja, al die voorbijgangers aan politici, gelukkig hebben we macht vier. Ook dank aan het college, de voorzitter en natuurlijk u als raad, aan de chauffeurs, gastvrouwen en gastheren, de cappuccino kwam nooit te laat. Rotterdam, de stad waarin ik woon en leef, maar straks niet meer werk. De liefde voor mijn stad verdwijnt niet, dat gevoel blijft even sterk. Ik wens coalitie en oppositie veel succes met elkaar en de stad, laat die dynamiek tot iets moois leiden, want Rotterdam verdient precies dat. Dank je wel.

De VOORZITTER: Dank je wel. Wat een talent hebben wij in het college zitten, nooit geweten. Te laat. We gaan naar wethouder Achbar. Beste Faouzi, jij bracht de volstrekt unieke invulling mee in je werk. Jij liet zien dat Rotterdam pas echt een stad van iedereen is, wanneer alle verhalen onderdeel zijn van ons gezamenlijke verhaal. Wanneer mensen niet alleen mogen meedoen, maar zich ook gezien weten en erkend voelen. Ik moet in het bijzonder terugdenken aan jouw inzet voor het Moluks monument. Wat je daar voor hebt gedaan en hoe we daarin hebben opgetrokken met elkaar en hoe bijzonder het was dat we onlangs het monument hebben kunnen onthullen. Maar ook de jaarlijkse Ketikoti viering en het programma rond het slavernijverleden. Daar heb je belangrijke stappen gezet in het zichtbaar maken van alle, zeker ook de pijnlijke facetten, van de Rotterdamse en de Nederlandse geschiedenis. Jij wist steeds de verbinding te leggen tussen verleden en toekomst, want erkenning gaat niet over terugkijken. Het gaat er ook over hoe wij in deze tijd samen verder bouwen aan een stad waarin iedereen zich thuis voelt en gezien weet. Natuurlijk, wie Faouzi zegt, zegt ook stijl. Jij kwam altijd goed voor de dag met gevoel voor detail en een uitstraling waarvan iedereen wist: die wethouder, die is wel gearriveerd. Van strakke snit in driedelig, het is nog net geen driedelig, maar strakke snit, tot en met een suave sportief trainingspak. De zorg en de aandacht die je voor de stad hebt, pas je ook op jezelf toe. Maar achter dat verzorgde uiterlijk zat vooral inhoud. Een bestuurder met een groot hart voor de zorg voor mensen en stad en daarom heel veel dank voor je energie, je overtuiging en je inzet. Dank je wel.

De heer ACHBAR (wethouder): Voorzitter, dank voor deze mooie woorden. Beste vrienden, vier jaar lang heb ik de eer gehad om wethouder van Rotterdam te mogen zijn. Vier prachtige jaren waarin ik mij met hart en ziel heb ingezet voor onze stad en haar inwoners. Ik moet zeggen: het voelde niet als een baan, maar eerder als een voorrecht. Samen hebben we kleur gegeven aan de stad en bruggen geslagen tussen mensen, organisaties en gemeenschappen. We hebben laten zien dat verschillen geen obstakel hoeven te zijn, maar juist een kracht kunnen vormen voor onze stad. Daar kijk ik oprecht ook met trots op terug. Ik wil iedereen bedanken met wie ik de afgelopen jaren heb mogen samenwerken. Dat zijn collega's, de gemeenteraad, maatschappelijke organisaties, vrijwilligers, de bodes, chauffeurs, mijn team en alle ambtenaren en natuurlijk alle Rotterdammers. Zonder jullie was dit niet mogelijk geweest. Natuurlijk heeft de manier waarop deze periode eindigt voor mij een bittere nasmaak. Maar ook dat hoort soms bij de politiek en daar komen we best wel overeen. Wat blijft zijn de mooie herinneringen, de resultaten die we samen hebben bereikt en de mensen die ik heb mogen ontmoeten. Rotterdam zit in mijn hart en zal altijd een bijzondere plek houden. Daarom neem ik vandaag geen afscheid van de stad, maar alleen van deze rol en zoals Arnold Schwarzenegger ooit zei: *I'll be back*.

De VOORZITTER: Dan mag ik het woord richten tot wethouder Lansink-Bastemeijer. Beste Pascal, jij bracht een frisse blik en een duidelijke ambitie mee voor de toekomst van Rotterdam. Je liet van meet af aan zien dat de stad van morgen vandaag begint. Dat vergroening, klimaat en de inrichting van onze leefomgeving geen onderwerpen zijn voor later, maar dat we de keuzes nu al moeten gaan maken. Jij durfde vooruit te kijken. Niet alleen naar de problemen van vandaag, maar ook naar de wereld van alle generaties Rotterdammers die nog moeten komen. Juist door die wijze van denken en doen, leverde dat de toekomstvisie Groene Waterstad 2050 op. We hebben op het watergebied ook veel samen

mogen werken en dat was altijd een groot plezier. We hebben altijd een beetje een afwijking dat we dat allebei leuk vinden en de rest vind het niet zo heel interessant, maar wij wel. Jouw eigen initiatief, geboren uit 2 woorden die inmiddels onlosmakelijk met jou verbonden zijn. Weet je ze? Radicaal groen, radicale vergroening. Dat is geen liberaal gebbetje, maar een oprechte overtuiging. Een uitnodiging om opnieuw naar ons mooie Rotterdam te kijken, om groen en water weer rijkelijk in de haarvaten van de stad te brengen. Met deze diepe wens, maar ook de open houding en je aanstekelijke enthousiasme wist je mensen mee te nemen in de zoektocht naar de stad die Rotterdam wil en kan zijn. Ik dank je ongelooflijk voor die visie, maar ook voor je vrolijke volharding. Dank je wel.

De heer LANSINK-BASTEMEIJER (wethouder): Dank je wel. Ik kan gelijk de helft van mijn speech terzijde leggen. Maar ik heb, zoals u van mij gewend bent, natuurlijk een Castroiaanse speech voorbereid van ongeveer anderhalf uur en 22 seconden. Ga er maar even voor zitten, dan kunnen we in ieder geval een goed verhaal beluisteren. Maar, voorzitter, aan alles komt een eind, ook aan mijn tijd als wethouder en als politicus in de mooiste stad van Nederland. Toen ik begon, wist ik dat het intensief zou worden. De afgelopen periode heb ik mogen werken aan handhaving, mobiliteit en buitenruimte. Portefeuilles waarbij iedereen deskundige is. Dat bedoel ik positief, want Rotterdammers zijn betrokken. Ze zeggen waar het op staat, soms vriendelijk, maar vaak ook iets directer, maar altijd uit liefde voor hun stad hun wijk of straat. Eerlijk gezegd: dat is misschien ook precies zoals het hoort en wat ik ook zo ontzettend zal gaan missen. De gesprekken met bewoners, ondernemers en debatten met uw raad, dat is waar ik echt ontzettend goed op ging, dat weet iedereen die mij kent. Deze raad is nooit verlegen geweest om een mening en gelukkig maar. We hebben elkaar stevig bevraagd, soms flink uitgedaagd en af en toe gedacht: hoe laat wordt het vandaag weer? Maar uiteindelijk deden we dat allemaal vanuit dezelfde overtuiging: Rotterdam verdient het beste. Ik wil de burgemeester bedanken, mijn collega wethouders, de griffie en natuurlijk alle leden van de raad voor de samenwerking. Politiek, werd al vaker gezegd, gaat over verschillen van inzicht, maar ook over respect voor elkaar. Dat heb ik hier uiteindelijk altijd gevoeld. Een heel bijzonder woord van dank gaat vandaag uit naar mijn eigen team: Albert, Stein, Antje, Tristan, Arjanne en Theo. Het team werd, naarmate ik meer ging doen voor deze stad, alleen maar groter en groter. De alfa en omega van het stadsbestuur inmiddels. Jullie waren voor mij veel meer dan collega's. Jullie waren een team in de meest pure betekenis van het woord. Deskundig, loyaal, eerlijk en nooit bang om tegen mij in te gaan als dat nodig was. Dat laatste is misschien wel het grootste compliment dat je een team kunt geven. We hebben samen ontzettend hard gewerkt, maar we hebben ook ontzettend veel gelachen, vooral om mijn schunnige grappen, werd mij gisterenavond maar weer verteld, en op moeilijke momenten wist ik: als wij met elkaar aan tafel zitten, komt het goed. Ik zeg het zonder enige reserve: dit was het beste wethoudersteam dat ik mij had kunnen wensen. Dank jullie wel daarvoor. Ik wil vandaag ook nadrukkelijk de mensen bedanken die meestal niet in de schijnwerpers staan. De bodes voor de thee en soms af en toe een kopje koffie om te smokkelen, want dat mag ik van de dokter niet te veel hebben, die soms harder nodig was dan een beleidsnota of een volgend visiedocument. Voor de lunches tijdens lange dagen en misschien nog wel belangrijker: voor het luisterend oor als dat nodig was. Jullie zorgen ervoor dat het huis niet alleen functioneert, maar dat het ook gastvrij voelt. De chauffeurs met al onze gesprekken, doorgaans niet altijd even bestuurlijk, kan ik u zeggen, waren waardevol. Vaak waardevoller was de rit ernaartoe dan de afspraak die ik had, kan ik u zeggen. De ritten waren momenten van relativering, reflectie en soms gewoon ook keihard met elkaar lachen. Ik ga dat enorm missen. De beveiligers die altijd voor je klaar staan, vaak zonder dat iemand erbij stilstaat. Dankzij jullie kunnen we ons werk veilig doen en dat verdient oprechte waardering. De collega's van BDO worden nooit genoemd tijdens afscheidsspeeches en ik zal de eerste zijn die dat zal zijn. Ik hoop dat mensen dat onthouden. Als mensen vragen hoeveel papier de politiek produceert, denk ik altijd aan hen. Jullie zorgen ervoor dat al die duizenden pagina's op het juiste moment op de juiste plek liggen. Zonder jullie zouden we allemaal regelmatig zeggen: voorzitter, ik heb het stuk helaas nog niet ontvangen. Eerlijk gezegd

vermoed ik dat sommigen dat nog steeds wel eens zullen zeggen, want het gaat niet altijd goed, maar dat ligt doorgaans aan ons als college. Ik wil ook stilstaan bij mijn partij, de VVD, en mijn fractie. Precies 25 jaar geleden werd ik lid van de VVD, 23 jaar van die jaren heb ik politieke functies mogen vervullen. Dat is alles behalve vanzelfsprekend. Ik heb in al die jaren enorm veel vertrouwen gekregen van mijn partij, als raadslid, als fractievoorzitter en uiteindelijk als wethouder. Dat vertrouwen heeft mij gevormd en daarvoor ben ik oprecht dankbaar. Ook in de laatste weken zijn vooral Tim Versnel en Marieke Abrahamse echt super geweest. De vele telefoontjes van hun kant, laatste gesprekken over de afgelopen jaren, om nog even van mijn kennis gebruik te maken en de oprechte interesse in mijn toekomst vormde een warm bad. Een familiegevoel dat echt bij mijn partij als warme vereniging hoort. Blijf dat doen en dan komt het met onze nieuwe fractie weer helemaal goed. Maar de komende tijd hoeven jullie mij niet meer te bellen, hoor, want ik heb zin in de toekomst die voor me ligt en de horizon die ik kan verleggen. Ik ben er trots op dat de nieuwe coalitie opnieuw 2 krachtige bestuurders uit mijn partij heeft voortgebracht. Tim en Diederik, ik wens jullie niet alleen heel veel succes, maar vooral ook veel plezier. Want ondanks alle uitdagingen blijft het een voorrecht om iedere dag aan Rotterdam te mogen werken. Geniet daarvan. Tot slot, politiek draait vaak om besluiten, moties, amendementen en stemmingen, maar uiteindelijk draait het om mensen. Om de mensen voor wie je het doet en voor de mensen met wie je het doet. Ik kijk met ongelooflijk veel trots terug op deze periode. Niet omdat alles gelukt is, dat is in de politiek simpelweg onmogelijk, maar omdat ik iedere dag met volle overtuiging heb geprobeerd iets goed te doen voor Rotterdam. Met de groene waterstad laat ik een prachtig, ambitieus en inspirerend toekomstbeeld achter en, zo leest ook het coalitieakkoord, gaat de nieuwe coalitie daar ook mee aan de gang. De prioriteringsagenda handhaving heeft de discussie in de raad over de inzet van boa's volwassen gemaakt. Dat geldt ook voor de goede en stevige debatten over de schone stad. We hebben daar echt de grens bereikt in wat we met de huidige middelen kunnen bereiken. Met de verkeersas-aanpak 2.0 heb ik de basis gelegd voor een aanpak die de komende jaren kan worden uitgerold. Rotterdam snakt daarnaar. Ik vertrek daarom met prachtige herinneringen, waardevolle vriendschappen en een nog grotere liefde voor deze stad en misschien wel het grootste voordeel: vanaf morgen kan ik eindelijk weer eens een raadsvergadering volgen zonder voortdurend te denken: wat zou daarop mijn antwoord zijn? Als ik straks thuis ben en iemand vraagt: mis je het al, dan is het eerlijke antwoord waarschijnlijk: de stad wel, de mensen zeker, maar die stapel stukken van vrijdagmiddag misschien wel heel even niet. Ik heb gezegd.

De VOORZITTER: Hij neemt afscheid in stijl, want hij was in de debatten ook niet altijd de kortste. Geachte wethouder Kasmi, beste Said, ik weet niet of er wel eens mensen zijn die met Said hebben geprobeerd om een afspraak te maken, bijvoorbeeld bij het Vlaamsch Broodhuys. Het punt is een beetje: als je dat doet, moet je de tijd die je nodig hebt om terug te lopen van het Vlaamsch Broodhuys naar het stadhuis ongeveer keer 2 of keer 3 doen. Dat gaat niet zozeer om die wandeling, maar meer om het feit als je met jou over straat loopt dat het toch ook wel 2 tot 3 keer zo lang duurt, omdat jij zo veel mensen tegenkomt die je herkennen, die zich graag even in je gezelschap begeven en met het welbekende ritueel, een hand, een schouderklopje, een glimlach, een praatje. Echt even contact en dan weer verder. Maar om de zoveel meter gebeurt dat weer, daarom duurt het allemaal zo lang. Dan bijvoorbeeld ook als de ongekroonde koning van de Meent. Met wie je ook sprak, iedereen kreeg dezelfde aandacht, hetzelfde respect, dezelfde oprechte belangstelling en dat voelen mensen. Dat kun je niet organiseren, dat kun je niet aanleren, dat ben je. Onderwijs was voor jou ook nooit zomaar een portefeuille, het was een overtuiging. Je haalde vaak de woorden van Nelson Mandela aan: onderwijs is het krachtigste wapen waarmee de wereld veranderd kan worden. Jij maakt die woorden persoonlijk, jij wist hoe onderwijs levens kan veranderen, ook voor jezelf. Ook hoe een klaslokaal de plek kan zijn waar een goede toekomst begint. Wie Kasmi zegt, zegt daarmee kansengelijkheid. Een postcode mag nooit bepalen hoever een kind kan komen. Talent woont overal, kansen helaas niet altijd. Daarom zette jij je in voor

gratis voorschoolse educatie, voor betere ondersteuning van kinderen die een extra zetje nodig hebben en voor scholen die iedere leerling de kans geven talent te ontdekken. Jij staat daarmee in een prachtige Rotterdamse traditie van volksverheffing. Van het geloof dat mensen verder komen als je elkaar helpt deuren te openen. Vanuit de overtuiging dat kennis niet alleen macht, maar vooral kracht betekent en dat een stad krachtiger wordt als haar inwoners zich blijvend ontwikkelen. Dat zie je ook prachtig terug in het gratis lidmaatschap van de bibliotheek voor alle Rotterdammers. De bibliotheek is veel meer dan een gebouw, het is een plek waar werelden opengaan, waar verhalen samenkomen, waar mensen zichzelf en de wereld beter leren begrijpen en daarmee leren denken in kansen en niet in kwellingen. Ook tijdens moeilijke tijden bleef jij zoeken naar wat wel kon. Tijdens corona, toen het onderwijs op zijn kop stond, bleef jij de vraag stellen: wat kunnen we doen, samen met scholen, ouders en partners in de stad. Jij verwees daarbij ook vaak naar het Afrikaans gezegde: *it takes a village to raise a child*. Dan zei je: dat is precies wat wij in Rotterdam doen, samen bouwen aan een omgeving waarin kinderen kansen krijgen. Wanneer jij terugkijkt op 8 jaar wethouderschap, zie je waarschijnlijk niet als eerste al die nota's en die beleidsstukken, jij ziet die mensen. Leraren, schoolleiders, jeugdhulpverleners, onderwijsassistenten, cultuurmakers, vrijwilligers. De mensen die iedere dag opnieuw bouwen aan de toekomst van Rotterdam. Ook in cultuur liet je dat zien. Jij zag niet alleen die voorstelling of het festival, maar ook vooral de mensen erachter die het maakten, die het produceerden, maar ook het kind dat voor het eerst een instrument oppakt. De vrijwilliger die ervoor zorgt dat een evenement mogelijk wordt. Je liet ook zien dat cultuur geen luxe is, cultuur is wat een stad laat ademen Beste Said, misschien is dat wel jouw grootste nalatenschap. Niet alleen betere scholen, niet alleen een sterker cultureel klimaat, niet alleen voor iedereen een toegankelijke bibliotheek, maar vooral een manier van kijken. Dat in ieder kind een grootse toekomst huist, achter iedere ontmoeting een kans en achter iedere open deur een wereld die groter wordt. Daarom ben ik er dankbaar voor dat wij jou vandaag de Wolfert van Borselenpenning mogen uitreiken, een onderscheiding voor mensen die zich op bijzondere wijze hebben ingezet voor Rotterdam. Said, jij hebt dat 8 jaar lang gedaan met overtuiging, met optimisme en vooral met die aandacht voor mensen. Dank je wel voor je vriendelijkheid, voor je toegankelijkheid, voor je vertrouwen in mensen, je geloof in onderwijs en je liefde voor cultuur en vooral voor de duizenden Rotterdammers die dankzij jou het gevoel kregen: ik ben gezien. Dank je wel.

De heer KASMI (wethouder): Wat moet je nog zeggen na zoveel mooie woorden, voorzitter. Daar wil ik mee beginnen: jou te bedanken voor de heel mooie woorden die je hebt uitgesproken. Die komen binnen, kan ik je zeggen. Geachte collega's, leden van de raad en alle aanwezigen. Vandaag, het is al gezegd, neem ik na 8 jaar afscheid als wethouder in Rotterdam. Afscheid van een periode waarop ik echt met heel veel plezier terugkijk, waarin ik persoonlijk heb mogen ervaren hoeveel warme, betrokken en gepassioneerde mensen hier wonen en werken. Mensen die het beste voorhebben met hun specifieke vakgebied en met Rotterdam als geheel. Die de stad en haar inwoners in hun hart dragen. Inspirerende mensen waarmee ik waardevolle gesprekken voerde, goede ideeën uitwerkte en fijne samenwerking aanging. Onmisbare mensen ook, want als wethouder bereik je niets in je eentje, ook dat is de les die ik heb geleerd. Hoe mooi je visie, ideeën en dromen ook zijn, je kan ze alleen samen met anderen realiseren, hand in hand. Samen met betrokken mensen uit het veld, met toegewijde ambtenaren en met gedreven leden van college en de raad. Ik ben trots op wat wij in die 8 jaar samen hebben neergezet en ik wil iedereen uit de grond van mijn hart graag van harte bedanken voor de steun, opbouwende kritiek en alle memorabele momenten. Het zijn er te veel om op te noemen, maar er zijn 2, jij noemde er al eentje, burgemeester, de bieb, daar ben ik echt heel trots op. In een stad als Rotterdam waar we nog steeds heel veel mensen hebben die het lidmaatschap van een bieb niet kunnen betalen, ben ik er blij om dat wij als enige stad nog steeds in Rotterdam, als eerste stad in Nederland moet ik zeggen, de bieb gratis en boetevrij, overigens, hebben gemaakt. We weten nu al gelukkig, na iets meer dan driekwart jaar, dat we ook precies die mensen weten te bereiken die we heel graag wilden bereiken, mensen met de allerkleinste portemonnee. Maar ik ben ook trots op de

dagprogrammering, ook dat is iets in het teken van kansengelijkheid, waar je al naar refereerde, Carola, die hebben we uitgebreid van 6 naar 10 uur. Ik ben blij dat we dat met elkaar hebben kunnen doen. Ik weet uit persoonlijke ervaring, hoe waardevol het is en het niet vanzelfsprekend is voor heel veel kinderen die opgroeien in Rotterdam om ook in aanraking te komen met cultuur, met sport en met allerlei andere zaken die voor andere kinderen in Rotterdam heel normaal zijn. Te veel op te noemen, dus ik hou het bij deze 2 voorbeelden en ik wil ook dit moment aangrijpen om de bodes te bedanken, de chauffeurs te bedanken en alle anderen die het leven hier op het stadhuis voor mij heel plezierig hebben gemaakt. De afgelopen jaren waren namelijk ook zeer intensief. Je agenda is bomvol, vrije momenten zijn schaars en de verzoeken stapelen zich op. Ook moet je als bestuurder soms besluiten nemen die hard aankomen, die impopulair zijn, maar wel noodzakelijk zijn. Dan ben je de spreekwoordelijke kop van Jut. Toch kijk ik zelfs op die moeilijke momenten met warmte terug, ik voelde me wel gedragen en gesteund, want mijn team stond altijd klaar met daad en goede raad, met een opbeurend woordje of een liefdevol gebaar. Mijn woordvoerder Ekin wil ik hier ook wel noemen, mijn bestuursadviseurs, Ineke, Betty in mijn vorige periode en Eva, die er vandaag helaas niet bij kan zijn, maar ook mijn politieke assistenten Rick en Tjerk. Heel veel dank voor alles wat jullie hebben gedaan en uit de grond van mijn hart nogmaals bedankt. Dan mijn rots, de onvolprezen Jacqueline, ik ben je niet vergeten. Jij was mijn steun en toeverlaat, degene die orde in de chaos bracht en voor rustmomenten in de dagelijkse hectiek zorgt. Dank voor al je harde werk en het uitstellen van je pensioendatum. Ik waardeer het enorm dat wij de klus samen konden afmaken. Beste aanwezigen, ik kijk tevreden terug op 2 prachtige termijnen en ga nu samen met mijn gezin op zoek naar een nieuwe balans. Ik dank u voor 8 mooie jaren en wens het nieuwe college en de raad ontzettend veel succes. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan komt er ook een moment waarop jullie allemaal nog de wethouders kunnen bedanken, afscheid kunnen nemen en ook nog een persoonlijk woord kunnen geven. Daarom schors ik voor de lunch.

De heer BAŞOĞLU (sp): Voorzitter, ik heb een punt van orde. We krijgen van Rotterdammers te horen dat ze straks in de middag niet bij de bespreking van het coalitieakkoord op de publieke tribune mogen zitten. Dat vinden wij raar. Waarom mogen zij niet daarbij zitten? We vroegen ons af of daarnaar gekeken kan worden.

De VOORZITTER: Het is niet zo dat ze niet mogen komen, het is alleen wel zo dat wij beperkte plek hebben. Dat is het punt. Wanneer het hier vol zit, kijken we naar een andere plek waar men het kan volgen in een zaal.

De heer BAŞOĞLU (sp): Als dat zo zou zijn, zou het goed zijn. Natuurlijk, vol is vol. Maar ik hoor dat überhaupt niemand welkom is. Context, jongens. Moeilijk, context begrijpen. Ik snap dat er bij afscheid en beëdiging van wethouders gasten zijn en dat dan mensen er niet bij kunnen zitten, maar ik zou graag willen dat er ook Rotterdammers bij kunnen zijn, bij de bespreking van het coalitieakkoord.

De VOORZITTER: Ik snap uw punt. Ik stel voor dat wij er in de pauze naar kijken. Ik heb begrepen dat er wel mensen op de publieke tribune kunnen zitten, maar dat er ook een maximaal aantal is dat er kan komen te zitten. Ik ga er naar kijken tijdens de lunchpauze. Ik denk dat we dit moment vooral moeten benutten om onze oude wethouders te bedanken en ook te feliciteren met misschien al het moois wat straks weer gaat komen. Ik schors de vergadering tot 13.00 uur.

(De vergadering is geschorst.)

Notulen van de raadsvergadering van 9 juli 2026 (avondzitting)

Voor de agenda wordt verwezen naar volgnummer 13

Voorzitter: mevrouw drs. C.J. Schouten

Voor de presentielijst van deze vergadering wordt verwezen naar de ochtendzitting van deze vergadering.

Griffier: mevrouw I.C.M. Broeders

Heropening

5. Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn)

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering. Aan de orde is het debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'. Ik heb al vermeld dat dit de eerste termijn is van uw zijde van de raad. Dat is het debat tussen de fracties onderling, want u ziet dat deze kant van de tafel nog redelijk leeg is. Er kunnen moties worden ingediend. Daar kan dan ook door de fracties op worden gereageerd. De eerste termijn van dit debat wordt straks geschorst. Dan vindt volgende week het vervolg plaats en dan beginnen we met de eerste termijn van het nieuwe college. Dan beginnen we ook direct met de appreciatie door de wethouders op de ingediende moties in de eerste termijn en daarna zal de tweede termijn plaatsvinden. Ik zal het volgende week ook nog allemaal herhalen, want dit gaat u vergeten, maar dan gaan we het nog een keer netjes vormgeven. Maar nu het debat onderling. Moties mogen worden ingediend, maar de appreciatie, die kan niet gegeven worden zolang er geen wethouders zijn. We zitten gelukkig niet heel de tijd hier alleen met zijn tweeën aan deze tafel, want ik mag ook de twee informateurs vragen of dat zij hier plaats willen nemen. Dat zijn de heren Samsom en Van Meenen. Die zullen zo meteen ook het woord krijgen om hun versie te geven en er kunnen ook vragen aan de informateurs zo meteen worden gesteld, mocht u die nog hebben. Een hartelijk welkom aan de twee informateurs. Heel fijn dat jullie er zijn. De heer Samsom heeft aangegeven dat hij als eerste het woord wenst. Hij heeft het woord.

De heer SAMSOM: Dank u wel, voorzitter. Dankbaar en ook vereerd dat ik hier mag staan in uw raad. Na mij zal de heer Van Meenen, mijn fantastische co-informateur, het woord nemen, de man dankzij wie het uiteindelijk natuurlijk wel gelukt is. Hij krijgt die eer ten volle straks. Voorzitter, uit de verkenningsfase, die deze raad na de verkiezingen startte, kwam toch raadsbreed het gevoel dat er een wens bestond om antwoord te geven op 2 zorgelijke politieke trends die ook Rotterdam niet onberoerd hebben gelaten, polarisatie en kortademigheid. De onderhandelende partijen, maar ook meer dan alleen de onderhandelende partijen, hebben ook echt in hun proces richting een coalitieakkoord geprobeerd om een antwoord te geven op die 2 trends door het akkoord te verbreden naar niet alleen de rest van de raad, maar zelfs naar de stad toe en ook te verlengen tegen de kortademigheid, maar dan richting 2050. Die verbreding heeft plaatsgevonden door talloze gesprekken te voeren met stakeholders, zo heet dat dan in mooie taal, maar gewone bewoners van Rotterdam die een functie hebben of soms helemaal geen functie hebben, maar een mening hebben en die graag aan de onderhandelaars wilden meegeven. Daar

hebben we veel tijd aan besteed in de eerste en ook zelfs in de tweede fase nog van de formatieonderhandelingen. Misschien nog wel iets bijzonderder ook voor uw raad natuurlijk, het heeft vorm gekregen in 2 bijna raadsbrede akkoorden over onderwerpen die u na aan het hart liggen. Dakloosheid als zeer belangrijk onderwerp en dat heeft zelfs een stadsakkoord opgeleverd en ook de vernieuwing van de democratie in de raad en daarbuiten. Belangrijke onderwerpen. De verlenging heeft vorm gekregen door 3 doorbraken te formuleren die expliciet gericht zijn op het jaar 2050. Kom er nu nog maar eens om in de politiek en zeker in Den Haag. Daar mag Rotterdam best trots op zijn. Dat vergt natuurlijk wel keuzes om zover te gaan, keuzes met financiële consequenties, keuzes bijvoorbeeld om dingen die structureel zijn ook structureel te financieren en daarvoor offers te brengen elders in de begroting, keuzes om in het ambtenarenapparaat een andere focus aan te brengen, gericht op die doorbraken, gericht op die prioriteiten en keuzes om echt fors te investeren. Ik ben natuurlijk allang niet meer objectief, dus u moet van mij niets aannemen, maar ik denk dat de onderhandelende partijen en uw hele raad daar best goed in is geslaagd. Mag ik u ten slotte nog 2 ontboezemingen meegeven. Eén, koester uw ambtenarenapparaat. Ik heb een lange carrière in de publieke wereld achter de rug en ik heb zelden zo een groep mensen met zoveel toewijding, inzet, intelligentie meegemaakt als hier. De voorhoede daarvan werd voor ons gevormd, de zichtbare voorhoede, door Martin en Thomas. Ik zie nu ook Danny die daarnaast zit. (Applaus.) Maar het hele team daarachter, veel breder dan dat, want wat kunnen die onderhandelaars een hoop vragen stellen, hebben echt heel hard en heel goed werk geleverd. Ik was elke keer opnieuw oprecht verbaasd en verrast hoe goed uw ambtenarenapparaat is. Koester dat. De tweede ontboezeming, wat is lokale politiek toch ongelooflijk leuk. Ik heb een carrière als nationaal politicus en Europees ambtenaar, dus dan ben je gewend aan de beleidslijnen en de kaders en al die andere prachtige terminologieën, bezig met hele grote geweldige dingen. Ik ging me hier pas realiseren dat het hier echt ergens over gaat. Tijdens de onderhandelingen gingen huisnummers en straatnamen over tafel. Moet de Meent dan autovrij? Moet dat dan tot aan die hoek of nemen we dat café daarnaast? Et cetera. Heerlijk om te zien. Ook als er werd gesproken over de staat van een plafond in een van de huizen van de wijk waar toch echt iets aan moest gebeuren, praktischer dan dat krijg je het niet. Het was voor deze jongen, die toch vooral op afstand heeft mogen besturen, een verademing. Geweldig om te doen en volgens mij ook heel leuk, dus ook daarvan zou ik willen zeggen, koester dat en houd elkaar daarbij een beetje heel. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Meenen heeft het woord.

De heer VAN MEENEN: Voorzitter, er gebeurt hier precies wat ik verwacht had. We hadden samen van u 5 minuten spreektijd gekregen. De heer Samson en ik, die kennen elkaar al lang uit de Haagse politiek. Ik wist al, die 5 minuten zijn ruim voorbij als ik het woord krijg. Dus ik vraag om te beginnen permissie om toch nog het woord te voeren. Het is voor mij heel bijzonder om hier te staan. Ik ben geboren in Den Haag en nadat ik dat verlaten had, heb ik de rest van mijn leven tot nu toe in Leiden doorgebracht, maar ik heb wel degelijk een band met Rotterdam en die is natuurlijk de afgelopen weken versterkt. Mijn moeder werd 104 jaar geleden in Tuindorp, Vreewijk geboren, een prachtig stukje Rotterdam. Ze is 103 geworden, dus tot heel kortgeleden kon ik met haar praten over Rotterdam en had ze het nog steeds over haar stad. Ze was 18 toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, het bombardement meegemaakt, maar vooral sprak ze toch met veel warmte over haar mooie stad. Hoe mooi is het dan als je de kans krijgt, je wordt gebeld om iets voor die stad te kunnen doen? Dus daar hoefde ik niet lang over na te denken. De vraag was wel, wat kom ik hier doen? Er werd mij gezegd misschien kun je iets meer op het proces en op de mensen letten. Dat was goed. Verder heb ik natuurlijk als politicus ook overal met alle andere dingen bemoeid, maar dat was toch ook nodig, omdat er was natuurlijk net iets gebeurd toen ik kwam en dat voelde je ook in het begin. Er was nog wat herstelwerk. Er was nog wat egeltjesgedrag onderling. De nieuwe partijen, CDA en Volt, moesten natuurlijk op gelijke vlieghoogte gebracht worden en dat gold voor mij ook. Dus dat hebben we in een paar dagen, zeer intensieve dagen, gedaan.

Vanaf dat moment ging het heel goed. Ik ben zelf al met pensioen. Ik breng mijn dagen dat ik nog werk in de Eerste Kamer door, maar verder heb ik een vrij rustig leven met mijn kleinkinderen, maar nu moest ik ineens keihard werken dag in dag uit. Echt die Rotterdamse mentaliteit, zoals ik dat ook wel eens uit de boeken had gelezen. Heel hard werken, maar het was echt de moeite waard. Je zag heel snel dat het vertrouwen groeide, dat de sfeer goed werd, dat er niet alleen heel serieus over al die onderwerpen gesproken werd. Ik sluit me aan bij wat Diederik daar net over zei, ik ben zelf ook lokaal politicus geweest, 11 jaar, in mijn stad Leiden en ik werd daar heel erg blij van om te zien hoe goed de mensen waarmee wij mochten spreken die stad kenden. Inderdaad elke straathoek, alle mensen, alle organisaties, het was bekend. Daar word je als politicus heel blij van. Waar ik ook heel blij van werd, is het respect waarmee aan die tafel gesproken werd over u allemaal, over het nu nog steeds zittende college over mensen die daar belangrijke rollen in vervuld hebben, over u als raad en hoezeer er ook een uitgestoken hand moest zijn en hoezeer het akkoord ook een akkoord voor alle Rotterdammers moest zijn. Ik ga over de inhoud natuurlijk niets zeggen, maar ik vind het fijn dat in zo een sfeer aan dit akkoord gewerkt is en het is uiteraard aan u verder om dat te beoordelen. Ik heb veel geleerd over Rotterdam. Het was voor mij een grote spoedcursus Rotterdam, maar het was ook echt heel fijn en eervol om dat te doen. Ik zou me willen aansluiten bij wat Diederik ook al zei, het is een stad met een enorme potentie, maar ook met enorme uitdagingen. Dat hoef ik u niet te vertellen, maar ik heb het nog eens een keer gezien. Het is een prachtige stad. Mijn oproep aan u is, zorg heel goed voor de stad van mijn moeder en zorg heel goed voor elkaar. Dank u wel. (*Applaus.*)

De VOORZITTER: Dank voor deze inleiding en ook voor de prachtige woorden van allebei. U heeft de mogelijkheid om vragen te stellen aan de informateurs. Dat gaat in de technische tijd, dus u hoeft niet bang te zijn dat de vragen die u stelt gelijk van uw spreektijd af gaan. Dit zijn ook technische vragen, want zoals u weet doen informateurs niet aan politiek toch? Zijn er leden die het woord wensen? De heer Buijt.

De heer BUIJT (Irr): Dank u wel. Ik ben bang dat ik toch dadelijk een iets andere analyse van het akkoord heb dan u gegeven heeft, maar ook dat is politiek. Ik wil allereerst jullie allebei ontzettend bedanken en mijn waardering uitspreken dat jullie dit in het belang van Rotterdam gedaan hebben. Ik heb daar zelf in een andere gemeente ook een rol in mogen spelen, dus ik weet ook wat het van je vergt en dat het echt een enorme karwei is. Wat dat betreft echt alle waardering en respect voor jullie. Ik had aan de heer Samsom een vraag. U had een aantal brieven tussendoor gestuurd. Daar heeft u de raad mee op de hoogte gehouden. Op zich een prima nieuwe werkwijze. Dat was niet eerder gebeurd. Meestal kwam er 1 brief halverwege het gaat goed. Maar u sprak de woorden dat het constructief en in een goede sfeer was. Dat deed u in april. Dat deed u op Rotterdam bijzondere datum 6 mei. Toen zei u weer echt op de goede weg, constructief, goede sfeer. Nog geen 2 weken later lag de boel aan gruzelementen en heeft de VVD de stekker eruit getrokken. Kunt u ons daar misschien iets meer over vertellen? Misschien kunt u ook iets meer zeggen van wat is het belangrijkste verschil volgens u tussen dat akkoord wat er toen lag, je vraagt je tegenwoordig bijna af wat lekt er niet uit, maar waarvan een deel is uitgelekt. Als je dat nu vergelijkt, ben ik benieuwd, wat zijn dan de grootste verschillen volgens u? Dat zijn op dit moment mijn twee vragen, voorzitter.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Dank ook vanuit mijn fractie. Dank aan het geleverde werk door de informateurs. Wel een aantal vragen. Het viel mij op dat de heer Samsom in zijn inleiding het niet heeft gehad over het stuklopen van de onderhandelingen. Hij was er destijds ook niet bij om de raad een toelichting te kunnen geven. Het kon wel per schrift, alleen het is wel fijner om iemand in de ogen te kunnen kijken, dan wel te horen hoe hij dat brengt. Graag daar inderdaad een reflectie op. Vervolgens, wat is er veranderd na het

vertrek van DENK qua sfeer, qua discussies, qua maatregelen? Tweede vraag, er moest allang worden gesproken om het vertrouwen tussen VVD en PRO te herstellen. Hoe ging dat? Hoe lang is dat geweest, dat gesprek? Was het voor u ook een verrassing of zag u het van tevoren aankomen? Waarom denkt u dat de VVD is weggelopen? Was de combinatie volgens de heer Samson ook te veel inkomens- en identiteitspolitiek en is dat anders geworden na het vertrek van DENK? Tot slot, werd er gesproken tijdens de onderhandelingen over raadsleden die een probleem konden vormen binnen de coalitie? Zo ja, wie?

De VOORZITTER: De heer Samson, die gaat over zijn eigen antwoorden. Ik wil u er wel op wijzen het feit dat de heer Samson in de eerdere fase niet aanwezig was bij het debat. Dat is ook toen toegelicht. Hij kan daar zelf nog een reflectie op geven, maar dit was ook omdat wij zelf als raad besloten om op die datum een debat te organiseren. Dus dat is ook een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid aan deze kant geweest. Dat wil ik nog teruggeven als voorzitter van de raad, dat het niet alleen maar een keus van de heer Samson is geweest. Anderen? De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Allereerst, dank jullie wel voor alles wat jullie hebt gedaan. Volgens mij heeft het heel veel tijd en moeite gekost. Ik had nog een vraag ter reflectie om te kunnen reflecteren op de keuze om zonder DENK verder te gaan. Hebben jullie daarbij stilgestaan, bij het feit dat dit heeft geleid tot een vrijwel volledig wit college in een super diverse stad als Rotterdam?

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Anderen nog?

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Dank aan beide formateurs. Ik heb wel een vraag, want beide formateurs spreken echt lovend over lokale politiek en hoe dichtbij ze tijdens de onderhandelingen bij de inwoners van Rotterdam hebben gestaan, maar ik vraag me dan wel af, is er ook echt geluisterd naar de inwoners of is er alleen mee gesproken en vervolgens weer overgegaan tot de orde van de dag? Ik vraag dit omdat vandaag, vanochtend, op dit moment het hele stadhuis vol zit met ouderen, wiens gratis openbaar vervoer is afgenomen, en Rotterdammers in de hele stad boos zijn over betaald parkeren, wat is ingevoerd. Dan hoeft u niet inhoudelijk op de punten in te gaan, maar kunt u wellicht aangeven in welke mate en wellicht met voorbeelden er dan daadwerkelijk wel is geluisterd naar de Rotterdammer? Dank u wel.

De VOORZITTER: Die stelt u aan beide informateurs? Helder. Andere leden? Dat is niet zo. Dan vraag ik als eerste de heer Samsom om te antwoorden.

De heer SAMSOM: De heer Buijt vroeg naar de vraag die bij ieder op de lippen lag in het vorige debat, maar daar kon ik inderdaad niet aanwezig zijn. Als ondernemer teken ik soms contracten waar ik dan niet meer onderuit kan. Die dag stond vrij gepland totdat het natuurlijk anders liep dankzij de politieke ontwikkelingen. Dat heeft de burgemeester al toegelicht. Maar ik ga daar graag op in, voor zover ik dat kan doen, want daar heeft de informateur natuurlijk wel grote beperkingen. Wat ging er mis, was de vraag van de heer Buijt. Wat er misging of wat er gebeurde, is dat een van de partijen tot de conclusie was gekomen dat de samenstelling en de koers van de onderhandelingen niet de richting nam die zij nog verder kon dragen en daarmee de onderhandelingen stopten. Zo gaat dat in de politiek af en toe. Het was overigens niet zonder voorwaarschuwing, in de zin dat de VVD ook in het debat na de verkenning had aangegeven dit geen makkelijke constellatie te vinden. Wij hebben er alles aan gedaan om dat alsnog mogelijk te maken, maar dat is niet gelukt. Vervolgens vroeg de heer Buijt naar wat zijn dan de inhoudelijke verschillen. Ik kan over die inhoud niets zeggen. Niet omdat ik dat niet kan, maar omdat mijn functie dat niet toestaat. Ik denk ook dat dat verstandig is, om dat zo te laten. Ik verwees al naar het veelvuldige lekken, er zitten hier goede journalisten in de zaal, die tot grote ergernis van sommigen hun werk

doen, dus kunt u het zelf vergelijken en uw conclusies trekken. Ik ben straks graag een toehoorder bij dat debat. Soortgelijke vragen werden natuurlijk gesteld door de fractievoorzitter van DENK. Het stuklopen van de onderhandelingen. Ook daar heb ik al het antwoord op gegeven. Ik wil er speciaal voor DENK nog wel aan toevoegen dat ik met grote waardering, respect en bewondering heb gekeken naar het optreden van de fractie van DENK in de eerste fase van de onderhandelingen. Daar was niets op aan te merken, behalve dan dat het leidde tot een politieke uitkomst die is gegaan zoals die uiteindelijk is gelopen, maar zo gaat politiek. Dat is geen diskwalificatie van de deelnemers aan dat debat. In dit geval zou ik zelfs het omgekeerde willen betogen. Ik was er echt van onder de indruk, van wat DENK aan tafel bracht, maar het is anders gelopen. Tot slot, want de heer Van Meenen zal een aantal vragen over de sfeer beantwoorden, want daar was hij van en dat is ook goed gelukt, buitengewoon, ik ken mijn zwakheden, maar de heer Hamhuis vroeg volgens mij naar of er wel geluisterd is. Zonder op de inhoud te willen ingaan, kan ik u verzekeren dat er bij beslissingen zoals over openbaar vervoer of parkeren eindeloos is gedelibereerd tussen de partijen met gebruikmaking en medeneming van wat andere partijen aan tafel, tijdens de gesprekken met de stad die zijn georganiseerd, hebben ingebracht. Daar zijn dan conclusies aangetrokken. Die kunt u terugvinden in het coalitieakkoord. Maar daar is zeker in geen enkel geval, hoe klein het besluit soms ook leek, is er lichtzinnig met zo een besluit omgegaan. Vandaar dat wij hier ook pas staan op 9 juli, want dat heeft nogal wat voeten in de aarde, als je een stad als Rotterdam op die manier wil besturen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Van Meenen.

De heer VAN MEENEN: Voorzitter, de vraag was, kort samengevat, of het veel tijd kostte om PRO en VVD weer bij elkaar te brengen. Nee, maar er was wel wat te doen. Wat vooral gebeurd is, is, daar heb ik in ieder geval zelf hopelijk enigszins een rol in gespeeld, goed kijken naar wat er gebeurt met de mensen die aan tafel zitten. Ik heb zelf meerdere van dit soort onderhandelingen gedaan. Zolang je op de inhoud blijft, kan het ogenschijnlijk lijken dat het allemaal goed gaat, maar als je goed kijkt naar de gezichten van mensen, naar hun lichaamshouding, dan kan je soms wel zien dat iemand langzaam aan het vertrekken is. Dat kan je ook voorkomen door daar heel snel op in te haken en te benoemen wat je ziet gebeuren en te vragen of iedereen het nog meemaakt. We zijn niet begonnen met eerst een soort therapeutische sessie over hoe maken we het allemaal weer goed, fijn en blij. We zijn begonnen met werken, zoals dat hier in deze stad ook zeker hoort, maar wel met oog voor wat er gebeurde. Ik kan u zeggen en u kent een aantal van de hoofdrolspelers ongetwijfeld goed, het zijn mensen waar je aan hun gezicht al heel snel kan zien of ze er echt nog bij zijn en of ze het fijn vinden hoe het is. Daar heb ik geprobeerd wat op te letten, buiten de inhoud. Daar heb ik me af en toe ook nog mee bemoeid. Het kostte niet heel veel tijd. Het was een kwestie van deze partijen hadden besloten met elkaar door te gaan en dat hebben ze echt waargemaakt. Ze hadden ook die intentie. Natuurlijk, er moest nog wel iets gebeuren, maar dat is werkendeweg goed gegaan. Dan werd er een vraag gesteld over de samenstelling van het college. Daar hebben wij ons helemaal niet mee beziggehouden. Wij waren van het akkoord. We waren niet van de wethouderskandidaat of wat dan ook. Dus ik kan daar verder geen antwoord op geven. Als u daar opmerkingen naar elkaar over wil maken, moet u dat vooral doen, maar wij zijn daar part noch deel in geweest. Ten slotte, is er echt geluisterd? Ik ben nu bijna 25 jaar actief politicus. Dit is een vraag die altijd speelt. Als je niet alle burgers in de stad gesproken hebt, heb je ze dan wel gesproken? Er is echt ontzettend veel werk gedaan, ook in de periode dat ik erbij was, om allerlei partijen nog te spreken. U bent daar ook over geïnformeerd. Het is zo dat niet iedereen het eens is met de uitkomst. Dat zal hier ook wel blijken in de loop van de dag. Ook mensen in de stad vinden natuurlijk bepaalde onderwerpen minder fijn, maar dat is eenmaal de politiek. De politiek is de ontmoeting. U bent hier bij elkaar en dat is toch wel heel bijzonder. Dat gebeurt nergens anders. In al die andere gemeenteraden en in Den Haag. De politiek is de samenkomst van mensen die het per definitie niet met elkaar eens zijn. Dat is het mooie ook, want dat lossen we hier met elkaar op

door met elkaar daarover te spreken en daarin worden keuzes gemaakt. Dat is een feit. Deze coalitie heeft, dat blijkt ook wel uit het akkoord, hele grote ambities met de stad en dan moeten er ook keuzes gemaakt worden. Je kunt nu eenmaal niet alles doen, want hoewel het budget van Rotterdam ongelooflijk groot is, heeft het toch zijn beperkingen ten opzichte van de ambities die er zijn. Dus er zijn keuzes gemaakt. We zijn hier bij elkaar om te kijken of die keuzes standhouden of dat u het anders wilt. Dat is hoe de politiek werkt en daar wens ik u veel wijsheid, succes en plezier bij.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Er is nog een vraag van de heer Soytekin. Excuus.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Ik had met al de Haagse ervaring van de heer Samson niet verwacht dat ik overal naar tevredenheid een antwoord zou krijgen, maar dat is ook een kwaliteit. Eén vraag wil ik toch nog echt een keer stellen. Daar heb ik geen antwoord op gekregen. Daar is ook niet aan gerefereerd in de beantwoording. Dat is namelijk of er tijdens de onderhandelingen, want u schetst ook wat er wel is besproken tijdens de onderhandelingen, een aantal onderwerpen, is er dan gesproken over bepaalde raadsleden die binnen de coalitie een probleem zouden kunnen vormen?

De VOORZITTER: De heer Samson.

De heer SAMSOM: Ik gaf daar geen antwoord op. Niet vanwege mijn Haagse ervaring, maar vanwege de functieomschrijving van de informateur die als gespreksleider bij vertrouwelijke gesprekken aanwezig is en daar niet over naar buiten zal vertellen, ongeacht wat daar besproken is. Dus u krijgt van mij daarop geen antwoord.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Irr): Misschien was dat niet op basis van uw Haagse ervaring bij mijnheer Soytekin, maar ik merkte ook wel een Haagse ervaring op het antwoord van mijnheer Hamhuis, waar u in het algemeen zegt wij zijn niet lichtzinnig, maar zijn vraag was, is er nu concreet iets gedaan met die input? Heeft u bijvoorbeeld mensen gesproken die voor het afschaffen van het gratis ov waren?

De heer SAMSOM: Nee, die hebben wij niet gesproken, maar ik kan u zo een aantal voorbeelden geven van sprekers die hun mening, hun opvatting, hun pleidooi terugvinden in het akkoord. Als het gaat over de horeca, of de nachthoreca om meer specifiek te zijn, als het gaat om ondernemingsruimte, als het gaat om de ruimte voor de universiteit en het onderwijs in het algemeen, dan hebben de sprekers daar felle en overtuigende pleidooien voor gehouden en kunnen een deel van hun inbreng, niemand krijgt helemaal zijn zin in een mooi land als het onze, terugvinden.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Het is gegaan zoals ik al verwachtte toen ik de vraag stelde om de beide heren uit te nodigen hier aanwezig te zijn. We krijgen inderdaad geen antwoorden, maar toch een vraag, waar u misschien wel op kan antwoorden. Wat is de toegevoegde waarde van u als beide partijen die de partijen bij elkaar moeten brengen? Wat is de toegevoegde waarde wat u in uw opinie vindt wat er tot stand is gekomen?

De VOORZITTER: Eén interventie tussendoor. Deze heren zijn door uw raad aangesteld. Dus u had die toegevoegde waarde van tevoren al bedacht, hoop ik. Ze mogen er achteraf een reflectie op geven of zij vinden dat ze dat ook zelf zijn geweest, maar het is echt serieus. Uw

raad heeft deze informateurs ook aangesteld. Dus ze doen dit ook namens u. De heer Samsom.

De heer SAMSOM: Heel kort. Die toegevoegde waarde was buitengewoon klein. Dat is een compliment aan de mensen die aan tafel zaten, iedereen die aan tafel heeft gezeten, want door hen is het werk verricht. De koffie kwam op tijd. Dat zal dan misschien mijn toegevoegde waarde zijn geweest. Af en toe heb ik dat proces een beetje bewaakt. Ik denk eerlijk gezegd dat mijn co-informateur meer toegevoegde waarde heeft gegeven.

De heer VAN MEENEN: Dat wil ik ten stelligste ontkennen, maar we zijn hier niet om elkaar complimenten te geven. Het is inderdaad zo. Ik heb mezelf niet gemeld. Ik heb niet gesolliciteerd ergens op. U heeft mij gevraagd. U niet persoonlijk, maar u als raad. Ik heb het met heel veel plezier gedaan. Wat de toegevoegde waarde daarvan geweest is, kunt u beter aan anderen vragen dan aan ons.

De VOORZITTER: Dan zijn we toch echt bij het moment gekomen, want ik denk dat het ook goed is dat we met het debat zo meteen gaan beginnen, dat ik u mag bedanken, ongelooflijk mag bedanken, namens deze raad. Het informateurschap kost tijd, soms meer dan je lief is, en jullie zijn mensen die ook nog een eigen leven hebben, gelukkig maar, dat jullie de bereidheid toch hebben getoond om hier tijd, aandacht, energie en misschien nog meer te geven om te zorgen dat deze stad ook weer verder kan bestuurd worden. Want daar gaat het uiteindelijk ten diepste om, dat we hier met elkaar komen tot afspraken hoe we verder willen met de stad. Daar moeten we niet lichtzinnig over spreken, al maakt u uw rol af toe klein, want de betekenis is wel heel groot hiervan. Dat heeft u mede mogelijk gemaakt, waarin volgens mij we u als duo heel goed kunnen aanbevelen ook op andere momenten dat er weer wat georganiseerd moet gaan worden, ook voor de feesten en partijen,

De heer VAN MEENEN: We zijn in te huren.

De VOORZITTER: Dat heb ik begrepen. Ik heb begrepen dat u de sfeermaker bent. Dus u gaat de vlaggen ophangen, snap ik, en de heer Samson gaat dan de toelichting geven. Wat ik ook nog heel mooi vind, misschien heeft de heer Van Meenen het ook al van zijn eigen moeder meegekregen, maar dat toch een beetje een Rotterdams zaadje geplant is in jullie beide harten. Daarom zeg ik ook altijd wees welkom in Rotterdam. Wij zullen u altijd warm ontvangen. Dank u wel voor alles en het ga u goed. (*Applaus.*) De informateurs gaan nu ook. Mogen het debat volgen, hoeven het niet. Dus dat zullen ze zelf doen. Vanaf deze plaats wil ik ook nog, dat is al gebeurd via de informateurs, namens de raad alle ambtelijke ondersteuning ongelooflijk bedanken voor het vele werk wat jullie hebben gedaan. Inderdaad, er zitten een paar mensen hier op de tribune, maar er zitten veel mensen ook nog achter en ook veel mensen die misschien niet aan die tafel hebben gezeten of daaromheen hebben gecirkeld, maar ook veel informatie op de meest onmogelijke momenten van de dag en nacht hebben moeten opleveren om iedereen op tijd van informatie te kunnen voorzien. Dus ook namens deze raad ongelooflijk veel dank voor alles wat jullie hebben gedaan. (*Applaus.*) Dan gaan we nu met het debat onderling starten. Dan houden we ook de volgorde aan waarbij de grootste oppositiepartij begint. Dat is in dit geval de heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dank u wel. Deze mevrouw heeft mij de laatste jaren zo vaak geholpen en nu ook weer. Dank u wel. Wat fijn dat ik hier weer eens als echt raadslid kan staan. Het is natuurlijk een spannende periode geweest, maar het echte werk gaat nu pas weer beginnen. Het is een interbellum tussen een oud en een nieuw college. Dat is een saaie periode, saaie raadsvergaderingen. Ik kan u verzekeren, het gaat vandaag volgens mij niet saai worden. Na maanden onderhandelen is dit eindelijk gelukt. Er ligt een nieuw coalitieakkoord voor, 'Vaart maken'. Laat ik maar meteen duidelijk zijn, Leefbaar Rotterdam vindt het een afgrijselijk akkoord. Een akkoord waar de linkse, progressieve Rotterdamse bovenlaag van onze stad hun vingers bij zal aflikken, maar waar ondernemers, ouderen en gewone hardwerkende

Rotterdammers het nakijken hebben. Hoewel we het lelijke proces rond de totstandkoming van dit linkse stadsbestuur inmiddels meermaals geanalyseerd hebben, blijft de rol van de VVD in deze voor ons het meest opvallend. Dat is geen compliment. Voorzitter, al voor de start van dit college is er veel ophef, ophef op het stadhuis en ophef in de stad. Met het bizarre aantal van 10 wethouders geeft deze coalitie het slechte voorbeeld aan de stad. Ik kom in een later deel van mijn verhaal terug over die 10 wethouders en de benoemingen daarvan. Maar nog veel belangrijker is de enorme ophef buiten het stadhuis. Ik wil beginnen met wat betreft Leefbaar Rotterdam de allergrootste schandvlek van dit akkoord. Van onze ouderen wordt na 20 jaar hun gratis openbaar vervoer afgepakt. Ze gaan sowieso geen vaart meer maken. Ondanks onze grote verschillen stonden Leefbaar Rotterdam en Partij van de Arbeid op 2 punten altijd schouder aan schouder. Het recreatieoord Hoek van Holland en het gratis ov voor ouderen, wat we in 2006 samen hebben ingevoerd. Als de totale overname van de PvdA Rotterdam ergens mee gesymboliseerd kan worden voor ons, is het wel deze beschermende maatregel. Juist de generatie die Rotterdam heeft opgebouwd, wordt nu verteld dat zij minder mobiel moet worden, omdat deze coalitie andere politieke idealen heeft. In een stad waar meer dan 50 procent van de ouderen eenzaam zijn en in veel gevallen juist door het gratis ov nog een beetje een sociaal netwerk hebben. We moeten ons schamen. Wij gaan met vereende krachten er alles aan doen dat in elk geval dit plan wordt teruggedraaid. Ik wil de SP van deze kant een heel groot compliment maken. Wat jullie vanochtend georganiseerd hebben, is fenomenaal. Echt grote klasse. Ik heb zelden, misschien nog wel nooit, zoveel mensen hier voor het stadhuis gezien. Ik snap ook dat je niet meetekent op onze motie, maar je hebt het ook echt zelf verdient. Prachtige actie opgevoerd. Wij hebben het ook gedaan. We gaan samen optrekken. We zullen ook jullie motie steunen. Ik dien nu een motie in namens Leefbaar, Forum, Partij voor de Dieren, DENK en 50PLUS.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 1. Senioren OV behouden

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn);

constaterende dat:

- AOW-gerechtigden al ruim twintig jaar gratis gebruik kunnen maken van het Rotterdamse openbaar vervoer;
- het nieuwe college van PRO Rotterdam, WD, D66, CDA en Volt voornemens is deze regeling te beëindigen;
- Rotterdamse senioren hierdoor geconfronteerd worden met extra kosten in een periode waarin veel senioren al moeite hebben om financieel rond te komen;
- het openbaar vervoer voor veel senioren een belangrijke voorwaarde is om zelfstandig te blijven en deel te nemen aan het maatschappelijk leven.

overwegende dat:

- het schrappen van gratis openbaar vervoer kan leiden tot meer eenzaamheid en sociaal isolement onder ouderen;
- juist ouderen die minder mobiel zijn afhankelijk zijn van het openbaar vervoer voor sociale contacten, medische afspraken en dagelijkse voorzieningen;
- het bevorderen van maatschappelijke participatie van ouderen moeilijk verenigbaar is met het duurder maken van hun mobiliteit.

verzoekt het college:

- bij de eerstvolgende begrotingsbehandeling te komen met een voorstel waarmee het gratis openbaar vervoer voor AOW-gerechtigden in Rotterdam behouden blijft;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt, I. van der Meer, D.M. Hamhuis, Z.P. Coşkun, J.C. Siemons en S. Soytekin

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BUIJT (Iv): Voorzitter, dan over wonen. Allereerst wil ik toch nog terugkomen op een onderbelichte en ongekende actie van de woningcorporaties, die 1 dag voor de verkiezingen hun meer dan 100.000 bewoners zonder enige schaamte opriepen op GroenLinks-PvdA te stemmen. Dit is nog nooit eerder vertoond. Met de woonplannen zelf kunnen wij, op de gehandhaafde voorrang voor statushouders na, best leven, want het is veelal voortzetting van het bestaande woonbeleid met goede aanscherpingen over de aanpak van leegstand en de aanpak van misstanden, maar na de afgelopen verkiezingscampagne ben ik hierdoor wel verrast. GroenLinks riep de campagne uit tot een referendum over het wonen, kwam met een heus Deltaplan Wonen voor veel meer sociale woningbouw, maar vervolgens verandert er nauwelijks iets. Dus eerst maandenlang een enorme tetter op zetten op sociale media dat er niets klopt van de huidige woningbouwverdeling, vertellen dat het vorige college alleen maar voor miljonairs bouwden, roepen dat Rotterdam veel socialer moet, dat minimaal 80 procent betaalbaar moet zijn en dat het woonbeleid volledig op de schop moet en vervolgens presenteert u een akkoord waarin het hogere segment nagenoeg gelijk blijft en er uiteindelijk slechts een paar procent verschuift van midden naar sociaal. Of zoals mijnheer Van Eikeren het zelf verwoordde, verdient je minder dan 85.000 euro, dan kun je opdonderen uit Rotterdam. We kregen te horen dat Rotterdam werd volgebouwd voor importmiljonairs, dat dit een referendum over het woonbeleid was en dat alles anders moest, maar als je vervolgens door alle slogans, filmpjes en persberichten heen kijkt, blijft de conclusie toch vooral dat u grotendeels hetzelfde woningbouwbeleid voortzet, een paar goede toevoegingen, die zogenaamd zo een verschrikkelijke coalitie van de afgelopen 4 jaar. Voorzitter, dit coalitieakkoord kent vele verliezers. Ik heb in ieder geval 1 iemand die niet geïnteresseerd is in mijn verhaal.

De VOORZITTER: Ik heb het heel goed gevolgd.

De heer BUIJT (Iv): Dat is flauw, voorzitter.

De VOORZITTER: Om uw werk mogelijk te maken, moet ik hier nog wat afstemmen. Dat gebeurt ook nog wel eens tussendoor.

De heer BUIJT (Iv): Ik neem het terug.

De VOORZITTER: Lekker om weer achter die interruptiemicrofoon te staan. De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Dank u wel, voorzitter. De heer Buijt maakte, poogde in ieder geval een vergelijking te maken tussen het woonbeleid van het vorige college en het woonbeleid van dit college. Hij heeft het coalitieakkoord ongetwijfeld helemaal gelezen en daarin gezien dat we de grote ambitie hebben om 10.000 betaalbare huizen te bouwen, waarvan 4500 sociale huurwoningen. Hoeveel sociale huurwoningen zijn er in de afgelopen periode onder een Leefbaar Rotterdam college bijgekomen voor mensen met een laag inkomen in Rotterdam?

De heer BUIJT (Iv): Dan gaan we weer het oude bekende spelletje spelen met lijstjes van er zijn zoveel gesloopt en dat mag je niet meetellen. Het is ontegenzeggelijk zo dat u een

ambitie heeft, dat we gaan kijken of u het waar gaat maken, maar de percentages, daar had u het over, het moet zoveel procent zijn. U kunt nu met aantallen gaan schermen dat u daaraan gaat werken. U gaat ook veel investeren om na 2030 nog meer woningen te kunnen bouwen. Is allemaal prima, maar voor deze periode zijn er nauwelijks verschillende percentages van het vorige college.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, in de percentages kun je niet wonen, in echte huizen wel. Tienduizend betaalbaar, 4500 sociaal. Vergelijking, want die maakt u niet met het vorige college, 0 betaalbare huizen erbij in deze stad. Dan kun je zeggen over percentages het is op zich een interessante theoretische discussie, wij kijken liever naar echte huizen, waar echte mensen in kunnen wonen. Dan ziet u niet alleen die 0 huizen van de afgelopen 4 jaar, maar dan ziet u ook dat dit college, deze coalitie 110 miljoen euro gaat investeren in betaalbare huizen. Meer dan ooit. Alles wat het vorige college daarin heeft gedaan, valt in het niet bij die 110 miljoen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Het valt in het niet. Ten eerste moet ik u zeggen, een groot deel van dat bedrag is bedoeld voor de periode na u. U gaat daarin uitbreiden. Dit college had een ambitie om ongeveer tussen de 12.000 en de 16.000 woningen op te leveren. Dat zijn een kleine 14.000 geworden. Uw ambitie is 15.000. Dus er zit nauwelijks verschil in die aantallen. Vervolgens verschillen de percentages nauwelijks. Dus u kunt dan met interessante rekensommetjes komen hoeveel dit hoeveel dat, dat zijn de feiten. Daar zit nauwelijks verschil tussen. Dus u kunt het nog 6 keer herhalen, maar dit is het antwoord.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik weet niet precies op welke rekensommetjes de heer Buijt doelt. Misschien het rekensommetje 4500 sociaal plus 5500 midden is 10.000 betaalbaar. Dat is een rekensommetje, daar kunnen we het over hebben. Maar die 110 miljoen is voor deze 4 jaar. Dat is 110 miljoen voor betaalbare huizen voor Rotterdammers, die daar ongelooflijk hard naar op zoek zijn, plus, daar heeft u ook gelijk in mijnheer Buijt, we investeren heel serieus in ambtelijke capaciteit. Niet alleen voor deze 4 jaar, maar met het perspectief om daarna nog veel meer betaalbare huizen te kunnen bouwen. Daar hebben we, voorzitter, ook echt iets te repareren, want als je kijkt naar de woningbouwproductie van het afgelopen college, die was aardig aan het inzakken. Zonder al deze hele stevige maatregelen hadden we nooit deze ambitie waar kunnen maken. We kiezen met deze coalitie voor betaalbaar wonen voor gewone Rotterdammers. Dat doen we niet alleen met woorden, we maken er ook heel serieus geld voor vrij en we doen dat samen met alle partners in de stad die daarvoor nodig zijn. De woningcorporaties krijgen een hele belangrijke rol, maar ook met marktpartijen, die de ruimte krijgen om te kunnen bouwen waar behoefte aan is. Deze stad gaat een woningimpuls krijgen die sinds de wederopbouw niet meer is gezien.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik vind het een prachtig betoog. Het komt heel goed over. De feiten zijn het scheelt 1000 woningen in de totale ambitie over 4 jaar. We gaan het dadelijk zien. U doet hele mooie filmpjes maken met allemaal beloftes dat de wachtlijsten gaan verdwijnen voor mensen die nu jaren op een sociale woning moeten wachten. Wij hebben een Excel lijst. Inmiddels zitten we op tabblad 3 met allemaal dit soort beloften. Wij gaan het zien over 4 jaar. Wij constateren er is niets veranderd in het hoogste segment percentage. Dat is precies hetzelfde gebleven. Er is een kleine verschuiving van sociaal naar midden. Als u de ambities kan invullen, dat heb je lang niet altijd allemaal zelf in de hand, want er zijn ook veel externe factoren waar je geen invloed op hebt. U heeft een goede ambitie, is allemaal prima, maar u

heeft gedaan we komen in een Deltaplan Wonen. Dat is echt veel te groot omkleed. Nogmaals, een aantal goede verbeterpunten, maar niet net doen of de hele wereld veranderd is. Voorzitter, ik ga verder. Dit coalitieakkoord kent vele verliezers, maar de grootste verliezer is wel de geloofwaardigheid van de VVD. In de campagne hoorden Rotterdammers weer de bekende VVD-campagnetaal. Tien jaar lang geen nieuwe asielzoekers naar Rotterdam, stond er in het verkiezingsprogramma. Geen woningen meer naar statushouders. Zolang de taakstelling er is, pleiten voor zo min mogelijk. Grote woorden. Daarvan is niets terug te zien in het coalitieakkoord. Sterker nog, Rotterdam omarmt gretig de Spreidingswet en doet geen enkele poging om het aantal asielzoekers te beperken. Integendeel, dit college kiest ervoor om 2500 asielzoekers of gekoppelde statushouders in landlocaties op te vangen. Tim Versnel zat een week voor de verkiezingen samen met partijleider Yeşilgöz bij Nieman op Zondag en kreeg deze vraag. Mijnheer Versnel, u zegt 0 asielzoekers en 0 statushouders naar Rotterdam. Dat kan toch helemaal niet? Er zit naast u een mevrouw die net haar handtekening onder de Spreidingswet heeft gezet. Waarop mijnheer Versnel antwoordde: met alles wat wij in Rotterdam op ons bordje krijgen en op ons bordje hebben gehad de laatste jaren, moeten we tegen het Rijk zeggen: Rotterdam moet ontzien worden. Wij hebben als stad genoeg op ons bordje. Ik ben het helemaal met hem eens, alleen Rotterdam blijft zonder enig voorbehoud de taakstelling voor statushouders uitvoeren. Ondertussen weten we dat de Silja nog maar ongeveer 1,5 jaar opvang biedt. Daarna volgen verspreid door de stad naar verwachting 15 tot 20 locaties in de stad. Voorzitter, die 15 tot 20 azc's vanaf 2028 in onze stad gaat vele bewoners, buurten en wijken ingrijpend raken. Wij vrezen dat Rotterdammers daar nauwelijks iets over te zeggen zullen krijgen. Laat helder zijn, Leefbaar Rotterdam is faliekant tegen de Spreidingswet.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dank u wel en dank aan mijnheer Buijt dat hij nog eens wat van mijn werk citeert. Altijd goed om dat nog terug te horen. Mijnheer Buijt en ik, die zijn het heel erg eens over wat zou moeten gebeuren. Dat hebben we in de afgelopen jaren gemerkt. In een coalitie met D66 en DENK hebben wij vaak in de discussie rond asiel en statushouders aan dezelfde kant gestaan. We hebben ook toen gemerkt dat je met Leefbaar Rotterdam en VVD niet tot 23 zetels telt en dat wij ons in een gemeenteraad begeven waarin een meerderheid van de mensen een andere opvatting heeft en dat we altijd zullen moeten zien te slagen in het vinden van consensus. Net als in de afgelopen jaren, zaten wij als VVD nu opnieuw aan tafel met partijen die heel veel meer willen doen als het gaat om het opvangen van vluchtelingen en statushouders. Wat we hebben gedaan, is opnieuw elkaar vinden in de, in de woorden van mijnheer Buijt, linkse coalitie op in feite dezelfde uitgangspunten als in de afgelopen jaren in een coalitie onder leiding van Leefbaar. Namelijk, wij voeren die Spreidingswet uit en we proberen dat te doen op een manier die zo goed mogelijk ook rekening houdt met de draagkracht van Rotterdam. Dat gaan wij doen vooralsnog op de Silja en als dat niet meer kan, dat zou ook met Ronald Buijt in het college een onvermijdelijkheid zijn geweest, zullen we dat op een andere manier moeten doen. Dus mijnheer Buijt blaast hoog van de toren, maar de suggestie dat het onder zijn leiderschap anders zou zijn, is volstrekte lariekoek.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dat zullen we nooit weten. Laat ik beginnen dat wij niet alleen samen optrokken, maar dat we ook duidelijk stelling namen tegen een azc in Barendrecht, dat wij de LVV-opvang gesloten hebben. Dus wij hadden een zeer streng beleid. U heeft gelijk, de Silja blijft nog maar iets meer dan een jaar liggen. Daarna zul je, als je ervoor gaat, voor landlocaties moeten gaan, maar er is iets anders. U weet ook dat die verhouding zo was voor de verkiezingen. Dus u zegt op tv we gaan naar 0 terug en u weet dan blijkbaar al ik ga daar sowieso op inleveren. Dus dan kan het voor u een onderhandeling zijn, dan is dat bij deze blootgelegd, maar er zijn ook gemeentes die uitspreken: wij gaan in ieder geval alles in het

werk stellen om een minder aantal te hebben. Dus u moet niet doen voorkomen alsof u geen enkele blaam trekt en dat u nog een mooi resultaat bereikt heeft. Wat u bereikt heeft, is dat er vanaf 2028 in Rotterdam op land veel azc-locaties gaan komen en dat is niet goed.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Wat wij natuurlijk in de verkiezingscampagnes doen, dat heeft collega Buijt net zo goed gedaan als ik, is uitdragen wat je zelf vindt dat er zou moeten gebeuren. Dat doe je natuurlijk met verve en met overtuiging. Vervolgens heb je een uitslag en dan zie je hoeveel van de Rotterdammers het met je eens waren. De nuchtere realisatie is dat een groot deel van de Rotterdammers, een groter deel van de Rotterdammers, een net iets ander asielbeleid voorstaat dan Ronald Buijt en ik. Dat betekent dat we ons daartoe zullen moeten verhouden. Dan vind ik de lijn waarop wij zijn uitgekomen heel goed.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Dat vind ik heel spijtig. Maar u zegt: hier heb ik geen meerderheid. Dan kunnen wij elkaar goed vinden, want dan gaan wij het aan de mensen zelf vragen wat ze willen. Dus dan hebben we niet meer te maken met de meerderheid hier, maar dan hebben we te maken met de wil van een buurt. Als u dan zorgt dat we die motie aan kunnen nemen, dat mensen mee kunnen praten, dan kunnen we elkaar daar in ieder geval in vinden. Wij vrezen in ieder geval dat Rotterdammers daar nauwelijks iets over te zeggen zullen krijgen. Laat helder zijn, Leefbaar Rotterdam is faliekant tegen de Spreidingswet. De asielinstroom in Nederland moet echt fors omlaag en dat lukt van geen kant. Sterker, elke week komen er 800 tot 1000 nieuwe asielzoekers dit land binnen. In de eerste 6 maanden van dit jaar zelfs 25 procent meer dan vorig jaar. Dit college omarmt de Spreidingswet en probeert op geen enkele manier verzachting af te dwingen of extra voorwaarden te stellen. Als een wijk straks toch een opvanglocatie moet krijgen, moet die wijk ook een stem hebben. Wij komen dan ook met een motie voor een echte inspraak voor de bewoners, niet meepraten over de kleur van de verf, maar meebeslissen wel of geen azc in hun buurt.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 2. Zonder draagvlak geen AZC

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn);

constaterende dat:

- asielzoekerscentra (AZC's) in veel gemeenten kunnen rekenen op aanzienlijke maatschappelijke weerstand;
- ook binnen Rotterdam zorgen plannen voor opvanglocaties regelmatig voor onrust en zorgen bij omwonenden;
- besluiten over de vestiging van een AZC grote gevolgen kunnen hebben voor een wijk of buurt.

overwegende dat:

- draagvlak bij ingrijpende besluiten van groot belang is voor het vertrouwen van inwoners in de overheid;
- bewoners vroegtijdig betrokken moeten worden bij plannen die direct invloed hebben op hun leefomgeving;

- de stem van bewoners zwaar moet meewegen bij besluiten over de vestiging van een AZC.

verzoekt het college:

- alvorens plannen uit te werken voor de vestiging van een AZC op een nieuwe locatie eerst een onafhankelijk draagvlakonderzoek uit te voeren onder bewoners van de betreffende wijk of buurt;
- niet over te gaan tot de vestiging van een AZC indien uit het draagvlakonderzoek blijkt dat hiervoor onvoldoende steun bestaat onder bewoners van de betreffende wijk of buurt;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, onder het sympathiek klinkende motto dat niemand meer op straat mocht slapen, wie kan daartegen zijn, kiest dit college voor het gecombineerde plan van de VVD en de Pauluskerk voor een permanente opvangvoorziening die het hele jaar open is, zonder restricties, ook voor ongedocumenteerden. Dus niet een permanente winteropvang, waar de laatste jaren in deze raad zo veelvuldig over gedebatteerd is, maar een flinke stap verder voor 365 dagen per jaar. Dit wordt volgens Leefbaar Rotterdam een fiasco. Nu hoor ik u denken: haalt de VVD ook iets binnen in dit akkoord, is het weer niet goed, maar in dit geval betreuren wij toch dat zij dit hebben binnengehaald. De door het Leefbaar college zo succesvolle gelanceerde speciale EU-opvang met voorwaarden, waardoor duizenden mensen terug naar werk of land van herkomst worden geholpen, die wordt nu overbodig. Mensen uit de regio en ver daarbuiten, daar zijn wij bang voor, zullen naar Rotterdam komen, omdat hier het hele jaar gratis bed, bad en brood voor iedereen beschikbaar is. Dat is een politieke keuze waar wij niet achter staan. Het cynische, een bepaalde groep mensen zal altijd op straat blijven slapen helaas. De dagopvang in de Pauluskerk, waarmee de VVD dus deze deal en een voor ons onverklaarbare draai sloot en waar veel overlast voor bewoners en ondernemers is, ook die blijft dan nog open. Dus het is niet eens een deal van dan doen we daar de opvang en dan doen we hier de dagopvang niet, nee, die blijft ook open. Dus opvang voor iedereen die wil in Rotterdam. Overdag veel mensen in het centrum, die ronddwalen en drugs gebruiken rond de Pauluskerk, Oude Westen, Agniesebuurt, die krijgen het nog zwaarder en 's avonds allemaal weer met taxibusjes terug naar het vliegveld, naar de Volkelstraat. In onze ogen had zelfs de beste science fictie scriptschrijver in Hollywood deze draai van de VVD in een jaar tijd van tegen een winteropvang naar dit niet kunnen bedenken. We dienen dan ook een motie in voor een nulmeting. Ik word ervan beticht het klopt niet, die aanzuigende werking. Ik beweer dat het wel zo is. Laten we voor eens en voor altijd nu duidelijkheid scheppen. We gaan 2 jaar lang alles meten met een nulmeting wat we nu hebben. Hoeveel mensen zijn er nu op straat? Hoeveel mensen zijn er nu in onze reguliere opvang? Welke mensen zitten nu in hotels? Dat gaan we vergelijken met de cijfers over de Silja. Dan wordt voor 1 keer duidelijk, heeft Ronald Buijt altijd een grote mond gehad en zat hij ernaast of blijkt wel degelijk die aanzuigende werking van Rotterdam, die klopt? Die motie wordt natuurlijk raadsbreed aangenomen.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Graag eerst een technische vraag of een ordevraag. Mag ik vandaag mijn tijd voor volgende week ook een beetje gebruiken?

De VOORZITTER: U mag alles opmaken, heeft u alleen niets meer over voor volgende week. Maar dat is aan u of aan mevrouw Abrahamse. Het is ook zo een collegiale fractie bij de VVD. Ongelooflijk. U mag alles doen, mijnheer Versnel, als het maar binnen de tijd van vandaag en volgende week is.

De heer VERSNEL (vvd): Wij zeggen natuurlijk altijd: als iedereen voor zichzelf zorgt, wordt er voor iedereen gezorgd. Mijnheer Buijt maakt duidelijk dat hij nog steeds de enige persoon op aarde is die maar niet lijkt te willen beseffen waar die echte aanzuigende werking van uitgaat. Dat is namelijk van die escalerende crackscene, die we ook in onze stad helaas hebben zien ontstaan. Dat is waardoor daklozen en mensen met verslavingsproblematiek van heinde en verre door naar Rotterdam worden aangetrokken. Dat is precies wat we moeten en zullen doorbreken in het belang van die bewoners van de binnenstad, in het belang van die ondernemers in de binnenstad, ook in het belang van de Pauluskerk, want ook daar hebben we gesproken met iedereen, van de predikant tot de vrijwilligers, die zeggen: het groeit ons ook boven de pet. Het loopt ons over de schoenen. Dit is niet waarvoor wij zijn ingericht en zijn toegerust. Zij willen ook zelf, dat hebben ze ook vorige week nog eens bevestigd in het AD, niets liever dan dat die opvangvoorziening in de Pauluskerk niet meer op deze manier nodig is. Wij zijn er vast van overtuigd dat met de aanpak die wij nu inzetten, zal dat over afzienbare tijd ook niet meer nodig zijn.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik denk nou komt de vraag. Die scene, dat die aangepakt wordt, dat is broodnodig, maar dat wil nog niet zeggen dat je dat doet door een permanente openstelling als enige stad in Nederland 365 dagen per jaar. Dat is niet de oplossing. Wij vinden elkaar dat dat aangepakt moet worden. We hebben daar gezamenlijk als college ongelooflijk op ingezet. Er is een extra inzet op overlast, een extra inzet op zorg. Die is ongekend. Die gaat ook door. Daar ben ik heel erg blij om, alleen dit is een extreem slechte manier om dit op te gaan lossen.

De heer VERSNEL (vvd): Juist niet. Dit is juist de manier om die mensen in de armen te sluiten, om ze uit die problemen te helpen, om ook te investeren in bijvoorbeeld Housing First, om te zorgen dat je niet alleen maar een stapelbed ergens kunt krijgen, maar dat je ergens ook een plek hebt waar je echt kunt stabiliseren en aan je herstel kunt werken. Dat is precies wat mijnheer Buijt ook al die jaren had kunnen horen en had kunnen begrijpen als hij ervoor open had gestaan in het werk dat hij tot vandaag deed.

De heer BUIJT (lr): Sorry, voorzitter, maar mensen naar Housing First begeleiden, we hebben het project Wonen Eerst ontwikkeld. We hebben nu extra bedden beschikbaar voor mensen die ontvankelijk zijn, waar we al jaren proberen: alsjeblieft, accepteer die zorg. Sommige mensen accepteren dat niet. Dat is ook de realiteit. Waar het wel lukt, dat zien we nu, dat er dus veel meer mensen van straat worden gehaald, want het probleem is de aanzuigende werking dat ook veel mensen naar Rotterdam komen. Die aanzuigende werking gaat toenemen als je het hier nog gaat faciliteren. Dus we denken volgens mij hetzelfde over het probleem, alleen over de oplossing denken wij echt fundamenteel anders. Ik daag u uit, steun deze motie of ik geef over 2 jaar toe ik heb er ruiterlijk naast gezeten, u heeft gelijk. De problemen zijn echt afgenomen en er is geen aanzuigende werking of ik krijg gelijk. Daar daag ik u toe uit.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dank u wel. Ik hoor Leefbaar Rotterdam zeggen: over de oplossing denken we anders, maar ik ben wel benieuwd hoe Leefbaar dan over de oplossing denkt, want de afgelopen jaren hebben we het probleem zien toenemen. In dit coalitieakkoord zetten we extra middelen ter beschikking tot 15 miljoen, dat is echt significant, plus we zijn raadsbreed aan de slag gegaan. Wat gebeurde er? Leefbaar liep weg van tafel. Dus ik ben erg benieuwd, wat is uw oplossing voor dit probleem?

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): De oplossing is, waar we de laatste maanden extra op ingezet hebben, de overlastgevers en de mensen die op straat verblijven scherp in beeld krijgen, toegeleiden naar zorg, mensen die uit Oost-Europa komen in een opvang zetten met voorwaarden. Dat is enorm goed gelukt, want mensen uit Oost-Europa die zich misdroegen in de opvang of niet wensten mee te werken aan terugkeer naar werk of land, die konden daar niet in. Nu kan iedereen daarin. Dus die stok achter de deur voor de EU-opvang die we nu hadden en die het tot een succes maakte, die vervalt, want mensen die uitvielen of het weigerden, daar hadden we de afspraak met de IND mee dat die extra in de gaten werden gehouden om zo aan 5 registraties te kunnen komen. We geven mensen de helpende hand, maar je moet hem wel aanpakken. Mensen die dat niet deden, daar zijn we als Rotterdam heel succesvol in geweest. Rotterdam heeft in zijn eentje meer mensen gedwongen terug kunnen sturen die overlast veroorzaakten dan andere 3 grote steden bij elkaar. Dat is een succesvolle aanpak. Nu gaat die speciale EU-opvang met voorwaarden wegvallen. Ik denk dat is een van de dingen waardoor het probleem gaat toenemen. Ik denk dat juist de ingezette weg, de mooie extra middelen en wat we hebben nu, die aanpak per persoon, dat die goed gaat werken. Nog lang niet goed genoeg, want er zijn nog hele grote problemen. Alleen de oplossing is niet een permanente opvang voor iedereen, ook ongedocumenteerden, die elders niet terecht komen. We gaan de LVV heropenen, maar dan structureel. Daar zit mijn probleem.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 3. Stoppen bij aanzuigende werking

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn);

constaterende dat:

- het coalitieakkoord 'Vaart Maken' uitvoering geeft aan het 'Stadsakkoord tegen Dakloosheid', opgesteld met verschillende partijen uit de stad;
- dit 'Stadsakkoord tegen Dakloosheid' stelt dat er een opvang voor iedereen, 365 dagen per jaar, rechthebbend of niet-rechthebbend, verblijfsvergunning of geen verblijfsvergunning, geopend wordt;

overwegende dat:

- dit nergens anders in Nederland het geval is en nooit eerder vertoond is;
- het niet uit te sluiten is dat deze opvang een enorme aanzuigende werking gaat hebben op illegalen en daklozen uit heel Nederland, dan wel Europa;
- deze mensen overdag lang niet allemaal deelnemen aan een dagbesteding, maar het centrum in trekken;
- dit voor overlast zal zorgen rond de Pauluskerk, in het Oude Westen, Agniesebuurt, rond het Museumpark, de Slinge, Zuidplein en andere delen van de stad;

verzoekt het college:

- nog voor de daadwerkelijke opening van de permanente opvang de raad een nulmeting toe te sturen met daarin het aantal daklozen in de reguliere opvang, in de EU-opvang, op hotelkamers, in overige opvangvoorzieningen en op straat;
- de raad jaarlijks te informeren over de aantallen daklozen in de reguliere opvang, de permanente opvang en op straat;
- als hieruit in Q1 2029 een significante aanzuigende werking blijkt te stoppen met de permanente opvang en terug te gaan naar de opvangvoorzieningen die de gemeente nu biedt,

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. R. Buijt

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U vervolgt uw betoog.

De heer BUIJT (lr): Ik zie ook dat ik snel moet gaan vervolgen, anders heb ik zelf volgende week geen tijd meer. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Amsterdam, waar GroenLinks en PvdA al heel lang aan de macht zijn, leek hun grote voorbeeld. Met vaart maken bedoelt deze coalitie vooral vaart maken richting de parkeerautomaat. Betaald parkeren wordt verder uitgerold over vrijwel de gehele stad. De begrote parkeeropbrengst in de komende jaren gaan richting de astronomische 250 miljoen. Voor het eerst in Nederland wordt het ook schaamteloos toegegeven. Betaald parkeren dient louter om de eigen bestuurlijke wensen te financieren, zonder dat er sprake is van parkeerdruk.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dit is uitlokking, voorzitter. Ik ben er niet trots op, maar we hebben in de vorige periode exact hetzelfde gedaan in IJsselmonde en in andere delen van de stad. Dat klopt toch, mijnheer Buijt? Wees eens eerlijk.

De heer BUIJT (lr): Nee, dat klopt niet. Wij hadden jarenlang alleen betaald parkeren in het centrum. Toen in 2008 is de Partij van de Arbeid Tarwewijk gaan doen. 2011 Partij van de Arbeid Kreekhuisen rond Keizerswaard. 2013 Bloemhof. De periode '18-'22 uitgebreid naar Carnisse, Oud-Charlois, Vreewijk en Feyenoord. Was allemaal al gebeurd. Wat gebeurde er toen? De witte busjes, want de ene wijk was het wel ingevoerd, de andere niet. Dus je kreeg dat over de grenzen van de wijk enorm veel busjes overal geparkeerd werden, dus was er wel degelijk sprake van een toegenomen druk. Wij zijn helemaal niet trots dat het in IJsselmonde is ingevoerd. Dat stond niet in ons verkiezingsprogramma en wij waren daar niet blij mee, maar de enige reden dat je dit enigszins kon verdedigen, was dat er in ieder geval sprake was van een toenemende parkeerdruk. Als u in Oost gaat kijken. Mijnheer Van Eikeren vindt het leuk. Als je nu gaat kijken in Oost, waar totaal geen parkeerdruk is, en u gaat dat in de hele stad invoeren, dan is dat schaamteloos geld verdienen over de ruggen van de bewoners van Rotterdam en niets anders.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Ik vind het echt jammer, want mijnheer Buijt laat zich er altijd op voorstaan. Terecht ook in de meeste gevallen dat hij straight is en recht voor zijn raap, maar dat is hij in dit geval echt niet. Ik heb die discussies meegemaakt. Ik weet waarom we betaald parkeren hebben ingevoerd in IJsselmonde en dat was niet vanwege de parkeerdruk.

Het hielp dat het in sommige delen ook echt aan de hand was, maar in het grootste deel van IJsselmonde helemaal niet en dat wisten de mensen zelf daar ook dondersgoed. Dat heeft nota bene ook de leider van Leefbaar destijds bijna aan den lijve moeten ondervinden toen die daar verantwoording ging afleggen, wat hij overigens respectabel deed. Dus wees eerlijk. Het ging ook toen om het ophalen van geld. Daar kunnen we niet trots op zijn, maar we doen dat omdat we er heel belangrijke investeringen mee kunnen mogelijk maken. Dat is ook waarom wij het nu opnieuw doen.

De heer BUIJT (lr): Nogmaals, ik ga hier niet beweren wat zijn wij trots dat dat in IJsselmonde gebeurd is. Wij waren daar zeker niet blij mee. Het is gebeurd. Dat is een offer van ons geweest, maar wij vonden dat voor onszelf nog enigszins verkoopbaar, omdat alle omringende wijken, dat er echt op sommige plekken sprake van was. Bij Alexander hebben we dat sowieso nooit gedaan en daar gaat het nu wel gebeuren. Het gaat op alle plekken in de stad gebeuren, ook waar totaal geen last is van parkeerdruk. Dat is echt een verschil met de vorige periode in IJsselmonde. Dat komt de PvdA, ik hoor het ze nog zeggen, mijnheer Moti toen die hier nog in de raad zat de vorige periode, wij gebruikten de automobilist als melkkoe van de stad, was ons verwijt. Zij hebben het in het kwadraat keer 10 gedaan.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Een interruptie op de heer Versnel was dat. Die ging snel zitten. De heer Buijt heeft zeker wel een punt, want de Partij van de Arbeid is inderdaad degene die is begonnen met het invoeren van betaald parkeren, nota bene in de armste wijken van Rotterdam. Mijn vraag aan de heer Versnel is: waarom heeft u ervoor gekozen om bepaalde delen van Rotterdam uit te zonderen als we toch al de automobilist ongegeneerd als melkkoe gingen gebruiken? We in dit geval het nieuwe college.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dan zou ik natuurlijk om vrienden te maken willen zeggen, dat is omdat Rozenburg zo bijzonder is en dat niet hoeft, maar de werkelijkheid is dat we het daar niet doen omdat het daar meer geld kost dan het oplevert.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Heeft u daar ook een rekenkundige onderbouwing voor?

De heer VERSNEL (vvd): Zeker. Als vandaag alles gaat zoals gepland, krijgt u morgen het hele onderhandeldossier. Daar zit dat ook in.

De heer SOYTEKIN (denk): Dus wat u zegt, het kost veel meer geld om daar betaald parkeren in te voeren vanwege een scanauto die dan waarschijnlijk die kant op moet gaan rijden, terwijl Hoek van Holland soms ook te maken heeft met parkeerdruk op bepaalde dagen, Rozenburg, Pernis. Maar als je die scanauto's in Pernis zou neerzetten, dan zou je dus op Rotterdam Zuid geen betaald parkeren invoeren. Is natuurlijk een hele rare logica.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): We hebben ons te baseren op de informatie die wij krijgen. De informatie is dat het daar meer kost dan het oplevert. Morgen komt het hele dossier naar de raad, dus we laten dat natuurlijk van alle kanten met veel plezier beschieten. Als dat echt anders is, dan vervalt ook de reden om het daar niet te doen. Zo straight zullen we zeker zijn.

De heer SOYTEKIN (denk): Dit geldt dus ook voor Heijplaat?

De heer VERSNEL (vvd): Ja.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Dan rijdt u wel met scanauto naar Hoogvliet, maar u gaat niet door naar Pernis. Dat is toch een kulargumentatie?

De VOORZITTER: De heer Versnel mag daarop reageren.

De heer VERSNEL (vvd): Mijnheer Siemons mag dat onzin vinden, maar we hebben ons soms te baseren op feitelijke informatie hoe dingen in elkaar zitten. Dat hebben we in dit geval ook gedaan. Er zit geen enkele politieke voorkeur achter.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Misschien om die redenering te volgen, want het kost dan te veel geld om auto's die kant op te sturen naar Pernis, Rozenburg, Hoek van Holland. Betekent dat ook dat daar geen parkeerboetes worden uitgedeeld voor mensen die bijvoorbeeld foutparkeren, omdat dat veel geld kost dat er een auto langs moet om dat te gaan controleren?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dat zouden we volgende week aan de wethouder moeten vragen, maar volgens mij zijn dat andere ambtenaren, zijn dat de handhavers die op dat soort overtredingen handhaven.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Er komen 80 nieuwe ambtenaren bij die dan tijd misschien hebben om ook die kant op te klaren. Concluderend, u zegt: 1 ambtenaar met een scanauto kost te veel geld om te controleren of mensen wel of niet voldoen aan betaald parkeren, maar ik wil best ambtenaren die kant op sturen om te kijken of mensen bijvoorbeeld foutparkeren, om daar boetes uit te delen. Dat is de conclusie.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Het wordt nu een raar spelletje. Ik ben hier hartstikke straight. Wij voeren dat betaald parkeren in omdat het geld oplevert. Dat hebben we nodig, omdat we een aantal heel belangrijke dingen voor de stad voor elkaar willen krijgen. We hebben puur gekeken waar kunnen we dat invoeren zodat het een eerlijk systeem is en dat het ook geld oplevert. Dat is de afweging die we hebben gemaakt.

De VOORZITTER: Afrondend, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Het probleem is dat het juist helemaal geen eerlijk systeem is, omdat Rotterdam Zuid al jaren aan het betalen is en bepaalde plekken in Rotterdam worden nu vrijgesteld door de heer Versnel en de vrienden van de Partij van de Arbeid en GroenLinks et cetera. Die hoeven niet te betalen. Op het moment dat daar boa's nodig zijn, gaan die er natuurlijk ook naartoe. Die gaan ook naar Rozenburg of naar Pernis. Dan zeggen we ook niet: die 23 cent per kilometer gaan wij niet betalen als gemeente. Dat is echt een kulargument.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dan bepleit mijnheer Soytekin dat we daar betaald parkeren zouden moeten invoeren, ondanks dat we daar geld op verliezen, voor het eerlijksgevoel of zo. Dan zijn we toch iets heel raars aan het doen?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Ik sta ook met verbazing te luisteren naar de gretigheid waarmee mijnheer Soytekin in heel de stad betaald parkeren in wil voeren, zelfs als het de gemeente geld zou kosten. Dat zou betekenen dat je en gedoe op de hals haalt, want ik snap best dat niet iedere Rotterdammer het leuk vindt dat die moet betalen om zijn auto te parkeren, maar dat het daarnaast ook nog eens de gemeente geld kost. Dat is wel een bijzondere manier van politiek bedrijven. Ik ga terug ook naar de Buijt, als u het goed vindt.

De VOORZITTER: De heer Soytekin wordt aangesproken, dus die mag reageren. De heer Siemons heeft nog een vraag ook aan de heer Versnel.

De heer SOYTEKIN (denk): De heer Postma kan mij wel woorden in de mond leggen, maar het klopt natuurlijk totaal niet wat hij zegt. Ik heb daar helemaal geen uitspraak over gedaan. Waar u niet aan voorbij moet gaan, zeg ik tegen de heer Postma, dat de Partij van de Arbeid, uw partij, u bent begonnen met het invoeren van betaald parkeren in de armste wijken van Rotterdam. Ik wil nog een keer zeggen: de Partij van de Arbeid is begonnen met het invoeren van betaald parkeren in de armste wijken van Rotterdam. Als u daar trots op bent, dan moet u dat zijn. Wat u daardoor heeft veroorzaakt, is inderdaad een enorm waterbedeffect door heel Rotterdam. Vervolgens bent u het nu ongeneerd aan het gebruiken als melkkoe.

De VOORZITTER: U mag via de voorzitter. De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, deze coalitie kiest ervoor om in heel de stad betaald parkeren in te voeren en we vinden daar geen doekjes om. We hebben geen mooie verhalen. We hebben geen terugblik naar 1945 of naar 1950. We hebben geen ingewikkelde verhalen nodig over witte busjes in de ene of de andere wijk. Betaald parkeren voeren we in heel de stad in. Parkeerdruk is sinds de afgelopen collegeperiode geen criterium meer om betaald parkeren in te voeren. Wij zeggen ook: auto's leggen een groot beslag op de openbare ruimte, die je niet kan gebruiken voor veel andere dingen die voor de stad van belang zijn. Daar een kleine bijdrage in vragen, is goed te verdedigen. Daar zijn we eerlijk in. Die halve krokodillentranen, halve verwijten van Leefbaar Rotterdam en DENK zijn echt totaal ongepast als we kijken naar wat deze partijen de afgelopen 4 jaar zelf hebben gedaan.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Mijnheer Postma, solidariteit heet dat. Als u die andere 4 wijken niet gaat belasten met een parkeerheffing, dan komt u geld tekort. U kunt daar ook geld weghalen. Dat is wel zo netjes naar de andere wijken toe. Waarom Overschie wel en doet u bij Rozenburg niet? Dat is toch onzin? Solidariteit. Dat is zoiets waar de PvdA altijd voor stond.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Dat klopt, voorzitter. PRO heeft solidariteit ook hoog in het vaandel staan. Het spijt me, maar deze redenering, daar kunnen we echt geen kant mee op. Het spijt me, maar om in de kleine kernen, die overigens ook al, als het gaat om bereikbaarheid, er slechter voorstaan dan veel andere delen van deze stad, als je daar ook nog eens betaald parkeren in zou voeren, terwijl we weten dat het geld kost, dan span je wel het paard achter de wagen, om een beetje in de mobiliteitsmetaforen te blijven.

De VOORZITTER: Mijnheer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Selectief winkelen, noemen ze dat. Selectief winkelen. Vier wijken laat u met rust en de andere wijken pakt u wel aan. Dat is nog eens beleid.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): Ik ga verder, voorzitter. Dank u. Ik sla wat blokjes over, die probeer ik dan met interrupties zo nog terug te krijgen. Ik wil graag nog een punt maken waar wij van geschrokken zijn. Dat is het vervallen van de bijdrage aan de aanpak van het lerarentekort. Dat is vanaf '27 5 miljoen, in '28 en '29 en 30 miljoen. Dat is ontzettend veel geld in een sector waar het erg zorgelijk gaat. Er zitten heel veel kinderen thuis. Er is nu al 15 procent meer lerarentekort in Rotterdam dan in andere steden. Ik vind het een onbegrijpelijke keuze. Ik hoor dadelijk graag wat daarachter zit. Misschien zijn daar ideeën bij of wordt het op een manier gecompenseerd, maar op dit moment willen wij echt dat dat wordt teruggedraaid. Daarvoor heb ik een motie.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers heeft er gelijk ook een vraag over.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik voel me toch uitgenodigd om daarop te reageren, want ik kan namelijk die zorgen van de heer Buijt heel goed begrijpen. Ik denk dat we dat ook met zijn allen kunnen. Dat lerarentekort is een groot probleem. Door te snijden in dit budget, hebben we ook niet daarmee gezegd dat probleem gaat ons niet aan het hart. Dat is daar niet mee, maar wat we ook hebben gezien, is dat de effectiviteit van de zaken die we daaruit bekostigden, dat die onvoldoende aanwezig was. Toen hebben we gezegd: wij willen echt investeren in het opgroeien van kinderen op een gezonde manier, zeker in kwetsbare wijken. Kwetsbare kinderen uit kwetsbare gezinnen, daar gaan wij dat geld aan toebedelen. Dus het blijft in het onderwijs, het blijft voor die kwetsbare kinderen beschikbaar, maar we zetten het niet meer in voor zaken waarvoor wat ons betreft de effectiviteit onvoldoende is. We hebben nog wel andere zaken die we doen op voorrang op de woningmarkt et cetera. Dus die zaken blijven we doorzetten. Het is wel goed om te zeggen, omdat ik wel uw dilemma heel goed begrijp en daar hebben we het ook ontzettend over gehad, maar dit is de gedachte die daarachter zit. Ik hoop dat u daar enigszins begrip voor kunt hebben.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): Ik vind het jammer dat u nu nieuwe ideeën heeft, waar ook nog maar de effectiviteit van moet blijken. Of u zegt: dat zijn bewezen methodes die al zoveel geld hebben opgeleverd.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Een groot deel daarvan gaat natuurlijk naar Schil om de School en de toegankelijkheid van de peuterklassen. Dat zijn maatregelen die we vorig college ook hebben ingezet en waarvan wij echt denken dat het een substantiële effectieve maatregel is. Dat wilden we juist erg versterken. Daarom hebben we dat geld verschoven van het een naar het ander.

De heer BUIJT (Iv): Ik vind dit toch echt geen goede redenatie. Dan had je het ergens anders moeten vinden, had je iets anders moeten doen, maar je laat nu iets vallen en ook een punt waar het onderwijs op de achterste benen staat. Nu vind ik ook wel dat ik benieuwd ben: wat is hun eigen bijdrage hieraan, maar daar ga je over in gesprek. Er is veel onrust in onderwijsland Rotterdam. Het gaat niet goed in het onderwijs in Nederland, zeker ook niet in Rotterdam. Ik vind dit ook een heel slecht signaal. Dus ik snap dat u keuzes moet maken, maar ik vind dat je niet een keuze kan maken die hiervan ten koste gaat.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Nogmaals, wij gaan al gigantische investeringen doen. We vragen al behoorlijk wat van de Rotterdammers. We vragen ook wat van het ambtelijk apparaat. Op een gegeven moment hebben we ook gemeend op het moment dat we zien dat daar onvoldoende effectiviteit in zit, moeten we ook daarin durven kiezen. Neemt niet weg dat wij in gesprek blijven met het onderwijs, dat wij daarmee aan de slag gaan om te kijken hoe kunnen wij helpen met het lerarentekort, maar dat zit vaak in andere dingen dan de maatregelen die we voorheen namen. Dus antwoord op uw vraag.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk hierop.

De heer VAN DIJK (cu): Ik heb ook een vraag aan mevrouw Zeegers, want een van de doorbraken die u geformuleerd heeft als coalitie, is de beste stad om op te groeien. U gaat investeren in de Schil om de School, maar straks staan er geen docenten voor de klas. Dus hoe kunt u dan overeind houden dat dit de beste stad is voor kinderen om op te groeien?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik denk dat we dat juist doen. Juist doordat wij durven te zeggen: wat is zinvol en wat is niet zinvol? Daar hebben we echt naar gekeken. Als het een hele zinvolle maatregel was geweest, waarvan we hadden gezegd: het lerarentekort in Rotterdam neemt enorm af door deze maatregelen, dan hadden we een ander verhaal gehad, maar we zien dat die kinderen, waarvan wij vinden dat die in Rotterdam goed moeten opgroeien, dat die Schil om de School, die gratis vve voor ouders met een smalle portemonnee, dat dat veel beter bijdraagt aan een pedagogisch klimaat waar kinderen goed van profiteren dan maatregelen die hun effect niet hebben bewezen. Dat is ook een eerlijke keus waar het onderwijs meer aan heeft en de kinderen ook.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Zit die analyse in het onderhandelingsdossier? Want ik ben wel heel benieuwd naar uw analyse over welke maatregelen dan wel en niet werken. Tientallen zijinstromers per jaar. U moet het maar niet werken noemen. Dat is een half schoolkorps wat er jaarlijks instroomt. U gaat 10 miljoen bezuinigen en u zegt nu: we gaan graag met het onderwijs in gesprek. Volgens mij echt de verkeerde volgorde.

De heer BUIJT (lr): Meerjarig zelfs, 35 miljoen. Als het dan niet effectief is, als dat echt waar is, ik ben ook erg benieuwd naar de onderbouwing daarvan, dan had ik het wel een paar jaar eerder willen horen. Dan hadden we de laatste jaren tientallen miljoenen, alles al in kunnen zetten. Ik vind dat jammer.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik snap heel goed dat wij dingen doen waarvan je in het begin niet weet wat is het effect, wat is de toegevoegde waarde. Volgens mij waren het goede investeringen die we hebben gedaan. Een aantal houden we ook overeind, maar hoeven we niet daaruit te bekostigen, maar we hebben ook gezien dat het effect in ieder geval niet meetbaar was. Daar zit die onderbouwing in het informatiepakket dat verstrekt gaat worden, als het allemaal goed is, maar we hebben er ook al eerder een brief over naar de raad gestuurd.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft de volgende motie ingediend.

Motie 4. Bezuinig niet op docenten!

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn);

constaterende dat:

- uit het coalitieakkoord blijkt dat de gemeente Rotterdam stopt met de huidige aanpak van het lerarentekort flink zal korten;
- het lerarentekort op Rotterdamse basisscholen met circa 15% aanzienlijk hoger ligt dan het landelijke gemiddelde en in verschillende Rotterdamse wijken nog fors hoger is;
- de huidige gemeentelijke aanpak onder meer bestaat uit het werven en begeleiden van zij-instromers, het beschikbaar stellen van lerarenbeurzen en andere maatregelen om leraren aan te trekken en te behouden;

overwegende dat:

- voldoende docenten een belangrijke voorwaarde is voor kwalitatief goed onderwijs;
- juist Rotterdam, gezien het bovengemiddelde lerarentekort, zich niet kan veroorloven te stoppen met een aanpak die gericht is op het aantrekken en behouden van leraren;
- ook de grote Rotterdamse onderwijsbesturen hebben aangegeven dat het lerarentekort nog altijd één van de grootste uitdagingen is en hebben hun zorgen uitgesproken over het beëindigen van deze aanpak;

verzoekt het college:

- af te zien van het beëindigen van de gemeentelijke aanpak van het lerarentekort en de hiervoor beschikbare middelen te blijven inzetten voor het aantrekken, opleiden en behouden van leraren in Rotterdam;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. I.P. Duin, R. Buijt, S. Soytekin, E. Başoğlu, J.C. Siemons, D.M. Hamhuis en G.G. van Dijk

De motie is voldoende ondersteund en maakt deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: U mag doorgaan.

De heer BUIJT (lr): Ik sla het blokje over de toeristenbelasting over. Dat komt nog. Is er dan helemaal niets goeds in dit akkoord? Om eerlijk te zijn bitter weinig, maar we zijn wel echt blij met de ambitie om 80 extra boa's aan de formatie toe te voegen. Dit moet wat ons betreft een netto toename zijn ten opzichte van de stand van 01-07-'26. Wel kom ik met een motie voor een exacte nulmeting en dat wij als raad stevig kunnen meepraten over waarvoor en waar de extra boa's precies worden ingezet. Ik kom zo met die motie. We vinden het stoer dat gestreefd wordt naar een minimale score van 100 in alle wijken op de Veiligheidsindex. Er zijn nu 21 wijken die onder de 100 scoren, een aantal zelfs in de 80 of onderin de 80. Dit betekent wel dat bij de uitwerking van het collegeprogramma echt baanbrekende maatregelen moeten volgen om dit ook geloofwaardig te maken. Hopelijk maken we er ook een target van. Verder zijn we blij dat er door Leefbaar extra ingezette aanpak op zorgfraude gehandhaafd blijft. De inzet op femicide kan natuurlijk op onze steun rekenen. Het door mij in de zomer '25 persoonlijk geïnitieerde jeugdoffensief tegen de sterk stijgende kosten in de jeugdzorg wordt gelukkig doorgezet. De stijging van de jeugdzorgkosten mag en kan niet zo door blijven gaan. Wij zijn blij met de extra middelen voor de haven en de economie, maar wachten hier wel nadrukkelijk op nadere uitwerking van de plannen. Onze woordvoerders zullen ook de komende week, als alle informatie op tafel is, daar wat nader in gaan duiken. Daar komen we donderdag wat uitgebreider op terug. Ik moet nu ook een paar prioriteiten stellen. Meer geld betekent niet automatisch dat problemen worden opgelost. Voorzitter, dit

akkoord zegt alles over de prioriteiten van dit college. Dit akkoord is er wat ons betreft vooral voor de bewoners van Blijdorp en Katendrecht, veel minder voor de Rotterdammers in Pernis en Rozenburg en al helemaal minder voor de Rotterdammers in Ommoord en Oosterflank. Dit is een Katendrecht coalitie. Ik wil nog kort terugkomen op de wethouders. We hebben gisteren over een van de kandidaten een debat gevoerd. Daar is veel opwinding en ophef over. We hebben hier gisteravond urenlang over gedebatteerd. Ik wil dat debat niet overdoen, ook mede gezien mijn soms persoonlijk wat ongemakkelijke rol tussen bepaalde constructies waar ik in zit, maar het enige wat ik wil doen, is de eindconclusie van mijn collega Van der Meer van gisteren herhalen. Wij zien voldoende aanleiding tot twijfel aan de integriteit en daarom willen wij liever de onderzoeken afwachten. Wij zullen daarom tegen haar benoeming stemmen. Daar wil ik het voor dit moment graag bij laten. Tot slot, voorzitter. Ik ga afronden qua tijd ook. Deze coalitie kost voor meer lasten voor Rotterdammers en ondernemers, meer ongedocumenteerden, meer wethouders, meer symboliek, meer asielzoekers. Voorzitter, ik ga afronden. De heer Versnel liet mij tijdens de campagne weten dat de VVD op 18 maart jongstleden Leefbaar qua zetels heel dicht zou naderen om ons in 2030 qua grootte definitief voorbij te gaan. De realiteit is dat de VVD verloor, Leefbaar won en ik voorspel dat de VVD door dit coalitieakkoord in 2030 gemarginaliseerd zal worden tot hooguit 2 à 3 zetels. Coalities waar de heer Samsom aan meewerkt, kunnen voor een partij wel eens heel slecht aflopen, waarschuw ik u. Wij gaan uw kiezers in Hillegersberg en Kralingen-Oost 4 jaar lang huis aan huis vertellen hoe u de stad heeft uitgeleverd aan links. Er was een overname door GroenLinks van de PvdA nodig om ervoor te zorgen dat Leefbaar voor het eerst sinds 2006 niet meer de grootste partij werd. Er zal nog een fusie met D66 nodig zijn om te voorkomen dat Leefbaar niet wederom jarenlang de grootste partij van deze stad zal zijn. Dit akkoord is misschien voldoende om deze linkse coalitie een paar jaartjes overeind te houden, maar het is zwaar onvoldoende voor de stad die wij zo liefhebben. Daarom zal Leefbaar Rotterdam dit coalitieakkoord met overtuiging de komende jaren hard gaan bestrijden, de slechte punten proberen te verbeteren en uiteraard, zoals u ons kent, goede voorstellen, die goed onderbouwd zijn, zullen wij altijd steunen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Opmerkingen nog? U heeft nog een motie. Zo meteen vinden er stemmingen plaats over kandidaat-wethouders. Dit is een besloten stemming, een geheime stemming. Er is natuurlijk al een debat gisteravond geweest, maar ik zou hier nu willen oproepen om geen stemverklaringen af te geven op kandidaten. U mag altijd stemverklaringen afgeven, maar niet op individuele kandidaten, omdat het hier echt om een anonieme stemming gaat. Dus dat zou ik hier nog willen benoemen.

De heer BUIJT (lr): Ik dacht dat wij dat later in de openheid ook verklaard hadden. Ik vond het ook gek om er helemaal niets over te zeggen, dus dat was de reden dat we er wel iets over wilden zeggen.

De VOORZITTER: Dat snap ik in die context, maar mijn opmerking ziet over het geheel. Laten we hier de stemming anoniem laten plaatsvinden. Uw spreektijd is al naar de volgende week, dus u bent al iets over de spreektijd heengegaan. Dan weet u dat alvast. Dan is nu het woord aan de heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, zaterdag is het precies een jaar geleden dat ik door mijn partij werd voorgedragen als lijsttrekker. Het was een jaar waarin ontzettend veel is gebeurd. Een jaar waarin we als PRO samen met meer dan 100 organisaties uit de stad een prachtig verkiezingsprogramma schreven, waarin we na een spetterende campagne het vertrouwen van de Rotterdammers kregen, die ons de grootste maakten, en natuurlijk een jaar waarin we als nieuwe partij PRO, samen met de 4 coalitiepartners D66, PvdA, CDA en Volt en allerlei partijen uit de stad, dit prachtige akkoord hebben gesmeed. Voorzitter, het was vooral een jaar waarin ik de stad nog beter heb leren kennen. Niets heeft mij zo geïnspireerd als de kracht en het doorzettingsvermogen dat er in deze stad zit, want ik heb een stad gezien des te

meer met 2 werkelijkheden, een Rotterdam als shining city on the hill, met de lichtjes van de wolkenkrabbers die al van ver te zien zijn, waar kansen voor het oprapen liggen, waar kinderen opgroeien in veilige buurten, waar mensen betaalbare huizen hebben en vertrouwen hebben in de toekomst, maar ook een Rotterdam, voorzitter, op de straat, onder die wolkenkrabbers, met mensen die in vuilnisbakken zoeken naar blikjes voor 15 cent statiegeld, waar gezinnen jaren wachten op een woning, waar kinderen met een achterstand aan school beginnen en waar ouderen zich afvragen hoe ze de maand doorkomen. Dat zijn niet twee verschillende steden, dat is 1 Rotterdam. Wij accepteren niet dat je kansen afhangen van je postcode, want iedere Rotterdammer heeft talent en iedere Rotterdammer heeft kracht. Ondanks dat veel Rotterdammers geen betaalbaar huis kunnen vinden, moeite hebben om de eindjes aan elkaar te knopen, zich zorgen maken over de toekomst van hun kinderen, toch maken ze elke dag het beste van hun straat, van hun wijk. Ze staan voor dag en dauw op om aan het werk te gaan. Juist daarom ben ik zo trots op het coalitieakkoord dat voor ons ligt, want voor al die Rotterdammers gaat deze coalitie keihard aan de slag. We werken aan 3 doorbraken voor een beter Rotterdam in 2050 en in 2030. We pakken de wooncrisis aan door te zorgen dat er minstens 15.000 huizen bijkomen, waarvan 10.000 betaalbaar, met bouwen en leegstand aanpakken. We zorgen niet alleen voor meer huizen, maar ook voor nieuwe parken, meer bomen, schonere lucht, meer plekken voor kinderen om buiten te spelen en ruim baan voor de fiets. Door het vergroenen van de haven en industrie maken we Rotterdam en Europa minder afhankelijk van landen als Saudi-Arabië en de VS en zorgen we voor goede banen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Heel kort vraagje. Wat is volgens de heer Postma een betaalbare woning? Hoeveel euro per maand is dat?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Dat hangt van je inkomen af. Voor veel mensen is een huurwoning tot 900 euro betaalbaar en een deel van de Rotterdammers kan tot 1200 euro of meer betalen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dus 1200 euro of meer is volgens de heer Postma een betaalbare woning. Begrijp ik dat goed of heeft u daar een maximum aan gekoppeld? Want u begon bij 900, toen was het 1200 of meer.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik zal het nog een keer zeggen. Voor een deel van de Rotterdammers, een groot deel van de Rotterdammers, meer dan de helft, is een huurwoning tot 900 euro betaalbaar. De mensen die wat meer verdienen, kunnen ook een huis van 1200 euro huur betalen. Bouwen we ook voor, voor die beide groepen. Een deel van de Rotterdammers kan meer dan 1200 euro betalen. We hebben een hele markt met ontwikkelaars die daar ook prima voor kunnen bouwen.

De heer SOYTEKIN (denk): Dit is natuurlijk een heel raar antwoord, want iemand die 2 ton verdient, dan is 5000 ook een betaalbare woning. Dus wat is volgens u, als u kijkt naar Rotterdam, een betaalbare woning?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, moet ik het nog een keer herhalen? Ik heb 2 keer toch antwoord gegeven op dezelfde vraag. U kunt nog een keer een derde, zelfde antwoord krijgen.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik ga nog een poging doen. Wat u zegt, is voor sommige mensen is 900 betaalbaar, voor sommige 1200 en voor sommige 10.000. Dat is wat u zegt. Dat klopt. Kunnen we dat vaststellen alvast?

De VOORZITTER: Hij knikt ja.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik hoor het hem graag zeggen. Wat is volgens u, als u kijkt naar Rotterdam, de gemiddelde Rotterdammer, een betaalbare woning?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, laat ik een net iets ander antwoord geven. Wij hebben met deze coalitie de ambitie om te zorgen dat er ten minste 15.000 huizen bijkomen. Een deel daarvan gaat de markt prima op kunnen lossen. Dat is hartstikke goed, want er zijn mensen met hoge inkomens die ook een huis zoeken. Daar hebben we een hele markt voor die dat doet. Waarom PRO in deze coalitie zit, is omdat de markt voor veel andere mensen niet zorgt voor betaalbare huizen. Daar heb je een sterke overheid voor nodig. Daar heb je volkshuisvesting voor nodig. Daarom kiezen we voor ten minste 10.000 betaalbare huizen, waarvan 4500 tot 900 euro. Daar trekken we zeldzaam veel geld voor uit in deze coalitieperiode, om te zorgen dat veel meer mensen die nu op zoek zijn naar een betaalbaar huis, die dat op de markt niet kunnen vinden, een betaalbaar huis kunnen vinden.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Die 900 of 1200 die u noemt, is dat inclusief de huursubsidie of is die daarin meegenomen?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Is een beetje een technische vraag. Dan moet ik ook altijd naar de mensen die echt verstand hebben van wonen kijken in onze fractie. U kent ze. Eén wordt er, als alles goed gaat, zelfs wethouder. Ex.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): De heer Postma gaf goed aan welk deel is de markt verantwoordelijk voor, welk deel zijn we als gemeente verantwoordelijk voor, maar kunnen we dan ook het college eraan gaan houden dat van die 111 miljoen die beschikbaar gesteld gaat worden, dat het naar de woningen toe gaat die we als gemeenschappelijke taak hebben om te bouwen en niet naar de woningen die de markt doet?

De heer POSTMA (pro): Dat lijkt me juist het uitgangspunt van onze plannen in het coalitieakkoord.

De VOORZITTER: De heer Roskam.

De heer ROSKAM (lr): Een uitgangspunt. Ik vraag, kunt u zeggen: er gaat geen gemeentelijk geld naar de miljardairswoningen?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Er gaat geen gemeentelijk geld naar miljardairswoningen.

De heer ROSKAM (lr): Dank u. Punt.

De VOORZITTER: De heer Postma, vervolgt u uw betoog.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, we gaan alles op alles zetten om de klimaatdoelen te halen. We gaan aan de slag met het terugdringen van de CO₂-uitstoot en het vergroenen van de stad, waardoor we beter zijn voorbereid op klimaatverandering. We vinden het ook mooi om te zien dat vergroenen van de stad allang geen links thema meer is. We hebben vanochtend afscheid genomen van de heer Lansink-Bastemeijer, die de term radicaal vergroenen met eer droeg. Wij zouden dat als nieuwe coalitie en als nieuw college straks ook graag door willen dragen. Voorzitter, met onze sterke mbo's en met al ons jonge talent hebben we een unieke kans om van Rotterdam de circulaire maakstad van Europa te maken. Goed voor de economie, goed voor banen, goed voor het klimaat. Voorzitter, onze grote ambitie is dat Rotterdam voor kinderen de beste plek is om op te groeien. Ons principe is investeren in de jeugd is investeren in de toekomst van Rotterdam, met extra geld voor peuterklassen, een passende plek op school voor ieder kind en veel betere samenwerking tussen onderwijs en jeugdzorg, om te voorkomen dat kinderen onnodig zorg nodig hebben. We maken tientallen miljoenen vrij voor het versterken van de bestaanszekerheid, zodat steeds minder Rotterdammers iedere maand moeten kiezen tussen de energierekening, de boodschappen of de sportclub van hun kinderen. We investeren structureel in de sociale basis van onze stad, al die initiatieven en gemeenschappen die Rotterdam maken tot wat het is. Voorzitter, het coalitieakkoord ademt vooruitgang voor alle Rotterdammers nu en in de toekomst. We schuwen daarbij de moeilijke keuzes niet, want, om in de woorden van Vadertje Drees te spreken, niet alles kan en zeker niet alles tegelijk. Tegen alle Rotterdammers die op PRO hebben gestemd, zeg ik: Rotterdam heeft gekozen voor vooruitgang, voor een stad waarin niet je afkomst, je postcode of je inkomen bepaalt hoeveel kansen je krijgt, maar waar iedereen vooruit kan, voor betaalbare huizen, voor een groene en sterke economie, voor de toekomst van onze jongeren en onze planeet. Met dat vertrouwen gaan we aan de slag. Niet morgen, niet volgend jaar, vandaag beginnen we daarmee, samen met de stad en samen met deze raad. Voorzitter, wij gaan vaart maken.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, samen met de stad, samen met de raad. Dat klinkt heel erg mooi. Ik zou u ook eens adviseren: wees terughoudend in het citeren van Drees, want volgens mij zou die niet zo blij zijn met de huidige situatie van de PvdA. Wij hebben elkaar in de verkenningsfase ook gesproken en toen bracht u echt al in: ik wil veel meer inzetten op samenwerking. Ik was daar wat sceptisch over. Het blijft ook politiek. Het wordt lastig. Je hebt een coalitie. Hij zegt: ik geloof daar echt in. Laat ik daar een aanbod voor doen. U merkte vandaag hoe enorm de opkomst was bij de actie van de SP. Wij krijgen ook duizenden steunbetuigingen binnen. In 2012 heeft een van uw voorgangers, mijnheer Schrijer, enorme kosten op de bijstand gemaakt. Toen is ook 1 keer het plan gedaan het ov in te trekken. Toen hebben SP en Leefbaar samen voor elkaar gekregen dat het werd teruggetrokken. Bent u bereid, gezien de commotie, nogmaals, ik snap ook er zijn ideologische verschillen, dat zijn uw keuzes, daar ben ik het niet mee eens, die hebben we te respecteren, maar dit specifieke punt, wat zoveel beroering in de stad brengt, waar heel de oppositie gezamenlijk optrekt, bent u bereid om naar de begroting toe met ons samen te kijken of we misschien een oplossing kunnen vinden? Dat zou een eerste teken van u zijn dat u het serieus meent.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, het afschaffen van gratis ov voor 65-plussers is een van de moeilijkste, misschien wel de moeilijkste maatregel in dit coalitieakkoord. Die hebben wij niet licht genomen en dat geldt voor alle 5 partijen. Dat geldt voor mijn partij in het bijzonder. Tegelijkertijd zien we dat een groot deel van de kosten voor gratis ov worden besteed aan mensen die dat ook zelf zouden kunnen betalen. Er zijn heel veel ouderen die ook hun eigen

tramkaartje kunnen betalen. Wat wij eerlijk vinden, is dat we extra geld steken in armoedebestrijding, zodat we heel gericht de mensen kunnen helpen die dat het allerhardste nodig hebben, maar ook dat dat betekent dat gratis ov voor iedereen, ongeacht je inkomen als je 65 plus bent, dat we dat niet meer gaan doen.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Dat vind ik erg jammer, want uw antwoord is nee. U probeert met smoesjes van we gaan op de juiste plek. Dat was een van de principes in Rotterdam. Als je 65 wordt, rijd je gratis met het ov. Nu moeten mensen allerlei bureaucratische dingen gaan doen als ze al in aanmerking komen. Er zijn heel veel mensen, die vallen weer buiten die regeling. We hebben meer dan 100.000 65-plussers. Er vallen maar iets van 10.000 of 15.000 onder dat AOW-tegoed. Of 20.000, ik weet het niet precies, maar hele grote groepen vallen er niet onder. Kom op. Ga niet technocratisch antwoorden. Zeg: ik merk dat dit enorm veel teweegbrengt, ook in mijn eigen achterban. Als het ons lukt om hier samen uit te komen, dan doen we het. Dan maken we wat mij betreft ook echt een start waarin we elkaar gaan vinden.

De VOORZITTER: Mijnheer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik merk dat het veel teweegbrengt. Dat begrijp ik heel goed, want ik vind het ook een ongelooflijk vervelende maatregel. U geeft het zelf terecht aan. Ongeveer 80 procent van de mensen die nu gratis ov heeft in deze stad, zou het ook zelf kunnen betalen. Dan vind ik het in een tijd waarin we heel scherp moeten kijken welke financiële keuzes we maken. We treffen geen al te florissante financiële situatie aan, dus we moesten heel kritisch kijken naar waar kunnen we het geld halen, want we hebben grote ambities voor deze stad. We hebben ook grote ambities om de mensen die dat het hardst nodig hebben het meest te gaan ondersteunen. Dan is deze keuze, hoe pijnlijk die ook is, te verdedigen.

De heer BUIJT (Ir): Tot slot, voorzitter. Er worden een hoop uitvluchten verzonnen. Iets wat hier in Rotterdam traditie was, 65-plus, ongeacht wie je ook bent, wat je ook bent, dat is jouw dank vanuit de stad, u gooit het overboord. U maakt andere keuzes. Dat is uw goed recht, maar zeg dat eerlijk. Het is een hele lelijke maatregel, waarvan ik proef dat u niet bereid bent om daar met ons over te praten. Jammer.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Wat hoor ik nou? Is echt een slechte start voor PRO. Honderden mensen stonden vandaag buiten, hebben lawaai gemaakt voor het behoud van gratis ov voor ouderen en u heeft geen boodschap voor die mensen. Tienduizenden mensen die een petitie hebben getekend in totaal. U zegt: dat gaan we doen. U kunt geld halen daar waar het zit, bijvoorbeeld bij de vastgoedbelangen. PRO heeft altijd grote woorden bij de verkiezingen, maar nu gebeurt het allemaal niet. Dit gaat maar over 3, 4 miljoen. Kunnen we toch regelen?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik ben ook vanochtend naar betogers voor het stadhuis geweest. Die waren niet blij en dat begrijp ik ook, want als jij nu als 65-plusser gratis ov hebt en je hebt dat straks niet meer, dan verlies je iets. Dat klopt, maar wij staan met deze coalitie voor echte keuzes en we maken ook een aantal moeilijke keuzes. Nogmaals, dit is een van de moeilijkste in dit coalitieakkoord, maar daar staan we wel voor, want ik vind het ook eerlijk om te zeggen: mensen die een eigen tramkaartje kunnen betalen, die in Kralingen en Hillegersberg wonen, hebben een goed inkomen, hebben een goed pensioen, die kunnen dat

zelf betalen. Dan gebruik ik dat geld liever om de mensen die dat het hardst nodig hebben te helpen. Dat is ook eerlijk.

De heer BAŞOĞLU (sp): Ik raad de heer Postma aan om met die mensen te praten. Die mensen vormen ook echt een front. We gaan er alles aan doen met die mensen de komende tijd om ervoor te zorgen dat hoe dan ook gratis ov voor ouderen behouden blijft. Ik zal dit alvast nu aankondigen.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Over betaalbaar wonen, snapt u dat Rotterdammers die PRO hebben gestemd teleurgesteld zijn met uw woonparagraaf in het coalitieakkoord? U had toch 40 procent sociaal beloofd?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik spreek veel Rotterdammers die dolblij zijn met de woonplannen in dit coalitieakkoord. Natuurlijk had het altijd meer gekund. We hadden ook 200 miljoen in betaalbaar wonen kunnen investeren. We investeren 110 miljoen. Dat is echt zonder precedent. Er is nog nooit zoveel geld besteed aan betaalbaar wonen. Het had meer gekund, zeker, maar deze stad krijgt een impuls op betaalbaar wonen die de afgelopen tientallen jaren in ieder geval niet is gezien.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel. Er zijn meer dan 100.000 mensen die wachten op een sociale huurwoning. We hebben het al vaker naar voren gebracht en dan wordt er zo weinig sociaal gebouwd. De vraag is: voor wie wordt deze stad? Voor wie bouwt dit college dan? Voor Rotterdammers op de wachtlijst of voor ontwikkelaars en de hogere inkomens? Ik heb nog steeds niet een bevredigend antwoord gehoord van u.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, PRO zit in deze coalitie voor een belangrijke reden. Een belangrijke reden dat PRO in deze coalitie zit, is vanwege onze plannen voor betaalbaar wonen. Gaat dit de wooncrisis in de komende 4 jaar oplossen? Nee. Ook in 2030 zullen er nog mensen zijn die op zoek zijn naar een betaalbaar huis, maar er zijn veel meer mensen dan de afgelopen 4 jaar, dan de afgelopen 20 jaar die kunnen zeggen: ik heb nu wel een betaalbaar huis kunnen vinden doordat er meer gebouwd is, doordat de leegstand is aangepakt. Dat is de belofte die wij Rotterdam doen. Als de kiezer PRO over 4 jaar nog groter maakt, gaan we proberen te zorgen voor nog meer betaalbare huizen, maar ik denk dat we ongelooflijk trots mogen zijn als partij, als Rotterdam met deze woningbouwambities.

De VOORZITTER: Ik kijk naar de heer Siemons, want die stond. Die stond al eerder.

De heer SIEMONS (50plus): Dank u wel, voorzitter. Ik vraag me af of dat u ook onderzocht hebt, met betrekking tot die ov-problematiek voor de ouderen, die 20 procent die daar geen gebruik van maakt of onrechtvaardig gebruik van maakt, maar die 80 procent, dat is heel wat meer. Bijvoorbeeld de Rotterdampas, daar betaal je ook een eigen bijdrage aan. Heeft u dat soort zaken ook meegenomen om een oplossing te vinden voor die ouderen die u hiermee dupeert?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik zou het geen compensatie willen noemen, want als je gratis ov kwijtraakt, is dat ongelofelijk vervelend. De goedkope Rotterdampas voor 65-plussers, die door Leefbaar is geïnitieerd vorig jaar eenmalig, zetten we structureel door.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Eerlijk, het is toch een slap excuus. U had gouden bergen beloofd. Het roer moest toch om op het gebied van wonen? Dan zien we dat u meer woningen gaat bouwen in het topsegment dan sociale woningen. Wat voor signaal geeft u af tegen al die Rotterdammers, 100.000 Rotterdammers, die wachten op een sociale huurwoning?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, deze stad heeft heel lang gevangen gezeten in een discussie over percentages, maar ik zal toch nog een keer zeggen: in percentages kan je niet wonen. Wij gaan zorgen dat er echte huizen bijkomen voor echte Rotterdammers die echt op zoek zijn naar een betaalbaar huis. Die gaan er de komende 4 jaar bij komen. Daar gaan we veel geld in investeren. Daar gaan we veel ambtelijke capaciteit voor inzetten, want die is ook ongelooflijk hard nodig in deze stad om te kunnen bouwen, om die leegstand aan te kunnen pakken. Daar wil ik heel graag over 4 jaar op afgerekend worden.

De VOORZITTER: U gaat door met uw verhaal.

De heer POSTMA (pro): Ik was klaar, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat mag ook. Alleen de heer Van Dijk heeft nog een vraag.

De heer VAN DIJK (cu): Dan wil ik ook nog doorgaan op de moeilijke keuzes die u niet schuwt. Er was 1 punt in het coalitieakkoord waarvan ik dacht volgens mij heeft u daar met elkaar niet gekozen. Volgens mij hoorde ik de heer Versnel zeggen: we zetten het beleid omtrent asielzoekers en statushouders voort. Tegelijkertijd zegt u ook de Spreidingswet te willen uitvoeren. Wat is het nou? Heeft dit college, net als het vorige college, coalitieakkoord, een quotum of niet?

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, er is geen onderwerp in dit land dat zo leidt tot polarisatie als asiel. Wij hebben gepoogd in dit coalitieakkoord, dat mag u naïef noemen, dat mag u te ambitieus noemen, om toe te werken naar een maatschappelijke consensus op dit onderwerp. Of dat gaat lukken, dat weet ik eerlijk gezegd niet. Je ziet het op allerlei plekken in Nederland soms volledig uit de hand lopen. Wij hebben gepoogd hier, omdat we niet alleen voor 4 jaar willen besturen, maar omdat we vooruitkijken naar 2050, tot een consensus te komen. Onze consensus is we houden ons aan de wet. Zo ingewikkeld was het ook weer niet. Er is een Spreidingswet. Er is een wet die voorschrijft hoeveel statushouders je dient te huisvesten in je gemeente. Daar houden we ons aan. Als alle gemeenten in Nederland dat doen, dan hoop ik en denk ik dat een deel van de polarisatie weggenomen kan worden. Dat is ook onderdeel van het moeilijke compromis, dat wij als linkse progressieve partij ook hebben moeten sluiten met partijen die daar anders in zitten. Daar ben ik ook heel open in.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dan begrijp ik het toch niet. Aan de ene kant zegt u heel royaal: ik wil de wet uitvoeren, maar ik heb toch een compromis moeten sluiten. Dat lijkt toch dat u zegt: ik heb uiteindelijk de erfenis van de vorige periode overgenomen. Die getallen staan er ook in. Dus wat is het nou, vlees of vis, quotum of geen quotum?

De VOORZITTER: De vraag is aan de heer Postma. U mag straks reageren, maar de vraag is aan de heer Postma. Tenzij u de heer Postma heet. De heer Van Dijk stelt aan de heer Postma, dus die mag beantwoorden.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, het afgelopen college heeft ervoor gekozen om asielzoekers en statushouders, met name statushouders, te huisvesten op de Silja. Deze coalitie kiest ervoor om te stoppen met Silja, omdat we er allemaal van overtuigd zijn dat dat geen goede plek is om lange termijn mensen op te vangen. Wij kiezen ervoor, dat moet heel snel zijn beslag gaan krijgen, om mensen menswaardig op landlocaties te gaan opvangen. We houden ons daarbij aan de aantallen die vanuit de Spreidingswet gelden voor onze stad. Niet meer, niet minder.

De heer VERSNEL (vvd): Laat mij helderheid scheppen. Er is geen quotum. Dat is een verschil ten opzichte van de vorige periode. Dus het is in dat opzicht iets linkser geworden dan het was met PRO in plaats van Leefbaar Rotterdam. Het zal een grote verrassing zijn. Wat wij wel hebben afgesproken, is dat we die verhouding 500 asielzoekers tegenover 2000 gekoppelde statushouders, dat we die verhouding in het uitvoeren van de Spreidingswet willen vasthouden. Dus dat kan iets meer worden als de Spreidingswet straks iets meer van ons vraagt, kan ook wat minder worden als hopelijk de asielinstroom ook afneemt, wat als gevolg van het Europese migratiestelsel ook echt een keer zou moeten gaan gebeuren.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Ik probeer de heer Versnel te begrijpen, want hij maakt nu toch weer een soort koppeling. Misschien moeten we het woord quotum vergeten, maar het lijkt er toch op dat er aanvullende afspraken zijn naast het uitvoeren van de wet. Is dat zo?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Die zijn in de afgelopen jaren op bijzonder knappe wijze, laat ik dat compliment ook geven, door wethouder Achbar met het COA en het Rijk bedongen. Die afspraken zijn onlangs verlengd voor de komende 2 jaar of 1,5 jaar en er ligt een grote uitdaging voor de nieuwe wethouder Samenleven en opvang om die afspraak voor de jaren daarna door te laten zetten.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, precies daarop sluit mijn vraag aan, want dat is een afspraak waarvan je zou kunnen zeggen: dat is goed in een rechts college, wetende dat er een lange periode was van 4 jaar dat links en in dit geval ook PRO enorm heeft geageerd over het aantal en de specifieke doelgroepen. Is het zo dat dit college, de vraag aan de heer Postma en misschien aan mevrouw Zeegers straks met de portefeuillehouder Samenleven, die afspraken loslaat? Omdat als je zegt: we houden ons aan de wet, dat is wat ik de heer Postma hoor zeggen, is het dan ook zo dat als je je aan de Spreidingswet houdt, dat dat qua doelgroep ook asielzoekers is? Dan hoef je ook niet over dat quotum van 500 te spreken, want dan laat je de specifieke doelgroepen los. Ik denk dat je in de coalitie sowieso de meerderheid hebt, want ik weet dat u als partij daar enorm op ageerde. Ik weet dat u D66 daarin mee hebt. Ik weet ook nog de opmerkingen van het CDA, die daar een warm pleidooi voor hield. Wat ons betreft, u weet wij stellen ons heel constructief en pragmatisch op. Op dat onderwerp heeft u ons aan uw zijde. Dus ik ben benieuwd wat uw antwoord daarop is.

De VOORZITTER: Daar wil de heer Segers-Hoogendoorn gelijk ook vanuit zijn perspectief een bijdrage leveren.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik vind de interruptie van de heer Achbar wel grappig als het niet zo ernstig zou zijn, want ik heb hem inderdaad 4 jaar lang voor de voeten gegooid: u zegt dat u de Spreidingswet uitvoert, maar u doet het niet, want u zou zoveel asielzoekers moeten opvangen voor de Spreidingswet. Wat de heer Achbar in de vorige coalitie heeft gedaan, ik denk dat dat inderdaad knap is, dat de heer Versnel daar gelijk in heeft, hij heeft een deal gesloten met het Rijk. Als ik het in deze verhouding doe, 500 asielzoekers, 2000 statushouders, minister, voldoe ik dan aan de Spreidingswet? U heeft dat vinkje gekregen. Dat vinkje is er nu nog steeds. Nu probeert de heer Achbar in een nieuwe coalitievariant daar schimmigheid over te laten ontstaan alsof je dan niet de Spreidingswet uit zou oefenen. Ik wil toch precies zijn. Volgens mij schrijven wij het in dit coalitieakkoord onomwonden op. We noemen die getallen en we zeggen in die verhouding. Dat zeg ik ook via u tegen de heer Van Dijk. Daar staat verhouding. Dus er staat geen quotum, er staat verhouding. Op die manier voeren wij de Spreidingswet uit en houden wij ons aan de wet. Daar hoort bij, moet toch ook gezegd worden, dat de opvang van statushouders, dat is geen opvang, dat is huisvesting. Dat gaan we nu doen op landlocaties en niet op die Silja, zoals dat nu het geval is.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, precies. Het is een vorm van hypocrisie als je letterlijk zegt: ik gooi het voor de voeten omdat ik het daar niet mee eens ben. Je zit nu aan de andere kant en dan moet het ineens wel kunnen. Dus dat is de discussie die ik graag wil voeren. Als je het echt zo een slecht plan vond en er 4 jaar tegen hebt geageerd, nu heb je de ruimte om het anders doen en zeg je: laat mij maar op die plus zitten, het was toch een fantastisch idee. Ik vind dat echt een keiharde vorm van hypocrisie.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Wat ik hypocriet vond en een slecht plan vond, was dat je een quotum afsprekt in een coalitieakkoord, want dat was het echt, in uw coalitieakkoord was het dat echt, en je gaat het dan met de mantel der liefde bedekken en zeggen dat je keurig netjes de wet uitvoert. Wat wij nu zeggen, is: wij voeren die wet uit. Dat is uw deal, mijnheer Achbar. Daar mag u trots op zijn, als u dat tenminste nog steeds bent, hoewel ik u nu non-verbaal zie ogen in ieder geval alsof u daar niet meer zo trots op bent. Dat was uw deal. Daarmee voeren wij de Spreidingswet uit. We zetten het onomwonden in coalitieakkoord. We maken er geen schimmige deal van. Zo is het en wij zijn er dus eerlijk over.

De VOORZITTER: Uw deal of u en dit, het gaat via de voorzitter. Dat doe ik bewust, want dit kan anders heel persoonlijk worden en dat wil ik voorkomen. Het is niet een debat over het vorige college, wil ik ook nog benadrukken, maar de heer Achbar heeft het woord.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, goed om zaken uit te leggen, want de heer Segers doet alsof die Spreidingswet al vanaf 2020 aanwezig was. Dat was niet het geval. Het vorige college, wil ik toch naar refereren, die maakte vanwege de maatschappelijke opgave die er lag ten aanzien van het opvangen van asielzoekers de afspraak dat Rotterdam een bijdrage zou leveren, niet anders dan de periodes daarvoor, van een aantal van 500. Vervolgens ontstaat er een enorme situatie in het land en moet er meer gebeuren. Daarna pas kwam die Spreidingswet. Wat wij in Rotterdam hebben afgesproken, is noem het de deal wat het vorige college heeft gedaan, wat klaarblijkelijk goed was. Maar ik wil wel benadrukken dat de afgelopen periode door een aantal partijen enorm is geageerd over specifiek niet houden aan de zogenaamde Spreidingswet en daarmee ook die doelgroep. Dan moet je eerlijk bekennen: al die jaren was ik dog and pony show aan het opvoeren en, mijnheer Achbar, het was een fantastisch plan wat u heeft uitgevoerd, maar dat hoor ik ze ook niet zeggen. Dus of je bent het niet eens met de doelgroep die we huisvesten binnen die Spreidingswet, want dat was

een uitzonderlijke afspraak met het COA, als je zegt we houden ons aan de wet, want dat is de vraag aan de heer Postma, dan betekent dat dat je ook de doelgroep gaat wijzigen. Het CDA was daar ook een van de gasten die op de voorgrond stond, keihard te roepen en, zoals hij dat zegt, voor mijn voeten wierp. Dus dat is de enige vraag die ik daarin heb.

De VOORZITTER: Helder. U had de vraag aan de heer Postma gesteld. De heer Segers-Hoogendoorn begon te reageren, maar de heer Postma heeft de vraag nog gekregen, dus ik vraag hem ook te antwoorden.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik zou tegen de heer Achbar willen zeggen: wij omarmen uw deal van de afgelopen 4 jaar. U kunt er ongelooflijk trots op zijn, met een paar kleine amendementen. Een van die amendementen is dat we gaan stoppen met de Silja, want dat daar meer dan 2000 mensen zolang hebben gewoond, hebben moeten verblijven, is echt een schande voor Rotterdam. Ik ben heel trots dat dit college ervoor kiest om mensen op een menswaardige manier op te vangen op land. Het tweede belangrijk verschil, we hebben geen quotum van 500 asielzoekers.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Precies dat laatste, althans het laatste wat de heer Postma zei, wil ik markeren. We kunnen natuurlijk heel erg discussiëren over 2500 statushouders, asielzoekers. De grote verandering is dat het vorige college het geluk had of in ieder geval heeft kunnen regelen dat het allemaal op de Silja plaatsvond, op de grens in een havengebied met Schiedam. Wat nu gaat gebeuren, is dat alles op landlocaties gaat komen, dat we in de stad heel veel azc's gaan krijgen. Dat is het grote verschil van de komende periode en dat gaat een hoop opleveren.

De VOORZITTER: Het debat is met de heer Postma, maar anderen voelen zich de hele tijd geroepen om te reageren op de heer Buijt. Eerst de heer Postma, dan kunt u erachteraan, want de vraag is niet aan u. U bent nog niet aan de beurt geweest. Dat interpreteert u zo. U krijgt zo het woord. Ik ga het eerst aan de heer Postma voorleggen en als u dan staat, dan kunt u reageren. De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, het feit dat wij mensen op een normale manier gaan opvangen op land, gaat inderdaad veel opleveren, want mensen van wie het leven nu stilstaat, die honderden kinderen die op de Silja moeten verblijven, die gaan wij op een veel betere, op een menswaardige, op een normale manier opvangen, waardoor mensen ook veel sneller onderdeel uit kunnen maken van onze Rotterdamse samenleving. Je kunt niet van mensen verwachten, als je ze eerst jarenlang in een uitzichtloze situatie op een cruiseschip laat wonen, dat ze de dag erna direct mee gaan doen. De Rotterdamse aanpak is dat wij hier mensen opvangen. Mensen die gevlucht zijn voor oorlog en geweld, die een veilig thuis zoeken, die vangen wij hier op. Vanaf de eerste dag staan we klaar om mensen volwaardig onderdeel uit te laten maken van de samenleving. Daar verwachten we veel van mensen zelf ook, maar weet dat als je hier komt, is de gemeente er voor je, zorgen wij voor taal, gaan we aan de slag om je aan het werk te krijgen. We zorgen ervoor dat we kinderen naar school kunnen doen. Wat er nu gebeurt met kinderen die hier komen, we verliezen hele generaties door dat opvangsysteem in Nederland. Wat we in Rotterdam gaan proberen te doen, het is een grote ambitie, maar we gaan het proberen, is om die kinderen en hun ouders vanaf het begin mee te laten doen en die succesverhalen te laten zijn van onze Rotterdamse aanpak.

De VOORZITTER: Nu mag de heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dit is natuurlijk een ontzettend wervend verhaal. Ik ben er ook echt van overtuigd dat met die Rotterdamse aanpak kunnen we verschil maken, kunnen we zorgen

dat mensen die hier aankomen nog veel beter landen, veel sneller volledig kunnen meedoen. Daar gaat iedereen profijt van hebben, want het moet nou eenmaal. Zo maken we van de nood een deugd. Daarnaast is het heel belangrijk, want dit wordt hoe dan ook de komende jaren een heleboel gedoe, dat kunnen we allemaal van mijlenver zien aankomen, als er alternatieve opvanglocaties gevonden moeten worden, maar de stelling van Leefbaar dat zij door zouden gaan met Silja is complete lariekoek. Dat weet mijnheer Buijt ook. Die boot moet daar weg. Het idee dat je dat op dezelfde manier ergens anders kunt doen in onze stad, is pure kolder. Dus ook met Leefbaar zou dit moeten gaan gebeuren.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Het gaat om de principiële keuze. Je kan altijd nog zoektochten doen. Je kan altijd kijken: kan je nog onderhandelen? De principiële keuze die gemaakt wordt, is wij willen geen opvang meer op een schip. Dat is een principiële keuze die gemaakt is, terwijl juist de vorige keer was het schip de uitkomst voor ons om dat quotum te kunnen handhaven. Er waren allemaal kleine rivierschepen. Daar zaten de 500 asielzoekers op. Om aan de spreidingswet te voldoen, hebben we een schip op de grens met Schiedam met statushouders. Dat was een geweldige deal en dat gaat nu allemaal losgelaten worden. Dat is een principiële keuze. Dat geeft niet, we denken daar fundamenteel anders over, maar wees daar eerlijk over. Dat gaat veel teweegbrengen in de stad, zoveel azc's.

De VOORZITTER: U was aan het einde van uw betoog? Dat bent u nog steeds? De heer Isaack heeft toch nog een vraag.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel. Het was volgens mij 30 minuten geleden, maar u had het over het serieus nemen van je inwoners. Als we kijken naar de samenstelling van uw college, dan wordt dat toch best moeilijk, want in uw programma lees ik, het wordt een beetje lang, maar: "In plaats van te focussen op schuld of verdeeldheid, richten we ons op het doorbreken van het gebrek aan diversiteit van de instituties, te beginnen bij de top. In onze werving en besluitvorming hebben we oog voor inclusiviteit en diversiteit, zodat de gemeentelijke topfuncties en de aan de gemeente gelieerde instellingen een afspiegeling zijn van de Rotterdamse samenleving." Graag een reflectie van u daarop.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik ben ongelofelijk trots op de ploeg wethouders die hopelijk straks wordt geïnstalleerd. Ik ben ongelooflijk vereerd dat mijn fractie mij voordraagt om daar onderdeel van uit te maken. Tegelijkertijd vind ik het ook ongelofelijk pijnlijk dat er niet meer culturele diversiteit in zit. Ik ga daar geen doekjes om winden. Ik had dat heel graag anders gezien. Mijn hele fractie had dat heel graag anders gezien. Tegelijkertijd heb je soms een puzzel te leggen waarbij veel kwaliteiten en veel assen van diversiteit een rol spelen. Daarmee zijn we vanuit onze fractie uitgekomen op een team met 3 vrouwen, mensen met ervaring in de ambtelijke organisatie, ondernemers, politieke ervaring, inhoudelijke deskundigheid. Dit is de puzzel die wij als PRO hebben gelegd, maar ik kan er niet onderuit dat ik heel graag had gezien dat het college, want het stadsbestuur is raad plus college, een betere afspiegeling was geweest van de stad.

De VOORZITTER: De heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): U had daarvoor kunnen kiezen. U heeft de macht. Met alle respect, mensen van kleur, mensen met een andere achtergrond zijn geen puzzelstukjes om je puzzel af te maken. We zijn volwaardige mensen in deze stad. Dat terzijde. Ik twijfel en ik vraag me echt af of deze samenstelling van deze wethouders überhaupt gaat snappen hoe het voelt om gediscrimineerd te worden en de ervaring van mensen in deze stad die zich zorgen maken überhaupt serieus gaat nemen. Het voelt heel erg alsof mensen van kleur puur worden

gebruikt om stemmen mee te ronselen, maar als we uiteindelijk de macht hebben, dan mag je niet meedoen.

De VOORZITTER: De heer Postma.

De heer POSTMA (pro): Voorzitter, ik vind het ook pijnlijk dat u dat zo voelt. Als ik naar mijn partij en mijn fractie kijk, dan zie ik een hele mooie afspiegeling van de stad. Ik vind het pijnlijk dat dat niet is gelukt in het college als geheel. Ik heb niet willen insinueren dat mensen een puzzelstukje zijn. Dat voor alle duidelijkheid. We hebben veel perspectieven in wat hopelijk het nieuwe college gaat zijn met heel veel verschillende achtergronden. Als het gaat om culturele diversiteit, schieten we daar echt in tekort. Dat betekent dat we ook een opgave hebben om dat om ons heen te gaan organiseren en om ons er nog veel bewuster van te zijn dat we alle perspectieven die in deze stad relevant zijn meenemen in besluitvorming.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Soytekin. Overigens zullen we rond 15.30 uur ongeveer een theepauze inlassen, dus dan kunt u zich daar alvast op voorbereiden.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Voorzitter, het is heel bijzonder en knap om een akkoord 'Vaart maken' te noemen en vervolgens 76 pagina's te vullen met woorden als onderzoeken, verkennen, stimuleren en toewerken naar 2050. Voorzitter, dit akkoord bestaat alleen maar uit zweverige ambities en vage visies, maar de Rotterdammer leeft niet in 2050, die leeft vandaag. De Rotterdammer wil eerder dan 2050 een betaalbare woning, eerder dan 2050 veilige straten en eerder dan 2050 lagere lasten. Deze Kralingse quinoa coalitie leeft echter in een hele andere tijd, maar ook in een andere werkelijkheid, want terwijl het woord klimaat, groen en duurzaamheid 113 keer terugkomt in dit akkoord, wordt over armoede of bestaanszekerheid maar slechts 10 keer gesproken. Dat zegt veel over de prioriteiten van deze coalitie, want deze coalitie wil meer investeren in groen dan investeren in mensen die in het rood staan. Natuurlijk moeten we verduurzamen, maar een alleenstaande moeder die aan het einde van de maand geld tekortkomt, heeft weinig aan een extra boom als haar koelkast leeg is. Voorzitter, in het akkoord staat dat het Armoede- en schuldenbeleid structureel wordt gemaakt, maar tegelijkertijd worden alle verhogingen uit 2025 keihard afgepakt. Ik zou precies willen weten welke regelingen dat zijn. Wat betekent dit concreet voor bijvoorbeeld het AOW-tegoed, jeugdtegoed en die ouderenkorting voor op de Rotterdampas? Er is al eerder aan gerefereerd, voorzitter, een van de meest pijnlijke maatregelen uit dit akkoord, het besluit om het gratis ov voor ouderen af te schaffen ofwel het opsluiten van ouderen. Zij krijgen straks te maken met hogere mobiliteitskosten, terwijl er tegelijkertijd 45 miljoen wordt uitgetrokken voor een fiets- en autopestfonds. Ook wordt het parkeren duurder gemaakt, verdwijnen parkeerplaatsen en worden straten autoluwer. Het alternatief? Geen idee. De vraag is: gaat deze coalitie gehoor geven aan die honderden Rotterdammers die vanochtend hierbuiten stonden en die duizenden mensen die de petitie hebben ondertekend of blijven ze bij het straffen en opsluiten van onze ouderen? Voorzitter, dit akkoord spreekt af en toe ook over verbinding, maar verbinding met de Rotterdamse samenleving is er zeker niet, zeker als we kijken naar de samenstelling van het voorgedragen college. Dit is geen afspiegeling van Rotterdam. Deze coalitie laat zien dat je als Rotterdammer van kleur een beetje mag meepraten, maar vooral niet te veel moet opeisen en het liefst moet je ergens achterin zitten, zelfs in de raadzaal. Voorzitter, het zijn koloniale denkpatronen die over de Rotterdammers worden uitgerold. Het was dan ook extra pijnlijk, maar misschien ook wel exemplarisch, om de presentatie van het akkoord te organiseren in de Van Nellefabriek. Een iconische plek, maar ook met een geschiedenis van koloniaal handel, een geschiedenis waar gastarbeiders het zware werk moesten doen, bestuurd door mensen die lijken op de aanstaande leden van het college. Voorzitter, een locatie draagt betekenis, geschiedenis en gevoeligheden, maar hier niet bij stilstaan en je dus niet kunnen inleven, zegt iets over het nieuwe bestuur. Dit nieuwe bestuur, die door de gulzigheid van PRO uitkomt op 10

wethouders. Dit laat zien dat PRO niet kiest voor de Rotterdammer, maar voor een extra wethouderszetel. Tien wethouders ofwel withouders, worden ze nu al genoemd door veel Rotterdammers. We krijgen een gezant, want als je als bestuurder in de politiek het niet meer weet, dan komt er vaak een commissie, een taskforce, een kwartiermaker, een programmamanager of dus een gezant. Een hulpje van de wethouder Samenleven, omdat ze het zelf niet kan. Iemand die als vertegenwoordiger van vorstin Zeegers ergens naartoe wordt gestuurd om met het gewone volk te praten.

De VOORZITTER: De heer Soytekin. U mag over zaken wat vinden. Ik ga niet toestaan dat u zo over onze leden van de raad spreekt, dus wilt u daar rekening mee houden?

De heer SOYTEKIN (denk): Waarom kan de toekomstige wethouder deze taken niet zelf uitvoeren? Wat gaat deze gezant precies doen wat de stadsmarinier tegen racisme en discriminatie al niet doet? Is dit nieuw beleid of vooral een nieuwe functietitel? Durven of willen deze nieuwe wethouders niet met verschillende gemeenschappen in gesprek? Wanneer is de nieuwe wethouder Samenleving voor het laatst in een moskee geweest in Rotterdam of heeft ze bijvoorbeeld gesproken met de Palestijnse gemeenschap? Afhankelijk van de benoeming later deze dag, zal ik in de tweede termijn ook een motie indienen waarin we uitspreken dat het college geen afspiegeling is van Rotterdam. Voorzitter, in het akkoord staat dat de wereldproblemen hun weerslag hebben op Rotterdam. Vervolgens lezen we vooral wat er allemaal niet kan. Dit is het monddood maken van PRO en een beetje van D66, die dus niets mogen doen en niets mogen zeggen als het gaat om onder andere de Palestijnse zaak, maar het stadsbestuur mag niet wegstijven wanneer duizenden Rotterdammers zich zorgen maken over Gaza. De wethouder Bouwen, die stond afgelopen week bij de herdenking Srebrenica. Alvast wennen aan de toekomstige rol. Toen zei ze: woorden doen ertoe. Daar had ze gelijk in. Daarom is mijn fractie van mening dat het college niet meer kan spreken over het conflict in het Midden-Oosten of het geweld tussen Gaza en Israël. Het is keiharde genocide door Israël op de Palestijnen. Dus dat moeten we ook voortaan zo benoemen in alle uitingen. Ik overweeg daarom ook een motie op dat punt in de tweede termijn. Daar heeft u dan een week om over na te denken en te soebatten, zeg ik tegen de leden van nieuwe coalitie. Voorzitter, dan zien we ook dat belangrijke groepen in dit akkoord nauwelijks zichtbaar zijn. Moslims worden slechts 1 keer genoemd, uitsluitend in de context van moslimhaat, en dat juist in een stad waar honderdduizenden Rotterdammers een islamitische achtergrond hebben. Dat is natuurlijk best wonderlijk. Hetzelfde geldt voor de LHBTQIA+ gemeenschap, want op sommige plekken ontbreekt zelfs de letter A van asexueel. De vraag is: waarom wordt deze groep bewust uitgesloten? Voorzitter, het akkoord gebruikt termen als naaste inwoners en waar nodig in andere talen mits niet-publiek, maar wat is niet-publiek? Wie beslist dat en hoe wordt gelijke toegang tot informatie geborgd? Ik zal daarover een motie indienen. Tijdens de campagne, maar ook de afgelopen jaren, werd er heel vaak gesproken over opvang en de Spreidingswet. Het CDA wilde binnen de Spreidingswet alleen asielzoekers opvangen en niet de gekoppelde statushouders, had heel veel kritiek op de verdeling 500, 2.000. PRO heeft tientallen debatten aangevraagd om maar geen quotum, of maximum of hoe je het ook wil noemen te hanteren, maar in het coalitieakkoord blijft de huidige verhouding van 500 en 2000 staan.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn heeft een vraag.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik heb geen vraag, voorzitter, maar het is overduidelijk. Ik heb 4 jaar lang geprobeerd uit te leggen wat ik probeer te zeggen. Dan kun je op een gegeven moment denken: ligt het aan mij, maar ik weet nu zeker dat het aan DENK ligt in ieder geval na de interruptie net van de heer Achbar en wat de heer Soytekin nu zegt. Het klopt helemaal niet wat hij zegt. Het enige wat ik hem voor de voeten heb gegooid, is jullie hebben een quotum van 500 asielzoekers. Schaam je daarvoor. Doe niet net alsof je de Spreidingswet uitvoert als je dat in andere getallen doet dan dat het landelijk van je wordt

gevraagd. U heeft een deal gemaakt. Kom daarvoor uit. Dat heeft u nooit gedaan. Dat doet u nu in 1 keer wel. Wij zeggen: wij schrijven het onomwonden op. Dus leg mij geen woorden in de voeten als u zelf 4 jaar lang mist heeft veroorzaakt.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Het is dezelfde deal wat u blijft voortzetten, voorzitter. Voorzitter, sommige partijen hebben daar ook nog steeds buikpijn van. Of toch niet meer, want de gemiddelde maag-, darm- en leverarts zou met verbazing kijken naar de wonderbaarlijke genezing van D66. Naast de steen in de maag over een asielquotum, wordt de maag van de partij nu ook gevuld met een boa wapenstok. D66, die vroeger al buikkrimp kreeg van 1 extra camera op straat, stemt nu in met een wapenstok voor boa's. Veiligheid begint niet bij een wapenstok. Veiligheid begint met voldoende agenten, boa's, jongerenwerk, preventie en vertrouwen. Er komen wel boa's bij. Ik maak hem af, want ik zie een interruptie van mevrouw Zeegers. Er komen inderdaad boa's bij en het nieuwe college kan wat ons betreft dan ook gelijk vaart maken door onze eerdere motie per direct uit te voeren, waarbij de raad is gevraagd en akkoord heeft gegeven in meerderheid om religieuze uitingen toe te staan. De vraag is: ziet de coalitie een hoofddoek of een keppeltje als probleem of een wapenstok?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers heeft een vraag. Ik wijs u erop dat u al in de tijd zit van volgende week. Dat is prima, maar ik wil het alleen benoemen. Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik stond al een tijdje, dus dat ging over uw opmerkingen over de wapenstok van de boa's. Het klopt. Wij zijn altijd heel kritisch op het voorkomen. We willen echt voorkomen dat het een soort wapenwedloop wordt tussen allerlei groepen, dus daar hebben we ook heel kritisch naar gekeken. Maar wat ons wel heeft doen instemmen met dit voorstel, is omdat er in Amsterdam een proef is gedaan om te kijken of die wapenstok de veiligheid van de boa zelf vergroot en daardoor ook de effectiviteit van de boa in het handelen in het handhaven. Bent u bekend met deze proef en ook met het resultaat?

De heer SOYTEKIN (denk): Bent u bekend met het feit dat een wapenstok geen verdedigingsmiddel is, maar een geweldsmiddel? Dat is het verschil. We kunnen best naar Amsterdam kijken, maar wat wordt een volgende stop? Gaan we pepperspray doen? Wat mogen ze allemaal nog meer? De politie heeft geweldsmonopolie.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): U kent het onderzoek niet, concludeer ik, aangezien u dat niet bevestigt. We hebben natuurlijk ook gezien dat de bevoegdheden van boa's worden uitgebreid en dat we daarom ook belangrijk vinden dat de boa zichzelf goed kan verdedigen. We hebben gezien in Amsterdam dat dat ook tot een beter veiligheidsgevoel bij de boa zelf leidt. Dat zijn personeelsleden van onze organisatie die wij met moeilijke klussen op pad sturen. Het is voor ons belangrijk dat die veiligheid er is voor die mensen en daar draagt dit kennelijk aan bij. Daarom zijn wij bereid om hier ook een pilot voor te doen, maar het neemt niet weg dat wij dat zeer zorgvuldig en kritisch blijven volgen. Net als bij u zijn wij van mening dat wij geen wapenwedloop in de stad willen, maar we willen wel veiligheid voor ons onze medewerkers. Daar draagt dit aan bij.

De VOORZITTER: De heer Soytekin. De heer Versnel wil hierop.

De heer VERSNEL (vvd): Dank u wel. Ik wil dat van collega Zeegers onderschrijven. We hebben heel zorgvuldig gekeken naar die proef in Amsterdam. Die is daar gedaan in het afgelopen jaar. Daar is bij boa's in de binnenstad die wapenstok na ook goede training, dat is natuurlijk hoe we dat in Rotterdam ook moeten doen, ter beschikking gesteld. Daar blijkt heel

duidelijk uit dat het juist geweld voorkomt. Het werkt preventief. Dat is juist wat we hier willen. Niet meer geweld, maar minder. Daar heb je soms voor nodig dat je medewerkers in staat stelt om, als dat nodig zou zijn, zichzelf iets beter te verdedigen, met als gevolg dat ze dat minder vaak hoeven.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Toch blijft het zo dat een wapenstok een geweldsmiddel is en geen verdedigingsmiddel. Dan kunt u 100 proeven bekijken uit Amsterdam, maar dit is niet hoe je vertrouwen richting de burger uitstraalt, door een boa een wapenstok te geven. Dat is zeer teleurstellend als we kijken naar hoe D66 in de wedstrijd zou moeten zitten.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Wat voor ons ontzettend belangrijk is geweest en wat we ook hebben opgenomen, is dat we deze proef gaan evalueren. Dan gaan we ook kijken: wat doet dat met het veiligheidsgevoel van de boa zelf, met het de-escalerend handelen, maar ook juist met het perspectief van de bewoners van Rotterdam? Dat zij ook het gevoel hebben, zij worden ook goed betrokken bij die evaluatie, dat het leidt tot een veiligere stad en geen gevoelens van onveiligheid versterkt. Dus eens met uw zorgen hieromtrent. Dat ben ik met u eens, maar ik denk dat we voldoende waarborgen nu in ons coalitieakkoord hebben opgenomen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Het is heel simpel. Er wordt gekozen voor een voor een wapenstok voor boa's met allerlei effecten en problemen die we op dit moment nog niet kennen. U kijkt naar een proef in Amsterdam. Amsterdam is een andere stad dan Rotterdam. Fundamenteel zou u zich daartegen moeten verzetten, zeg ik tegen D66. Als het gaat om extra cameratoezicht of preventief fouilleren, bent u de eerste die altijd opstaat en zich laat horen. In dit geval heeft u die wapenstok geslikt. Voorzitter, ik ga door. Ik zie de heer Siemons staan.

De VOORZITTER: De heer Siemons wil nog wat vragen.

De heer SIEMONS (50plus): Ik vermoed dat u weet dat uitstraling ook belangrijk is voor veiligheid in de stad. Als je een agent hebt die 2 meter lang is en 1 meter breed, dan pas je wel op voordat je iets gaat ondernemen. Als je iemand ziet met een wapenstok, dan zal je je wel bedenken voordat je een rare actie gaat ondernemen. Ik denk dat u dat toch ook zal moeten bekennen.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat is in een politiestaat inderdaad het geval, zeg ik tegen de heer Siemons. Misschien in de jaren '50, maar nu niet meer. Wij willen dat burgers, agenten, boa's elkaar kunnen vertrouwen, met elkaar in gesprek kunnen gaan. Dat is niet de manier hoe wij daarover denken. Ik ga door, voorzitter, want ik wilde nog iets zeggen over het mkb. Het wordt terecht de ruggengraat van onze economie genoemd, maar het grote geld, namelijk 50 miljoen, gaat naar start-ups en scale-ups. De vraag is: waar blijven die investeringen voor de bakker op de hoek, voor de kapper, voor de ondernemer op Zuid? Het coalitieakkoord polariseert hiermee, want alleen groene, duurzame en innovatieve ondernemers mogen meedoen en de rest is een tweederangs mkb'er. We gaan ook fastfood aanpakken. Dat vond ik ook erg grappig. Gaat u Rotterdammers daadwerkelijk uitleggen dat ze geen kapsalon mogen eten, maar verplicht een veel te dure quinoa salade moeten gaan consumeren, omdat een bestemmingsplan is gewijzigd? Vol met hele opmerkelijke dingen, voorzitter. Ook op onderwijs. Daar is net al iets over gezegd. We stoppen met de aanpak van leraren, maar we willen wel investeren in onderwijs. Dat lijkt me best lastig, want je kan wel

allemaal klassen hebben, kleinere klassen, maar als je geen leraren hebt, dan wordt het moeilijk. Dat is extra bussen kopen en de buschauffeur ontslaan. Totaal onlogisch. Voorzitter, ik kom tot een afronding, want dit akkoord heeft het over doorbraken, maar het zijn afbraken. Afbraak van bereikbaarheid ter ov van ouderen, voor ouderen af te pakken en het criminaliseren van de automobilist. Afbraak van bestaanszekerheid door het afpakken van armoederegelingen. Afbraak van herkenning door geen afspiegeling te zijn van de stad. Wat ons betreft moet er een Rotterdam komen waarbij ouderen mobiel blijven, waar diversiteit niet alleen een slogan is, maar ook zichtbaar wordt in het bestuur en waar armoede net zo urgent of urgenter wordt dan duurzaamheid. De Rotterdammer betaalt vandaag de prijs voor onderzoeken, voor verkenningen en voor het toewerken naar 2050, maar ondertussen blijft de realiteit in de stad onveranderd. We hebben nog steeds een groot probleem met dakloosheid, woningnood en armoede, maar de oplossingen worden doorgeschoven. Dit akkoord heet 'Vaart maken' en kijkt vooral vooruit, maar verliest wat ons betreft daardoor ook de eigen inwoners totaal uit het oog. Voorzitter, ik heb een vijftal moties. Om de oorlog tegen de automobilist te stoppen, willen wij een motie indienen met de vraag dat er gekomen wordt met maatregelen, waardoor de autobezitter nog steeds een plek heeft in Rotterdam. Een motie 'Steek een stok voor de wapenstok'. Spreekt voor zich. Dan nog een motie over een deadline die genoemd wordt over het 100-dagenplan woningbouw, waarvan wij zeggen: prima, maar begin dan gelijk vanaf de zestiende. Dat is volgende week donderdag. Dus daar koppelen we een harde deadline aan voor die 100 dagen. Een motie die een stadhuisifter moet borgen en jaarlijks zijn structurele aandacht voor andere feestdagen op het stadhuis, zoals het Diwali, Kerst, Joods Nieuwjaar en Chinees Nieuwjaar ook moet gaan borgen op het stadhuis. Een motie waarbij ook publieke gemeentelijke communicatie in meerdere talen mogelijk gemaakt wordt. De rest volgt volgende week donderdag. Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Soytekin heeft de volgende moties ingediend.

Motie 5. Steek een stok voor de wapenstok

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van het agendapunt 5 "Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'";

constaterende dat:

- het nieuwe college een proef wil starten waarin boa's in het centrumgebied van een wapenstok worden voorzien;
- uit een evaluatie van WODC blijkt dat er geenverband kan worden gelegd tussen het dragen van een wapenstok en een verhoogd veiligheidsgevoel bij de drager van een wapenstok;
- uit eerdere evaluatie blijkt dat een wapenstok niet voor het gewenste verhoogde veiligheidsgevoel bij de drager zorgt;
- het college een wapenstok als verdedigingsmiddel beschouwt, terwijl een wapenstok in de wet als geweldsmiddel wordt gekenmerkt;

overwegende dat:

- een wapenstok niet als verdedigingsmiddel mag worden ingezet door handhavers;
- de inzet van een wapenstok kan leiden voor meer spanningen bij confrontaties tussen boa's en Rotterdammers, waardoor deze meer escalerend dan de-escalerend werkt;

verzoekt het college:

- geen uitvoering te geven aan de proef waarin boa's in het centrum van een wapenstok worden voorzien;
- Rotterdamse boa's niet van een wapenstok en/of andere geweldsmiddelen te voorzien;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 6. Het stadhuis is van iedere Rotterdammer

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van agendapunt '5.0 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- het Rotterdamse stadhuis het bestuurlijke hart van de stad is en symbool staat voor alle Rotterdammers;
- de gemeente met enige regelmaataandacht besteedt aan verschillende religieuze, culturele en maatschappelijke feest- en herdenkdagen;

overwegende dat:

- Rotterdam een diverse stad is waarin inwoners met uiteenlopende religieuze, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden samenleven;
- het belangrijk is dat alle Rotterdammers zich vertegenwoordigd en welkom voelen in het stadhuis;
- structurele aandacht voor belangrijke feestdagen kan bijdragen aan wederzijds begrip, verbinding en erkenning;

verzoekt het college:

- jaarlijks en structureel vanuit de gemeente aandacht te besteden op het stadhuis, aan in ieder geval:
 - Ketikoti;
 - een stadhuisifitar
 - Diwali;
 - een kerstdiner of kerstviering;
 - Chinees Nieuwjaar
 - Rosj Hasjana (het Joods Nieuwjaar);
- deze bijeenkomsten waar mogelijk in samenwerking met de betreffende gemeenschappen te organiseren;
- hierover te rapporteren aan de raad;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 7. Stop de oorlog tegen de automobilist

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord voorziet in verdere uitbreiding van autoluwe gebieden, het afsluiten van straten voor autoverkeer en de invoering van betaald parkeren in vrijwel de gehele stad;
- het coalitieakkoord tevens uitgaat van verdere verhogingen van parkeertarieven
- het coalitieakkoord geen enkele maatregel bevat die de bereikbaarheid, betaalbaarheid of het gebruiksgemak voor automobilisten verbetert;
- de bereikbaarheidsproblemen in verschillende Rotterdamse wijken al hoog zijn;

overwegende dat:

- veel Rotterdammers voorwerk, mantelzorg, gezinsleven en sociale contacten afhankelijk zijn van de auto;
- verdere uitbreiding van autoluwe maatregelen en betaald parkeren de bereikbaarheid van bewoners, bezoekers en ondernemers verder onder druk zet;
- een leefbare stad ook een bereikbare stad moet zijn;

verzoekt het college:

- een plan van aanpak te ontwikkelen waarin de positie van de automobilist in Rotterdam wordt gewaarborgd en waarin wordt voorkomen dat automobilisten verder worden beperkt;
- in dit plan maatregelen op te nemen die bijdragen aan een bereikbare, betaalbare en toegankelijke stad voor automobilisten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en J.M.D. de Waard

Motie 8. Gemeente moet in meerdere talen communiceren

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van het agendapunt 5 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- de gemeente Rotterdam zowel in haar fysieke als digitale communicatie vooral in het Nederlands communiceert naar haar inwoners toe;
- Rotterdam een superdiverse stad is met veel inwoners die verschillende achtergronden hebben;
- deze Rotterdammers met verschillende achtergronden ook verschillende talen spreken;
- niet alle Rotterdammers de Nederlandse taal even goed beheersen;

overwegende dat:

- gemeentelijke informatie begrijpelijk en toegankelijk moet zijn voor alle Rotterdammers;
- het hierom van belang is dat de gemeente in meerdere talen communiceert naar de inwoners van de stad toe;

verzoekt het college:

- bij zowel de fysieke als digitale communicatie naar de Rotterdammers toe, deze communicatie in meerdere en meest gesproken talen in Rotterdam te doen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin

Motie 9. Deadline voor het 100-dagenplan woningbouw

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 en 16 juli 2026, ter bespreking van het agendapunt 5 “Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 ‘Vaart maken’”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord 2026-2030 belooft dat het stadsbestuur binnen 100 dagen met een actieplan komt ombouwrecords te breken;

- ervoor de versnelling van de woningbouw een Doorbouwfonds van 111 miljoen euro beschikbaar is gesteld.

overwegende dat:

- Rotterdammers op de wachtlijst voor een woning dringend behoefte hebben aan resultaten en niet kunnen wachten op vage plannen;
- het coalitieakkoord niet duidelijk maakt vanaf welk moment de aangekondigde termijn van 100 dagen begint te lopen, waardoor onduidelijkheid ontstaat over wanneer het actieplan uiterlijk gereed moet zijn;
- een deadline voor dit actieplan noodzakelijk is om de voortgang van de aangekondigde bouwambities direct te kunnen controleren.

verzoekt het college:

- het in het coalitieakkoord aangekondigde 100-dagenplan uiterlijk op 24 oktober 2026, precies 100 dagen na de eerste gemeenteraadsvergadering van het nieuwe college op 16 juli 2026, aan de gemeenteraad te presenteren.

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. S. Soytekin en B. Doğan

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan mevrouw Zeegers. We doen eerst mevrouw Zeegers en dan gaan we naar de thee.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Dank u wel, voorzitter. Rotterdam staat aan de vooravond van een grote transitie. Ik citeer het NRC: “De plannen zijn een breuk met decennialang beleid, waarbij de auto ruim baan kreeg in Rotterdam. Rotterdam gaat namelijk van een autostad naar een groene fietsstad.” Onze stadsplanning stond lang in het teken van de auto. Meerdere rijbanen dwars door het centrum, asfalt en beton vormde het straatbeeld en Rotterdam kleurde grijs. Dat moet anders. Kinderen moeten veilig buiten spelen. Ze moeten veilig kunnen fietsen. Je moet op een terras kunnen zitten zonder allerlei voorbij scheurende auto's met lawaai. Iedereen moet kunnen genieten van groen in de buurt. Kortom, D66 is trots op de maatregelen in het coalitieakkoord om vaart te maken met deze fietstransitie. In 2040 moet het centrum autoluw zijn. Vijf straten worden autovrij, waaronder de Meent, de Witte de With en de Aert van Nes. Er komen meer 30 kilometer per uur straten in de stad en we investeren 45 miljoen in een fiets- en autoluw fonds. Parkeren doen we zo veel mogelijk in garages in plaats van op straat. Zo ontstaat er meer ruimte voor fietsers, voetgangers, terrassen, horeca, groen en ontmoeting. Deze ambitieuze keuzes staan niet op zichzelf. Voor de verkiezingen sprak D66 al over project 2066, een project om vooruit te kijken naar de stad die Rotterdam ongeveer over 40 jaar moet zijn en de keuzes die we dan vandaag moeten maken. Daarom is D66 ook heel blij dat we die stip op de horizon met dit coalitieakkoord hebben gezet. Nog niet richting 2066, het is altijd een beetje geven en nemen, maar het belangrijkste is dat dit akkoord ver vooruitkijkt. We gaan in Rotterdam flink doorbouwen, 15.000 woningen erbij in 2030 met een Doorbouwfonds, het werd al gezegd, van 111 miljoen en minder regels om de bouw sneller en goedkoper te maken. De afgelopen jaren heb ik als bouw wethouder gezien waar het knelt en ben ik ervan overtuigd dat we met deze maatregelen echt meer kunnen gaan bouwen. We investeren 180 miljoen in de Rotterdamse economie en verduurzaming, investeringen in groene banen en een klimaatbestendige stad. Kinderen kunnen stad straks nog fijner opgroeien door goed onderwijs en een prettige leefomgeving, met onder andere een gratis peuterschool en gratis bibliotheekpas. Ook zijn wij natuurlijk enorm blij met de plannen voor de Rotterdamse cultuur en nachtcultuur.

Nachtcultuur als volwaardig onderdeel van het culturele ecosysteem. Naast woorden zijn er ook daden. We investeren maar liefst 7.500.000 miljoen om die nachtcultuur echt te behouden en te versterken in Rotterdam. Nooit eerder werd er zoveel in die Rotterdamse nacht geïnvesteerd. Een belangrijke stap. Voorzitter, of het nu gaat om de Rotterdamse nacht of de Rotterdamse dag, in deze stad moet voor iedereen een plek zijn om mee te doen. Rotterdam is altijd een stad geweest van mensen die ergens vandaan kwamen, hier een kans kregen en hier iets gingen opbouwen. Dat geldt ook voor nieuwe Rotterdammers, mensen die gevlucht zijn voor oorlog en geweld en die hier hun leven proberen vorm te geven. De portefeuille Samenleven gaat over dat meedoen in het hart van de stad, over de kansen die je krijgt om je talenten te gebruiken, te ontwikkelen, je kinderen een toekomst te geven, werk te vinden, een huis te hebben, je veilig te voelen en zonder discriminatie onderdeel te zijn van Rotterdam. Daarbij bouwen we dan ook voort op het goede werk van de afgelopen jaren. Denk aan de aanpak dakloosheid van wethouder Buijt, de inzet op armoedebestrijding van wethouder Norville en het dichterbij elkaar brengen van gemeenschappen door wethouder Achbar. Tot slot, voorzitter.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dank voorzitter. Het stukje over samenleven, daar heeft mevrouw Zeegers het over gehad. Kunt u ons uitleggen wat de functie, de invulling en de meerwaarde van een gezant gaat worden?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Prima dat u dat vraagt, want ik vond u daarnet toch wat cynisch over deze gezant, dus het is mooi als ik daar een beter beeld van kan schetsen. Wat wij denken, het is ontzettend belangrijk 170 verschillende nationaliteiten, andere achtergronden, culturele verschillen in onze stad. Het belangrijke is om iemand te hebben die echt de brug legt van al die verschillende groepen naar het stadhuis. Het leek ons een heel goed idee om dan iemand een positie te geven die stevig is, dat deze gezant ook een onafhankelijke rol bekleedt, zowel het college kan adviseren als de gemeenteraad kan adviseren en daarin ook jaarlijks met een stand van zaken komt om daar publiekelijk het debat over te kunnen voeren. Dus het moet een onafhankelijk persoon zijn, die ook die brug kan leggen, omdat we zien dat inderdaad voor veel groepen de weg naar het stadhuis, naar gemeenteraad moeilijk te leggen is en dat we daar graag versterking in willen aanbrengen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, u wordt toch geen buschauffeur met de weg naar het stadhuis? Wat is dit voor vage invulling, zeg ik tegen mevrouw Zeegers via de voorzitter? Wat gaat die gezant terug rapporteren, een stand van zaken? Serieus? Kunt u dat helder uitleggen? Die gaat een stand van zaken uitleggen, omdat de wethouder het zelf niet kan. Het lijkt mij toch dat de wethouders die functie ook zouden moeten kunnen vervullen of heb ik dat mis? Wat is die extra lading, die extra topambtenaar die daarbij komt? Ik begrijp daar helemaal niets van.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik krijg een beetje de indruk dat u dit wat groter maakt, uw onbegrip over deze functie, dan noodzakelijk is. Als wethouder doe je dat natuurlijk zelf ook, maar de stad is heel groot. Ik denk dat er een goede samenwerking moet zijn tussen de gezant en wethouder Samenleving. Ik ben ook vast van plan, dat heb ik ook in mijn hoorzitting gezegd, om zoveel mogelijk groepen te bezoeken, maar het is ook goed dat iemand derde keten daarmee aan de slag kan en met name natuurlijk kijkt wat zijn hindernissen die verschillende groepen ondervinden in het participeren, in het meedoen van de samenleving waar men tegenaan loopt en waar wij dus ook oplossingen voor kunnen

bedenken. Dat kan zijn discriminatie op de woningmarkt, dat kan zijn op de arbeidsmarkt, stages, dat soort zaken, maar soms zit het ook een hele praktische dingen die te maken hebben met de dienstverlening van de gemeente Rotterdam zelf. Ik kom wel eens in de stad en dan hoor ik dat. Vandaar dat ik met dit voorbeeld kom. Het gaat over dat niet iedereen de mogelijkheden kent die er zijn om bijvoorbeeld in bezwaar te gaan tegen een aantal zaken. Zo zijn er veel verschillende dingen waar mensen tegenaan lopen in het volwaardig meedoen in de samenleving. We hebben nu een actieplan Samenleven en ik kan me heel goed voorstellen dat we zo een actieplan nog extra verrijken door de input van een gezant. Laat het gebeuren en kijk, als het wat concreter is uitgewerkt, of u nog suggesties heeft die wij mee kunnen nemen, want daar sta ik uiteraard helemaal voor open.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dus heel simpel, u heeft geen idee, zeg ik tegen mevrouw Zeegers, wat die gezant gaat doen, want aan de ene kant wordt het iemand die als buschauffeur mensen hier naar het stadhuis moet komen brengen, dan moeten ze formulieren gaan invullen, dan moeten ze een stand van zaken rapporteren. U doet net alsof de migrantengemeenschap in Rotterdam achterlijk is. Het zijn volwaardige burgers van Rotterdam. Ik zeg: doe eens normaal tegen deze coalitie. Om een gezant te benoemen die mensen moet gaan helpen formulieren in te vullen, dat doen we toch als gemeente al? Daar hebben we toch geen speciale gezant voor nodig, die een stand van zaken gaat rapporteren? U zou zich echt kapot moeten schamen, zeg ik tegen mevrouw Zeegers, want Rotterdammers met een biculturele achtergrond zijn volwaardige burgers van Rotterdam. Dat zijn niet mensen die een speciale behandeling nodig hebben altijd. Dat snapt u toch zelf ook wel, zeg ik via de voorzitter?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

De heer SOYTEKIN (denk): Sorry voorzitter. Ik wil nog toevoegen u merkt het misschien aan mijn stem, maar ik word hier oprecht kwaad van. Ik word hier oprecht kwaad van, want dit is precies de reden dat we het vaak hebben gehad over de afspiegeling van het college. Er wordt iets bedacht door een wit mensbeeld voor de mensen die leven in deze stad, die daar totaal geen behoefte aan hebben. Doe normaal.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik denk dat de opvatting die de heer Soytekin hier neerlegt niet in overeenstemming is met wat ik net heb gezegd. Ik heb het helemaal niet gehad over iemand die formulieren moet invullen en bussen. Dat waren uw woorden, waren niet mijn woorden. Dus dat is niet wat ik heb beoogd te zeggen.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, dat is exact wat mevrouw Zeegers heeft gezegd, namelijk er zijn mensen die problemen ervaren met dienstverlening en daar zou de gezant diversiteit en inclusie bij kunnen helpen. Dat is precies wat u gezegd heeft.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Nee, dat is natuurlijk niet wat ik bedoelde. Wat ik zei, was: er zijn problemen met de dienstverlening. Dat is zo als ik mensen spreek, de nieuwkomers in Rotterdam. Dan is het natuurlijk niet zo dat die gezant in zijn eentje allerlei formulieren. Het is dat je de dienstverlening zo, de taal, de manier waarop je het presenteert, waar je ook informatie naar groepen toebrengt, zodat mensen makkelijker hun rechten en plichten aan

kunnen voldoen. Die gaat dat natuurlijk niet zelf zitten doen als gezant. Het gaat echt om processen beter organiseren, zodat mensen hier op een makkelijke manier hun leven vorm kunnen geven.

De VOORZITTER: De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Afrondend, voorzitter. Ik ga mee met het betoog van mevrouw Zeegers, waarbij ze zegt: er zijn mensen die inderdaad problemen ervaren met de dienstverlening in Rotterdam. Dat zou bijvoorbeeld te maken kunnen hebben met taal. Dan zou ik zeggen: laten we dan bijvoorbeeld in meer talen gaan communiceren als gemeente. Daar heb ik net een motie voor ingediend. Gaat D66 daar dan voor stemmen?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik ken de motie niet. We hebben daar het een en ander over opgenomen. Over het algemeen spreken wij natuurlijk in het Engels. Op het moment dat er crisissen aan de hand zijn, dan kunnen wij in verschillende talen die dienstverlening vormgeven. U snijdt hier precies het punt aan wat ik bedoel te zeggen. Het gaat over een aantal zaken. Het kan gaan over discriminatie op de woningmarkt, over onze eigen dienstverlening. Je moet een open blik hebben over waar mensen tegenaan lopen. Ik kom toch met al mijn gesprekken die ik heb met migrantengroepen, met nieuwkomers dat tegen. Het lijkt mij heel goed dat we systematisch in kaart brengen waar mensen tegenaan lopen, omdat ze anders geen volwaardige plek in de samenleving kunnen innemen. Daar is die gezant voor bedoeld. Ik weiger ook die gezant een beetje weg te zetten. Dat is een hele onplezierige manier, want als iemand wordt weggezet op zo een manier, kan die ook niet krachtig in de samenleving opereren. Dat vind ik heel zonde als u dat zo doet, want laten we eerst nog maar eens aan een goede invulling, goed profiel van deze gezant werken, dan het gesprek daarover voeren. Als u daar een betere invulling van heeft, sta ik daarvoor open, maar iemand op voorhand al ondermijnen, daar helpt u helemaal niemand mee.

De VOORZITTER: Tot slot, de heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, mevrouw Zeegers weet zelf helemaal niet wat die gezant gaat doen. Dus ik vind dat al ondermijning op zich. Waar het mij om gaat, deze coalitie noemt het een gezant diversiteit en inclusie en we komen terug op het invullen van formulieren. Als ik dan de vraag stel: het ligt aan taal bijvoorbeeld, gaan we dan ook in meerdere talen communiceren? Dan is het antwoord. Wat willen we dan? Dan gaat zo een gezant toch ook niet kunnen helpen?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik weiger er een karikatuur van te laten maken door de heer Soytekin. Het spijt me zeer. Ik herken helemaal uw kwalificaties niet. Ik ben heel duidelijk geweest. U heeft zelf gerefereerd aan de stadsmarinier racisme en discriminatie, die eenzelfde soort rol maar dan ambtelijk heeft. Ook in kaart brengen waar lopen mensen tegenaan? Wat kunnen wij beter doen? Wat kunnen andere partijen beter doen? Zo een soort functie is het, alleen dan meer onafhankelijk. Zo ingewikkeld is dat niet. Ik laat me ook niet wegzetten door er een karikatuur van te maken. Tot slot, voorzitter, maar ik zie nog de heer Van Dijk.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk staat al even.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ook wij hebben onze wenkbrauwen een beetje gefronst bij die gezant. Allereerst, jullie zijn straks met zijn tienden en dat je dan zo een gezant nodig

hebt, dat riep bij ons ook echt de nodige vraagtekens op. U koppelt hem nu heel sterk aan gemeentelijke dienstverlening. Ik denk dan moet die dienstverlening beter op orde komen, hebben we echt geen gezant voor nodig. Ik zou echt ervoor willen pleiten dat we nog eens goed nadenken wat die gezant eventueel zou willen doen en of we hem wel willen. Ook een heel concrete vraag: gaat u dan bezuinigen op allerlei dingen die wij al hebben om te werken aan diversiteit en inclusie. We hebben ook een organisatie als een RADAR. U noemde zelf al de stadsmarinier. Dit lijkt een zoveelste doekje voor het bloeden eerlijk gezegd.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Allereerst over die gemeentelijke dienstverlening. Ik gebruikte dat als een voorbeeld om het niet de hele tijd te hebben over discriminatie op de arbeidsmarkt, discriminatie op de woningmarkt en ook vereenzaming die plaatsvindt bij nieuwkomers. Daar zijn allerlei programma's voor. Ik gebruikte het voorbeeld van de gemeentelijke dienstverlening, maar het is natuurlijk veel breder dan dat. Het lijkt mij ook heel goed om met u het gesprek te voeren hoe deze gezant zich verhoudt tot allerlei andere zaken die we hebben. We hebben geen intenties om te bezuinigen op RADAR. Dat lijkt me het laatste wat we moeten doen, dus die intentie is er niet, maar we gaan dit nog verder uitwerken. Zoals wel meer dingen in het coalitieakkoord staan, er zijn nog wel meer dingen die moeten worden uitgewerkt. Dat geldt ook voor deze gezant. De intentie is echt die brug te slaan tussen al die verschillende groepen hier, nieuwkomers in Rotterdam, waarvan ik mij goed kan voorstellen, zeker omdat ik ook nieuwkomers spreek, dat het best een zoektocht is om het samenleven hier in Rotterdam goed vorm te geven. Als daar een gezant ons daarbij behulpzaam kan zijn, die ons daar ook kritisch op kan spiegelen, want het is een onafhankelijke rol, die ook onafhankelijk advies kan geven aan de raad en aan het college, dan lijkt mij dat een hele waardevolle toevoeging op wat wij nu doen. Tot slot, voorzitter, vandaag beginnen we aan de komende 4 jaar. D66 hoopt dat we elkaar in deze raad blijven opzoeken, ook over deze gezant, en blijven samenwerken waar het kan. Op diversiteit bijvoorbeeld met DENK en BIJ1, want ik hoor de kritische woorden, maar mijn deur staat open en ik werk hier graag mee samen, omdat ik echt geloof dat we het met elkaar goed moeten doen. Op zorg en dakloosheid bijvoorbeeld met de ChristenUnie, SP, 50PLUS. Op horeca en de bruine kroeg met Leefbaar Rotterdam. Aan een groene stad met meer natuur en biodiversiteit met de Partij voor de Dieren. D66 ziet uit naar de samenwerking met jullie en alle anderen en we hebben er echt zin in de komende 4 jaar. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan gaan wij nu schorsen voor de pauze. Dat doen wij tot 15.55 uur. Dan verwacht ik u weer terug en dan beginnen we met de heer Hamhuis. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' en dan de eerste termijn van de raad. Ik zie dat er ook al allemaal familie is binnengedruppeld. Wat leuk om jullie hier allemaal te zien op de publieke tribune. We zijn nog bezig met het debat. Er gaat zo meteen een moment komen dat er een beëdiging gaat plaatsvinden. Misschien is het een goede aansporing om tempo te maken. Uiteraard mag u uw tijd gebruiken, maar de heer Hamhuis heeft het woord.

De heer HAMHUIS (fvd): Voorzitter, eindelijk is daar het akkoord genaamd 'Vaart maken'. Als je het akkoord leest, dan zie je een terugkerend patroon. Grote ambities, veel grote woorden, maar vaak zonder dat er echt wordt stilgestaan bij de gevolgen voor de stad, voor de economie en de mensen die er dagelijks mee te maken krijgen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis staat nu te boek als mevrouw Zeegers. We gaan zorgen dat hij nu onder zijn eigen naam wordt ingelogd.

De heer HAMHUIS (fvd): Posing 2. Voorzitter, eindelijk is daar het akkoord genaamd 'Vaart maken'. Als je het akkoord leest, dan zie je een terugkerend patroon. Grote ambities, veel grote woorden, maar vaak zonder dat er echt wordt stilgestaan, met de gevolgen voor de stad, voor de economie en de mensen die er dagelijks mee te maken krijgen. Dat baart zorgen. Te beginnen, lees ik in het akkoord de ambitie om de haven te laten groeien tot een van de meest duurzame havens van Europa, wat een zeer domme en bovenal volstrekt onnodige ambitie is. Het gevolg van dit beleid zal zijn dat er nog veel meer bedrijven uit de haven vertrekken dan nu al het geval is en dat de Rotterdamse haven, ooit de trots van Rotterdam en Nederland, haar eer definitief zal verliezen en onze economie en werkgelegenheid alleen maar achteruit zullen gaan. Daarnaast wordt er nog eens 25 miljoen in start-ups voor de haven geïnvesteerd. Ik vraag me wel af wie gaat bepalen naar welke bedrijven dat geld precies gaat. Is daar extern toezicht op? Los van het gedeelte over de haven, zorgt dit akkoord bij 1 specifiek punt voor wel hele grote verbazing en zorg bij onze fractie. Het is namelijk echt onbegrijpelijk en zelfs minachtend voor de Rotterdammer dat het college voornemens is vrijwel overal in de stad bepaald parkeren in te voeren. Wat ooit begonnen is als een begrip voor initiatief voor het centrum, is inmiddels volledig uit de klauwen gelopen tot het punt waar we nu zijn. Het punt dat bijna iedereen Rotterdammer moet betalen om een auto voor de deur te hebben, om boodschappen te doen of bij vrienden of familie op bezoek te gaan. In een tijd van kosten die de pan uitrijzen en een steeds grotere groep rekeningen niet meer kan betalen of nog maar net het hoofd boven water kan houden, besluit dit college om nog eens betaald parkeren in te voeren en daarnaast de bestaande tarieven in de stad te verhogen. Ik durf te zeggen dat de bedenkers van dit idee daadwerkelijk totaal geen besef meer hebben van de dagelijkse realiteit van veel Rotterdammers. Een ander opvallend punt in het akkoord, er wordt geld weggehaald bij het evenementenbeleid, zo een 700.000 euro per jaar. Dit lijkt mij nu een uitgelezen kans om eindelijk af te komen van dat mensonterende zomercarnaval en eindelijk wat leuks te gaan organiseren, zoals klassieke muziek of een wijnfestival door heel de stad, dingen die iedereen leuk vindt of leuk hoort te vinden. Voorzitter, los van de goede en slechte dingen die het akkoord met zich meebrengt, ben ik ook realist. Ik geloof dat alle partijen hier te goeder trouw zijn en op een eigen manier het beste willen voor Rotterdam. Dus ook deze partijen geef ik volledig het vertrouwen om er wat van te gaan maken de komende 4 jaar, maar ik wil jullie wel 2 dingen op het hart drukken. In de eerste plaats, betrek alsjeblieft bewoners bij belangrijke besluitvorming. Als we over 4 jaar een significante stijging van het opkomstpercentage willen zien, dan hebben jullie nu de kans om daar werk van te maken.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers heeft een vraag.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik moest bijkomen, maar ik hoorde volgens mij de heer Hamhuis zeggen dat hij het zomercarnaval wilde afschaffen. Dat lijkt mij een zeer slecht idee. Bent u er zich wel van bewust dat dat immaterieel cultureel erfgoed is van UNESCO? Weet u wel wat u hier voorstelt?

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Daar ben ik me niet van bewust, maar dat maakt helemaal niet uit. Wat mij betreft mag het rustig worden afgeschaft.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Dat is een behoorlijk heftige ingreep die u wilt doen. Ik denk dat u daar weinig draagvlak voor zult krijgen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Ik wil jullie 2 dingen op het hart drukken. In de eerste plaats, betrek alsjeblieft de inwoners bij de belangrijke besluitvorming in deze stad. Als we over 4 jaar een significante stijging van het opkomstpercentage willen zien, dan hebben jullie nu de kans om daar werk van te maken. De bevolking voelt zich steeds verder afstaan van de politiek en die zorgen moeten jullie alsjeblieft heel serieus nemen. Ik zeg dit niet zomaar. Het is namelijk echt 23.55 uur wat onze democratie betreft. Dus neem die zorgen serieus en maak er werk van, anders dreigt onze lokale democratie te verdwijnen. Laat dat bezinken. Het tweede punt dat ik jullie wil meegeven, is het volgende. Ruim alsjeblieft de puinhopen in deze stad op. Dan heb ik het over de letterlijke puinhopen. Overal ligt afval, prullenbakken zijn opengetrokken, achterstallig onderhoud, graffiti op muren, palen die onder de stickers zitten, onkruid, werkzaamheden die niet goed worden opgeruimd en ga zo maar door. Ik ben ervan overtuigd als wij de openbare ruimte met zorg, kwaliteit en esthetiek inrichten en goed onderhouden, dan gaan mensen daar vanzelf meer respect voor krijgen. Dat leidt tot een schonere, veiligere en prettigere stad. Mensen passen hun gedrag namelijk voor een groot deel aan aan hun omgeving. Een verzorgde en schone openbare ruimte straalt uit dat er aandacht voor de buurt is en dat ongewenst gedrag niet wordt geaccepteerd. Daardoor zijn mensen minder geneigd om afval achter te laten, vernielingen aan te richten of overlast te veroorzaken. Tegelijkertijd voelen bewoners en bezoekers zich veiliger en maken ze vaker gebruik van de openbare ruimte. Het tegenovergestelde geldt ook. Wanneer een omgeving vervuild, verwaarloosd of kapot oogt, ontstaat snel het idee dat iemand zich er niet verantwoordelijk voor voelt. Dat kan ertoe leiden dat mensen zich minder aan regels houden en de leefbaarheid verder achteruitgaat. Deze situatie hebben we op dit moment met elkaar. Voorzitter, afrondend, ik wens het nieuwe college veel succes, maar bedenk goed: betrek onze inwoners, ruim de puinhopen op en maak van de openbare ruimte iets waar we trots op kunnen zijn. Doe het serieus, want anders doe ik het over 4 jaar zelf wel. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Voorzitter, dank u wel. Laat mij met de deur in huis vallen. Een akkoord dat zoveel doet om de veiligheid van Rotterdam te verbeteren, dat zoveel doet om ondernemerschap de ruimte te geven en de Rotterdamse economie te versterken, een akkoord dat zoveel doet om prachtige nieuwe huizen en nieuwe natuur aan de stad toe te voegen, dat is een goed akkoord, maar laat mij ook eerlijk zijn. Het is niet alleen maar hosanna. Als je echt iets wil bereiken, dan heeft dat een prijs. Daar lopen wij niet voor weg. Niet alles kan, het is al gezegd, en zeker niet tegelijk. Het is een cliché en ook bijna een irritant cliché, want veel te vaak komt de politiek in Nederland desondanks toch niet verder dan uiteindelijk alles te willen doen en daardoor noodgedwongen alles een beetje te doen en daardoor te weinig te bereiken. Pilot hier, pilot daar. Het is niet gek dat Nederlanders historisch weinig vertrouwen hebben in het vermogen van de overheid om problemen echt op te lossen. Wij willen dit anders doen. Niet iets doen aan een breed scala aan problemen, maar echt doorbraken bereiken daar waar de stad die het hardst nodig heeft. Allereerst op het gebied van veiligheid. Het veiligheidsgevoel in onze stad is in de afgelopen jaren gekelderd, terwijl het veiligheidsgevoel de basis is van alles. Iedere Rotterdammer moet zich op ieder moment van de dag overal in de stad veilig kunnen voelen, ongeacht je huidskleur, je leeftijd, je geloof, je gender of je geaardheid. Daarom pakken wij door met belangrijke maatregelen. We gaan fatbikes- en e-bikevrije zones invoeren in voetgangersgebieden, zodat mensen minder bang hoeven zijn om bij het wandelen en het winkelen voor hun sokken gereden te worden. We gaan door met de aanpak van seksuele straatintimidatie, zodat mensen onbezorgd zichzelf kunnen zijn op straat. We zetten de ontzettend belangrijke aanpak Veilig Thuis door, omdat het misschien nog belangrijker is dat je achter je eigen voordeur veilig bent als op straat. We hebben afgesproken dat wij de politie alle middelen in handen laten houden die zij nodig hebben om wapens van straat te halen, mits zij dat op een zorgvuldige,

niet bevooroordeelde manier doen. De politie is van en voor iedereen. We zetten de Verkeersaso Aanpak door en kiezen daarbij steeds vaker voor structurele maatregelen in plaats van tijdelijke ingrepen, zodat we van het kat-en-muisspel afkomen en elke straat weer een fijne plek om te zijn maken. Het zijn stuk voor stuk belangrijke maatregelen die vooruitgang betekenen, maar wel bescheiden vooruitgang. Als wij niet bereid zouden zijn om ook pijnlijke keuzes te maken, dan zou het daar dus bij blijven, maar die pijnlijke keuzes maken wij wel. We breiden het betaald parkeren uit naar alle wijken, behalve in de kleine kernen waar dat niets oplevert. We schrappen de gratis ov-regeling voor alle AOW'ers en voeren een ov-budget in voor de AOW'ers met de kleinste beurs. We versoberen het onderhoud van straatmeubilair. Dit zijn vervelende, pijnlijke maatregelen, die niemand voor zijn plezier neemt en wij zeker ook niet, maar wij doen dit omdat dit soort keuzes ons de ruimte geven om de veiligheid in onze stad echt te verbeteren met een heel ambitieus doel voorop. We kunnen zo toezicht en handhaving weer in goed vaarwater brengen, versterken en uitbreiden met nog eens 80 handhavers.

De VOORZITTER: De heer Buijt heeft een vraag.

De heer BUIJT (lr): Ik werd een stukje terug getriggerd. U zei: we voeren een ov-budget in. Kunt u daar iets meer over vertellen? Krijgen mensen dan op een kaart voor deze maand mag je 3 keer de eenzaamheid verlaten en u 5 keer? Hoe gaat dat precies?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dat is nog exact nader uit te werken, maar waar we rekening mee houden financieel, is dat iedereen die het AOW-tegoed krijgt een ov-budget krijgt van 475 euro. Daar kan je best behoorlijk wat van heen en weer reizen met de metro of de tram. Meer goede handhavers op straat, meer in verbinding met bewoners, verstevigde samenwerking met veiligheidspartners zoals de politie. We kunnen de bemensing zo van cameratoezicht verbeteren, zodat al die camera's die al in de stad hangen veel beter kunnen worden benut en echt gaan bijdragen aan de pakkans en daarmee ook aan preventie. We kunnen op deze manier fors geld uittrekken om in de hele stad de buitenruimte veiliger te maken, samen met bewoners, zoals we ook al in IJsselmonde hebben gedaan. Betere verlichting, minder donkere plekjes en gure hoekjes. We kunnen de sociale basis en de ondersteuning van gezinnen versterken, zodat meer jongeren beter opgroeien en minder problemen veroorzaken voor zichzelf en voor anderen. Omdat wij bereid zijn die keuzes te maken, hebben we de middelen om de toenemende dakloosheid, de verslavingsproblemen en de verloedering van het straatbeeld, dat daarmee samenhangt, effectief tegen te gaan. Wij gaan de trend van toenemende onveiligheid keren en onze stad veiliger maken voor iedereen. Dat kunnen we omdat we die pijnlijke keuzes maken. Ook voor onze economie zijn doorbraken nodig. Een sterk bedrijfsleven is het fundament van het goede leven dat uiteindelijk voor alle Rotterdammers binnen bereik moet komen. Voor brood op de plank kunnen zorgen in ieder huis, een dak boven je hoofd voor ieder gezin, voldoening ervaren voor ieder mens, vooruitgang creëren als samenleving en succes hebben, allemaal de kans krijgen om het beste uit onszelf te halen. Dit gebeurt in en ook dankzij ons bedrijfsleven. Daar moeten we goed voor zorgen. De randvoorwaarden moeten goed zijn in onze stad. Dat kan en moet beter. Dat zien we aan de tegenvallende groei en dat kun je horen overal in de stad als je bij ondernemers je oor te luisteren legt. Daarom gaan we door met de Vergunningenloods, een concept dat zich in de haven heeft bewezen en stellen die ook voor delen van de stedelijke economie in, zodat ondernemers overal sneller weten waar ze moeten zijn en waar ze aan toe zijn. We gaan door met de mkb-toets, zodat bij alle regelgeving en processen goed rekening wordt gehouden met wat het betekent voor de toch al te hoge administratieve lastendruk. We richten na het werkstation op Zuid ook een werkstation op Noord in om nog meer mensen sneller vanuit de uitkering weer op de arbeidsmarkt te krijgen. We zetten onze inzet op de arbeidsmarkt voort met het RAP, het Werkcentrum en het Scholingsfonds en maken ons sterk

voor een echt inclusieve arbeidsmarkt, zodat in onze regio iedereen de kans krijgt om het beste uit zichzelf te halen en wij met zijn allen geen enkel talent onbenut laten. We kopen zoveel mogelijk lokaal in, gaan investeren in aantrekkelijke winkelstraten en geven de horeca de ruimte. We maken ruimte voor een bloeiende culturele sector, ook in de nacht. Stuk voor stuk dingen die goed en nodig zijn en vooruitgang betekenen. Maar als wij in dit tijdperk van spijkerharde internationale economische competitie in de Champions League van de welvaart willen blijven zitten, dan zullen wij ook in de Champions League van de economische kracht moeten blijven.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Daar kun je het niet mee oneens zijn. Laten we hopen dat onze mooie club dit jaar het ook goed doet in de Champions League, maar dat terzijde. Die Champions League, een van de grote mooie dingen van Rotterdam is dat we een hele mooie cruiseterminal midden in de stad hebben. We hebben daar veel in geïnvesteerd met walstroom. Ik ben een beetje bang wat er in het coalitieakkoord over staat, dat dat de grootste cruiselijn is die onder de loop van milieuactivisten liggen. Die gaan langs een bepaalde meetlat. Kunt u ons garanderen dat dat niet gaat betekenen dat cruiseschepen die nu nog mogen aanmeren in Rotterdam door deze extra toets van milieuclubs, die volgens mij ook aan Milieudefensie gelieerd zijn, dat dat niet gaat betekenen dat er minder cruises in Rotterdam komen?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Het gaat ons niet om het aantal, maar om de kwaliteit van de cruises. De heer Buijt kent de VVD als een partij die grote waardering heeft voor de cruisesector en ik ook zelf als bewoner van Rotterdam-Zuid. Ik fiets minstens 2 keer per dag die brug over en heel vaak ligt er zo een prachtig schip. Heel vaak fiets ik ook over de Wilhelminapier en dan zie ik al die blijde mensen op of af van zo een schip komen. Dat is iets om te koesteren. Tegelijkertijd is die uitstoot van die schepen iets waar ook veel mensen op Rotterdam-Zuid, ook in de rest van de stad, echt last van hebben. Wat wij willen, is dat de cruisesector zich ontwikkelt. Dat gebeurt ook. Wat wij in Rotterdam willen doen, is de zich beter verduurzamende bedrijven voorrang geven bij het kunnen aanmeren in Rotterdam.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Ir): Prima. Met heel veel woorden, u wilt voorrang geven maar de ene terminal of de ene maatschappij zal sneller aan die regels voldoen die u stelt dan de ander. Waar het om gaat, is we hebben 120 schepen de laatste 2 jaar hier gehad gemiddeld. Die zorgen voor tienduizenden extra bezoekers en enorm veel boost voor de stad. Kunt u garanderen, want u zegt met mooie woorden ook belangrijk, komen er geen strengere criteria dat het tot gevolg heeft dat er minder cruises komen door de nieuwe regels?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Nogmaals, ons doel is helemaal niet om minder cruiseschepen te hebben. Ons doel is om de verduurzaming van die cruisesector ook in Rotterdam te zien en hier te hebben, zodat de bewoners van onze stad daar als eerste van kunnen meeprofiten.

De heer BUIJT (Ir): Sorry voorzitter. Concluderend, ik vrees dat de cruisesector een hele zware dobber gaat hebben aan dit college, maar we zullen de cijfers bijhouden. We gaan het zien.

De VOORZITTER: De heer Versnel vervolgt zijn betoog.

De heer VERSNEL (vvd): Dus we zullen ook in de Champions League van de economische kracht moeten blijven. Wij hebben daarvoor in onze stad, in het krachtige Holland, in de basis alles in huis. Wij hebben dat potentieel. Om dat potentieel waar te maken, is een doorbraak nodig in hoe wij als gemeente de randvoorwaarden voor onze economie organiseren. Ook dat vereist pijnlijke keuzes. Daarom maken we de keuze om de sterk toegenomen kosten van afvalverwerking niet meer door de gemeente te laten oppakken, maar door te belasten. We versoberen het evenementenfonds en we verhogen ook de logiesbelasting, iets waar wij ons jarenlang tegen hebben verzet. Dat is pijnlijk, daar loop ik niet omheen, maar we doen het nu toch omdat we dan echt een sprong vooruit kunnen maken. We kunnen dan de dienstverlening aan onze ondernemers in de volle breedte echt verbeteren en versnellen. Snelheid als visitekaartje van de gemeente Rotterdam. Moet je eens voorstellen. We kunnen dan echt verschil maken aan misschien wel de grootste behoefte van veel veelbelovende bedrijven in onze regio, namelijk ruimte. We kunnen dan de beschikbaarheid van groeimiddelen voor technologiebedrijven fors verbeteren, zodat de briljante ideeën die hier ontstaan ook hier een succes worden, met veel tevreden toeleveranciers in het mkb, zeg ik tegen mijnheer Hamhuis, als gevolg. We kunnen dan de komst van de Technische Universiteit faciliteren, waarmee we het innovatie ecosysteem van onze stad een gigantische sprong vooruit laten maken. Samen met het Erasmus MC kunnen we een health-tech cluster van absolute wereldklasse ontwikkelen. We kunnen iets bijzonders bereiken met dat andere cluster van wereldklasse dat we al hebben en dat zo diep in ons DNA zit, de haven. De sterkste en groenste, de meest innovatieve en meest weerbare haven van Europa, misschien wel van de wereld, en klimaatneutraal in 2050. De ideeën zijn er. De wil is er. Veel geld is er ook. Twintig miljard aan investeringen, die zowel economisch versterken als ecologisch verduurzamen, zijn al in beeld. Met de middelen die wij daar nu naast zetten, kunnen we gericht investeren in de randvoorwaarden, zodat zodra de belangrijkste barrières, zoals bijvoorbeeld stikstof en netcongestie, zijn weggenomen, al die vooruitgang ook echt loskomt. We gaan het wegnemen van die barrières samen intensief met onze partners doen. Voorzitter, dit zet zoden aan de dijk, net als de gigantische groeisprong van onze stad met 15.000 nieuwe huizen met bijbehorende vergoeding, die we mogelijk maken door inzet binnen de gemeente flink te herprioriteren en door geld dat er is om in de stad te investeren niet onnodig op de plank te laten liggen.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis had een vraag.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Versnel veel lof spreken over de plannen voor de duurzame en groene haven, maar houdt een partij als de VVD, zeker de VVD, er wel rekening mee dat er ook veel bedrijven wellicht kunnen vertrekken, wat slecht is voor de economie en voor de werkgelegenheid van Rotterdam? Hoe waarborgt u dat?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Alle bedrijven die ik spreek in de haven, die zien dat groen de toekomst is. Die snappen dat het uiteindelijk een enorm concurrentievoordeel geeft als je die energietransitie en de verduurzaming doormaakt, al hebt doorgemaakt als de rest van de wereld dat nog aan het doen is. Het gaat uiteindelijk ook over verlaging van je energiekosten. Het gaat uiteindelijk ook over efficiënter gebruik van grondstoffen. Alle bedrijven van de Axells, tot de Shells tot de BP's, die willen hier investeren in die verduurzaming en in die vergroening omdat ze snappen dat het hen uiteindelijk ook een concurrentievoordeel geeft. Die wil is niet het probleem. De middelen aan hun kant zijn ook niet het probleem. Het gaat er nu om dat wij in Nederland de randvoorwaarden nog niet voldoende op orde hebben. Dat is waarin wij ook als gemeente Rotterdam de komende jaren een bijdrage kunnen en zullen leveren.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Een vervolgvraag, want ik begrijp best dat veel bedrijven aangeven dat ze wel willen verduurzamen en willen vergroenen, maar feit is dat op dit moment wij in de hele wereld misschien wel vooruitlopen als het gaat om duurzaamheid in de haven en dat veel bedrijven maar 1 belang hebben, namelijk een commercieel belang. Als zij op dit moment in Nederland worden overrompeld met veel eisen en veel duurzaamheidsvoorwaarden, zullen zij vertrekken. Dan kunnen ze misschien in een aantal gesprekken met u een ander antwoord geven, maar ik ben bang dat alsnog een heel groot deel van die bedrijven zal vertrekken. Dus ik hoop dat het niet zo is, maar ik heb wel grote zorgen.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Wij stellen als gemeente Rotterdam geen extra eisen. Het is in de wet verankerd, voortvloeiend uit internationale verdragen, dat wij in 2050 klimaatneutraal zullen moeten zijn. We hebben een Europees uitstoot beprijzingssysteem dat bedrijven ook zal dwingen om uiteindelijk hun fossiele uitstoot tot 0 terug te brengen. Wat wij moeten doen, is niet eisen stellen, maar mogelijk maken. Wij willen hier de perfecte omstandigheden creëren waarmee ze dat hier kunnen doen en waarmee dat hier als eerste kan gebeuren, zodat we daar hier uiteindelijk ook economisch de meeste vruchten van plukken.

De VOORZITTER: U mag verder gaan.

De heer VERSNEL (vvd): Dank u wel. Zo ontwikkelen wij, voorzitter, Rotterdam met grote stappen tot een van de veiligste, best leefbare, economisch krachtigste steden van Europa. Waarom zouden we problemen in 8 jaar oplossen als het ook in 4 kan? Dat is waar wij voor willen proberen te gaan, een stad van het goede leven worden en daarbij vaart maken. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Een prachtig betoog met veel mooie dingen, maar ook een beetje zuur in de zin van u gaat de moeilijke keuzes niet uit de weg. Heel goed dat u die benoemt, maar volgens mij bent u er eentje vergeten. Ik heb toch het idee dat de VVD bij de herstart van de onderhandelingen haar financiële discipline thuisgelaten heeft. Waar we eerder samen optrokken om een lening aan de RIM terug te betalen, gaat u nu voor een miljard aan investeringen, wilt u de spelregels opzijzetten, dus het Eneco Fonds niet meer revolverend maken. Mijn vraag is: hoe verklaart u die beweging?

De heer VERSNEL (vvd): Dank. Dat is een hele goede vraag en geeft me de kans om iets op te klaren. Wij zijn juist heel erg financieel degelijk. De keuzes die wij maken, zijn boekhoudkundig zeer zuiver en zijn ook zeer transparant. Wat wij zeggen, is dat alle uitgaven die structureel zijn, moeten we ook met structurele middelen financieren. Dat doen we ook. In het verleden hebben we vaak uitgaven op de exploitatiebegroting, structurele lasten, gefinancierd met incidentele baten, bijvoorbeeld uit het RIM. Daarvan hebben we gezegd dat moeten we op die manier niet nog een keer doen, want dat is shaky boekhouden. Wat we nu doen, is alle structurele uitgaven ook structureel financieren, zodat het ook niet stopt nadat dit college klaar is. Daarnaast zeggen we: we hebben een grote pot met investeringsgeld en ook veel doelen die nu voor Rotterdammers van belang zijn, van woningbouw tot die economische versterking, waarvoor wij dat geld ook nu willen aanwenden. Dat is wat ik bedoeld heb te zeggen met waarom zou je problemen in 8 jaar oplossen als je het ook in 4 jaar kunt doen. We hebben die ruimte. We zien die ruimte. Daarom willen we dat doen. Daarom willen we daarmee vaart maken.

De VOORZITTER: De heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, bent u het met mij eens dat de investeringscapaciteit op deze manier versneld afneemt?

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Dat klopt.

De heer VAN DIJK (cu): Dan kan er de situatie ontstaan, met het perspectief op 2050, dat we op een gegeven moment met een leeg investeringsfonds zitten. Mijn gevoel is dat de stad dan niet af is. Denkt u daar anders over?

De heer VERSNEL (vvd): Er zijn 2 dingen bij van belang. Eén is als we zouden zeggen: we verspreiden het toch over 8 jaar bijvoorbeeld uit, dan zou er iemand over 4 jaar naar Ruud kunnen toekomen en die zegt: waarom heb je mijn huis niet in de afgelopen 4 jaar gebouwd en ga je dat pas nu doen? Omdat u zo nodig dat geld wilde uitsmeren over meerdere jaren. Dat is natuurlijk heel gek. Waarom zou je problemen in 8 jaar oplossen als het ook in 4 kan?

De heer VAN DIJK (cu): Ik vermoed dat er op enig moment zich ook weer nieuwe problemen aandienen. Waar ik nog op wil doorgaan, wij hebben in het verleden hier een zorgvuldig proces gehad om die Eneco gelden te borgen. We hebben niet voor niets gezegd die moeten revolverend zijn. Daar hebben we kaders voor opgesteld, we hebben een commissie en nu laat u het geld vrijelijk stromen. Fantastisch, maar het komt niet meer terug. Straks staat er iemand aan de poort, die wil ook een huis. Dan zegt u: sorry, de pot is leeg.

De heer VERSNEL (vvd): Wat we met die middelen gaan doen, zijn stuk voor stuk investeringen die de stad structureel sterker maken doordat we hier bijvoorbeeld meer woonplek creëren, doordat we de economische kracht van onze stad versterken, doordat we de leefomstandigheden blijvend verbeteren. Dat is wat mijnheer Van Dijk zeker zou moeten aanspreken, het maatschappelijk rendement daarvan is enorm. Het enige verschil met voorheen is dat het niet ook vervolgens 1 op 1 terugkomt op de gemeentebegroting, maar de stad als geheel gaat hier structureel sterker van worden. We nemen daar niet jarenlang voor als dat ook met een hele stevige impuls in de komende jaren kan.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, maatschappelijk rendement spreekt mij zeker aan, maar tegelijkertijd is het ook het gevoel van na ons de zondvloed. Die pot loopt leeg en uiteindelijk oververhitten we op deze manier misschien wel de Rotterdamse Investeringsmotor. We hebben net een debat gehad, een aantal weken geleden, over dat het niet lukt om voldoende geld te investeren in de stad. Gaat u dat dan wel lukken?

De heer VERSNEL (vvd): Dat zullen we moeten zien. We hebben grote ambities. De werkelijkheid is we hebben heel goed gekeken naar welke ontwikkelingen, welke bouwprojecten, welke investeringsmogelijkheden ook economisch gezien zijn er nu in de komende jaren. We hebben alles en iedereen, partners in de gemeente, buiten de gemeente, maximaal onder druk gezet om te laten zien wat kun je maximaal leveren, van de woningcorporaties tot investeringsmaatschappijen. Dan kom je uit op de investeringsagenda, op de planning die we nu hebben gemaakt en die u in het coalitieakkoord aantreft. Dus dit moeten we gaan waarmaken. Dat is natuurlijk de uitdaging, maar dit is echt zo scherp mogelijk aan de wind zeilen om zo snel mogelijk, zo veel mogelijk voor de bewoners van onze stad te bereiken.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, afrondend. Als erfpachtbaten naar wonen gaan, dan kunnen wij daar helemaal mee uit de voeten. Dat hebben wij zelfs vorige periode bepleit, om

een flink deel van die erfpachtbaten in wonen te investeren. Waar wij niet mee uit de voeten kunnen, is als er allerlei vage investeringen gedaan worden. Ik ben benieuwd of wij straks in het onderhandelingsdossier kunnen lezen hoe u die investeringen verdeelt over de verschillende cilinders van de Rotterdamse Investeringsmotor. Zevenenhalf miljoen voor nachtcultuur vind ik geen duurzame investering. U zult daar ongetwijfeld anders over denken, maar op dit soort posten ben ik heel kritisch.

De heer VERSNEL (vvd): Voorzitter, sowieso is het coalitieakkoord natuurlijk niet het uiteindelijke besluitvormingsdocument waarin dat precies is uitgewerkt en waarin ook de raad om een besluit wordt gevraagd. Dus elke voorgenomen investering komt natuurlijk in de komende jaren in de planning & control cyclus op de gepaste momenten met de juiste onderbouwing bij deze raad terecht.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, dan toch nog 1 vraag, want ik mag toch hopen dat u daarover nagedacht heeft, hoe u aan die verschillende potten binnen die Rotterdamse Investeringsmotor gaat onttrekken de komende jaren.

De heer VERSNEL (vvd): Zeker, maar niet alles is tot in detail uitgewerkt. Dat is ook juist belangrijk, omdat, 1, een nieuw college, die wethouders moeten ook wat te doen hebben alle 10. Die moet je ook aan het werk zetten. Het moet natuurlijk ook in samenwerking met partners in de stad en met zeker ook in de eerste plaats de raad zelf.

De heer BUIJT (lr): We kunnen vandaag niet alles bespreken, maar dit is ook zeker een punt wat mijnheer Van Dijk aanstipte waar we zeker nog in de toekomst uitgebreid over gaan discussiëren. Je kunt het mooi verpakken, maar er worden wel degelijk de spelregels veranderd. U wilde al stoppen met uw bijdrage. Ik wil nog markeren u heeft uw handtekening gezet onder een akkoord wat gaat betekenen dat vanaf 2028 er zeer veel azc's in deze stad gaan komen. Bent u bereid, dat gaat een enorme impact hebben, om de buurt zeggenschap te geven of een azc daar wel of niet mag komen? Want we hebben het niet over twee of drie locaties, we hebben het waarschijnlijk wel over tussen de 10 en de 20 locaties. Bent u daartoe bereid? Het gaat veel impact hebben.

De heer VERSNEL (vvd): Dat gaat het zeker en ik denk ook dat het veel zal vragen van het nieuwe college, ook van de raad. Ik denk dat er goede voorbeelden zijn van hoe je zoiets ook juist in samenspraak met een buurt kunt doen. Wethouder Achbar heeft dat gedaan aan de walenburgerweg, waar een locatie is geopend voor alleenstaande minderjarige asielzoekers. Dat is daar op een ontzettend goede manier geland, ook omdat het in samenspraak met een buurt gaat. Zo een term als zeggenschap, dat zijn begrippen, die zijn voor uitleg vatbaar, maar je moet het natuurlijk altijd doen in samenspraak met een buurt.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Mooi. Dan gaan we dat zien. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dank u wel. In het betoog van de heer Versnel van de VVD is hij relatief positief over het akkoord, wat raar is, want het is een opvallend links akkoord. Zeker voor de VVD is het vrij links. Stokpaardjes, zoals de VVD als autopartij bestempelen, we krijgen autovrije binnenstraten in het centrum, autoluwe gebieden in Rotterdam, parkeertarieven gaan omhoog, er wordt in een aantal delen van de stad betaald parkeren ingevoerd, wat nu niet het geval is. Wat zijn dingen die de VVD er als winst uit gehaald heeft? Ik zie vooral een links akkoord waar de VVD aan meetekent, maar niet echt winst voor de VVD of voor rechts.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Nieuwe vrienden wordt hier gezegd. Dat is ook waar. Dank u voor de vraag. Ik zou u aanraden het staat zo meteen op raadsinformatie.rotterdam.nl. Mijn hele bijdrage was een opsomming van 14 minuten lang van alles wat wij goed vinden aan dit akkoord. Dat we op deze manier investeren in de economische kracht van ons onze stad, dat we op deze manier ruimte geven aan ondernemerschap, dat we dit ambitieniveau hebben van wat wij met onze stad en al zijn kwaliteiten willen bereiken, zodat het leven van Rotterdammers overal in de stad beter wordt, dat we zoveel investeren in het echt veiliger maken van de stad, dat we die jarenlange trend van het kelderen van het veiligheidsgevoel keren en dat we durven te zeggen: we gaan in elke stad toe naar een veiligheidsbeleving van elke wijk van minstens 100, dat zijn gigantische ambities. We maken dat met dit akkoord, in ieder geval in de mogelijkheden om daar middelen voor uit te trekken en om de vereiste beleidskeuzes te maken, alvast waar.

De VOORZITTER: De heer Hamhuis.

De heer HAMHUIS (fvd): Dat zijn allemaal van die vage zaken. We gaan investeren in dit, we gaan meer kijken naar dat. Het zijn concrete zaken die nu worden doorgevoerd waar u tegen bent en het zijn vaagheden die dan blijkbaar positief zijn voor de VVD. Zijn er geen concrete voorbeelden die u kunt noemen die worden doorgevoerd waar u blij mee bent, los van meer investeringen in bepaalde sectoren waar nog geen concrete beleidsregel uit voortkomt?

De heer VERSNEL (vvd): Ik heb een heleboel zeer concrete dingen opgenoemd, maar dat is natuurlijk ook hier het spelletje. Ik loop helemaal niet weg voor de dingen in dit akkoord die pijn doen. Ik heb er zelf een heleboel al genoemd. De autoluwe agenda komt ook zeker niet uit onze koker. Dat is absoluut voor niemand een geheim of een verrassing. You win some, you lose some in zo een coalitieonderhandeling. Uiteindelijk onderaan de streep is dit een akkoord waar wij met overtuiging onze handtekening onder hebben gezet.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan zijn we nu aangekomen bij mevrouw Coşkun. Zij heeft vanwege wat fysiek ongemak gevraagd of zij vanaf haar plaats zittend het woord mag doen. Uiteraard staan we dat toe. Het woord is aan u, mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Dank u wel, voorzitter. Ik moest bijkomen hoor van net de discussie dat VVD verloren zou hebben. Volgens mij zijn zij het grote paardje overeind gebleven in deze coalitie. Dat was natuurlijk de brug die per se moest komen en ook het vliegveld die we moesten openhouden. Dat zijn grote dingen, waar de andere partijen tegen waren. Dus dat moet ik verteld hebben, dat de VVD het heel goed gedaan heeft in dit akkoord. Dan mijn bijdrage. Voorzitter, Partij voor de Dieren is een simpele partij. Als wij alles waarvoor wij staan tot 4 woorden zouden reduceren, zou ik zeggen: bescherm wat kwetsbaar is. Dat kan ik heel goed voelen de laatste 2 dagen. Voldoet dit akkoord hieraan? Het antwoord hierop is een beetje. Wij denken echter dat het echt beter kan. Dus ik heb 12 moties om dit coalitieakkoord echt progressief te maken voor alle Rotterdammers, ongeacht hun gedaante. Laten we beginnen met de groene plannen voor klimaat en buitenruimte. Radicaal vergroenen, ons stokpaardje. Geweldig dat het nieuwe college zich ook wil inzetten voor het toevoegen van nieuw groen, althans in de plannen, maar mijn vraag is: hoe doe jij dat als je 2 miljoen per jaar bezuinigt in het beheer van de stad, waarvan biodiversiteit onderdeel is? Tien miljoen per jaar voor klimaat en buitenruimte klinkt veel, maar het was al 25 miljoen, met extraatjes zoals klimaatadaptieve vergroening van de buitenruimte en waterpleinen zelfs 33 miljoen. Hoe gaat de nieuwe wethouder dit overtreffen met minder geld?

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers heeft een vraag.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik had een antwoord. Kan ook. Mevrouw Coskun vroeg natuurlijk van die 2 miljoen doen per jaar bezuinigen. Daarvan hebben we ook afgesproken dat het een bezuiniging is die op heel en niet op groen zal worden doorgevoerd. Dus dat is in ieder geval een geruststelling. Die wilde ik u toch niet onthouden.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Ik vind het toch nog steeds weinig ambitie in de zin dat als je minder geld hebt dan de vorige periode, waar het niet zo groen was, dat was 35 miljoen, maar het is nu gereduceerd tot 10 miljoen. Ik kan ook aan u alle begrotingen van het vorige college doorgeven en dat was meer dan wat u heeft. Dus ik vraag me af als u meer groene ambities hebt, hoe gaat u dat doen met minder geld? Dat was mijn statement. Ik heb wel voorstellen om dat te verbeteren. Het makkelijkste is natuurlijk, zoals op bladzijde 17, u kunt veel meer inzetten op vervoer over water. Als u in plaats van de brug vervoer over water doet, dan spaart u meteen honderden miljoenen voor de groene ambities. Daarom de motie 'Geen stadsbrug tussen de Esch en IJsselmonde' aan elkaar via water'. Voorzitter, wij willen ook geen vliegveld, maar een woonwijk met een prachtig bos. Je hebt dan ook gelijk 150 hectare groen erbij, 15 procent van de groene ambities meteen gerealiseerd. Dus de motie 'Ruim baan voor nachtrust en schone lucht'. Naast groen toevoegen, moeten wij ook groen, wat wij al hebben, behouden. Dus koesteren wat wij ook hebben. 'Laat bomen bomen zijn'. Geen bomen kappen en geen kapvergunning geven. Dat kan nog progressiever als het aan ons ligt. We vervangen alle reclameborden in de stad met bomen, wat een Grenoble het geval is. Daar kunnen we ook van leren. Volt zou misschien daarvan erg onder de indruk zijn als een Europese partij. 'Rotterdam reclamevrij'. Deze coalitie heeft circulaire ambities, maar waar op dit moment plek is om materiaal op te slaan, kan ook geoogst worden. Dus wij willen ook dat onze haven gebruikt wordt voor materialen opslaan en niet voor wapens opslaan of doorvoeren. 'Hup Hup Circulair'. Dan, voorzitter, heb ik natuurlijk ook 3 moties voor onze kernbusiness, voor de dieren van onze stad. Wat ons opvalt bij dit akkoord, is dat er geen paragraaf dierenwelzijn is, ook geen echte titel wethouder Dierenwelzijn of, nog beter, Dierenrechten. Dieren worden slechts gezien als onderdeel van biodiversiteit en ons ecosysteem waarvan wij afhankelijk zijn, wat ook heel belangrijk en waar is, maar dieren zijn ook individuen. Ze voelde vreugde en pijn, wonen ergens met hun gezin. Ze verdienen dus ook onze bescherming met duidelijke doelen. Wij hebben daarom een motie 'Noem het beestje bij de naam', wethouder Dierenwelzijn. Voorzitter, de nieuwe coalitie wil investeren in hightech life sciences met het Erasmus MC. Geweldig. Vergeet dan ook niet de dieren, zoals hightech alternatieven voor dierproeven. Dat is niet alleen maar diervriendelijk, ook heel betrouwbaar voor het ontwikkelen van geneesmiddelen voor de mensen. Dus de motie 'Dierproefvrij is hightech'. Het stimuleren van meer plantaardig eten is ook een belangrijke manier om de dieren te sparen van de bio-industrie en de beste remedie tegen klimaatverandering en vergroening. Daarom ook de motie 'Teken Plant Based Treaty'. Voorzitter, nog 4 moties. Als laatste voor rechtvaardigheid, progressieve rechtvaardigheid, maken we Rotterdam echt rechtvaardiger met deze plannen. We denken dat het ook beter kan. Zoek ook alternatieven. Dus naast bouwen ook duidelijkheid voor alternatieven voor bouwen. 'Meer dan alleen bouwen'. We kunnen ook streven naar cijfers voor coöperatief wonen, et cetera. Noem dat ook in de doelstellingen. We lezen met grote verbazing trouwens dat het nieuwe college wil stoppen met het programma Fit'R, dat kinderen en hun ouders leert gezond te eten. Hoe kan je op bladzijde 38 zeggen dat je gezond eetaanbod wilt stimuleren, maar kinderen niet leert om daarvoor te kiezen? Dat moet echt een vergissing zijn. Dus alsjeblieft, verandert dat. 'Houd Rotterdam Fit'R'. In het coalitieakkoord staat nog niet concreet hoe dit college jongeren echt wil betrekken. Dit kan nog beter en concreter, dus hebben we daarvoor ook een motie 'De toekomst écht aan tafel'. Als laatste, voorzitter, geweldig dat deze coalitie meent dat onze haven niet mag gebruikt worden voor de doorvoer van goederen die worden ingezet voor mensenrechtenschendingen. Mag het nog progressiever, boycot Israëlische producten zolang Israël doorgaat met genocide plegen en

verbreek alle banden. Noem het beestje bij de naam. Daarom onze laatste motie 'Solidariteit kent geen grenzen'. Tot zover.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun heeft de volgende moties ingediend.

Motie 10. Geen stadsbrug tussen de Esch en IJsselmonde

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord wordt geschreven over een hoogwaardige inpassing van een derde stadsbrug tussen De Esch en IJsselmonde;

overwegende dat:

- natuurgebied de Eschpolder van grote waarde is op archeologisch, historisch, cultureel en, ecologisch vlak;
- compensatie en natuurherstel van dit natuurgebied vrijwel onmogelijk is en te lang duurt;
- de biodiversiteit in heel Rotterdam onder grote druk staat;
- bomen essentieel zijn voor bescherming tegen hitte door klimaatverandering;
- bewoners van de Esch al veel overlast van auto's ervaren, en dat deze brug het autoverkeer alleen maar laat toenemen;

verzoekt het college:

- geen derde stadsbrug tussen De Esch en IJsselmonde te realiseren;
- in te zetten op andere vormen van verbinding van de noord- en zuidoever, te weten vervoer over water, dan wel een ondergrondse verbinding waar ruimte is voor fietsers, voetgangers en een metro;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 11. Ruim baan voor nachtrust en schone lucht

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord wordt gesteld dat Rotterdam The Hague Airport een stap moet zetten én dat er wordt ingezet op het terugdringen van geluidshinder en milieuvervuiling;
- geluidshinder en uitstoot door vliegtuigen kunnen leiden tot gezondheidsproblemen;
- concrete stappen om milieuvervuiling en geluidshinder door het vliegveld terug te dringen in het coalitieakkoord ontbreken;
- er in het coalitieakkoord wordt gesteld dat er wordt ingezet op duizend hectare extra water en groen in 2050;

overwegende dat:

- er een alternatieve invulling van het huidige vliegveld inclusief natuur, wonen, recreatie en werkgelegenheid door bewoners is op gesteld;
- dit alternatieve plan voor de nieuwe wijk 'Stadskwartier Noorderbos' bestaat uit 12.500 woningen voor 25.000 bewoners, 10.000 nieuwe werkplekken en een bos met ruimte voor stadslandbouw zoals voedselbossen;

- voor dit plan een maatschappelijke kosten- en batenanalyse is opgesteld waaruit blijkt dat het alternatief op zowel financieel-economisch als welvaart-economisch gebied zeer rendabel is;
- het in stand houden van het vliegveld woningbouw belemmert in een groot gebied ook buiten Gemeente Rotterdam;
- het in stand houden van het vliegveld haaks staat op het behalen van de klimaatdoelen;
- het toevoegen van een grote hoeveelheid natuur helpt tegen hittestress;

verzoekt het college:

- Rotterdam The Hague Airport op korte termijn te sluiten en om te vormen naar een wijk met werkgelegenheid, rijke natuur, betaalbare woningen en goed fijnmazig openbaar vervoer;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 12. Laat bomen bomen zijn

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- er in het coalitieakkoord wordt gesteld dat er wordt ingezet op duizend hectare extra water en groen in 2050;
- concrete maatregelen voor het behouden en beschermen van natuur en bomen in het coalitieakkoord ontbreken;

overwegende dat:

- naast het toevoegen van nieuw groen, het behoud van bomen essentieel is voor het beschermen en het behouden van de biodiversiteit;
- volwassen bomen een hogere ecologische waarde hebben dan jonge bomen;
- bomen momenteel vaak moeten wijken vanwege herinrichting van de buitenruimte of grote bouwprojecten;

verzoekt het college:

- geen kapvergunningen te verlenen voor bouwprojecten of andere doeleinden;
- altijd in te zetten op het behoud of het verplaatsen van bomen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 13. Rotterdam reclamevrij

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- reclame overal om ons heen is en zich richt op het beïnvloeden van ons gedrag;
- reclame in de basis commerciële en financiële belangen dient in plaats van de belangen van mens, dier, natuur en klimaat;
- op steeds meer plekken elektrische reclame in de buitenruimte wordt geplaatst;

overwegende dat:

- veruit de meeste reclame is gericht op ongezonde consumptie en daarmee ook alle bijkomstige negatieve gevolgen voor mens, dier en de natuur;
- de gemeente moet inzetten op het besparen van energie;
- reclames langs de weg afleiden en onrust veroorzaken op straat;
- Den Haag één van de twintig gemeentes is in Nederland met een verbod op fossiele reclames;
- Amsterdam een verbod heeft op fossiele en vlees reclames;
- Grenoble de eerste stad ter wereld is die volledig reclamevrij is;

verzoekt het college:

- om te stoppen met reclame in de openbare ruimte;
- op de plek waar reclameborden verdwijnen, bomen terug te planten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 14. Hup Hup Circulair

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- er op dit moment nog geen verzamelplaats (circulaire materialenbank) van materialen die circulair gebruikt kunnen worden in Rotterdam is;
- de Rotterdamse en landelijke ambitie is om in 2030 50% circulair en in 2050 100% circulair te ontwikkelen;
- er, helaas, veel gebouwen op de nominatie staan om gesloopt te worden de komende jaren;

overwegende dat:

- Rotterdam zich wil inzetten voor een circulaire economie en hierin koploper wil zijn;
- een verzamel hub een eerste stap is om deze vorm van economie en bouwen op een goede manier te faciliteren;
- zonder materialen hub er veel oogst verloren gaat;

verzoekt het college:

- te onderzoeken of er een geschikte locatie voor een circulaire hub is, die dient als opslagplaats voor onder andere bouwmaterialen;
- de raad hierover binnen een jaar te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 15. Noem het beestje bij de naam

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- dieren intrinsieke waarde hebben en daarmee een belang om beschermd te worden;
- de gemeente er voor alle inwoners van Rotterdam moet zijn, mens en dier;
- het verankeren van dierenrechten in gemeentelijk beleid ervoor zorgt dat overheidshandelen geen dieren schaadt, maar juist randvoorwaarden schept voor een goed leven;
- het recht van het dier een belangrijke toetssteen is voor de morele juistheid van overheidsbeleid;

overwegende dat:

- de wethouder klimaat, buitenruimte en circulair ook de portefeuille dierenwelzijn heeft;
- deze portefeuille niet wordt genoemd in de titel van de wethouder;
- het belang van dierenwelzijn wordt benadrukt wanneer dit ook terugkomt in de titel van de verantwoordelijke wethouder;

verzoekt het college:

- naast de portefeuille dierenwelzijn ook de portefeuille dierenrechten toe te voegen aan de functieaanduiding van de verantwoordelijk wethouder;
- aan de titel "wethouder klimaat, buitenruimte en circulair" ook dierenwelzijn toe te voegen;

en gaat over tot de orde van de dag."

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 16. Dierproefvrij is hightech

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 'Vaart maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord gesteld wordt dat Rotterdam koploper wil zijn in het verbinden van gezondheid, innovatie en economische kracht;
- Rotterdam momenteel nog locaties heeft waar men dierproeven uitvoert, zoals het EMC
- muizen, ratten, cavia's, Syrische goudhamsters, fretten, Java-apen, varkens, huishoenders, Zebravissen en niet gespecificeerde knaagdieren/carnivoren/vogels hiervoor onder andere gebruikt worden;
- deze dieren geen enkele 100% overeenkomst heeft met de mens maar wel voor (medische) wetenschap worden ingezet
- uit onderzoek blijkt dat er veel dierproefvrije alternatieven zijn die bewezen beter werken;

overwegende dat:

- jaarlijks meer dan een miljoen proefdieren gefokt en uiteindelijk gedood worden. hiervan maar ongeveer de helft gebruikt wordt voor experimenten, de overige dieren worden op 'voorraad' gehouden en later gedood, omdat ze niet meer nodig zijn;
- inzetten op proefdiervrije technieken de toekomst heeft en dus aansluiten bij de doelstellingen uit het coalitieakkoord;

verzoekt het college:

- om met het EMC en andere organisaties die binnen Rotterdam-Rijnmond dierproeven uitvoeren in gesprek te gaan om van Rotterdam een proefdiervrije stad te maken en de uitkomsten van deze gesprekken terug te koppelen aan de raad;
- in die gesprekken in te zetten op een dierproefvrij Rotterdam in 2030

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 17. Teken Plant Based Treaty

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- ons voedselsysteem goed is voor ruim een kwart van de uitstoot van broeikasgassen waarvan 80% door veeteelt;
- ons voedselsysteem verantwoordelijk is voor 60% van het verlies van biodiversiteit,
- ons voedselsysteem 70% van het voor consumptie geschikte water gebruikt;
- ons voedselsysteem de helft van het voor begroeiing geschikte land gebruikt;
- ongezond eten in Nederland de oorzaak van bijna 13.000 doden per jaar is, met een totale ziektelast van 8,1 %;
- het ons als samenleving jaarlijks 6 miljard aan zorgkosten kost. In Rotterdam is dit niet anders;

overwegende dat:

- in het coalitieakkoord gesteld wordt dat de ambitie is om de klimaatdoelen van Parijs te behalen;
- in het coalitieakkoord niet gesproken wordt over de eiwittransitie of meer plantaardig eten;
- plantaardig voedsel de ecologische voetafdruk drastisch verkleind, en de gemeente helpt haar uitstoot te verminderen;
- de gemeente hiermee een signaal afgeeft een wereldstad te zijn die geeft om de toekomst en gezonde inwoners nastreeft;
- de gemeente de City Deal heeft getekend;

verzoekt het college:

- de Plant Based Treaty te ondertekenen en uitvoering te geven aan de concrete punten uit dit verdrag;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 18. Meer doen dan alleen bouwen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- er in het coalitieakkoord wordt gesproken over hoeveel woningen er per jaar bijgebouwd gaan worden;
- in het coalitieakkoord de ambitie wordt uitgesproken dat coöperatief wonen, splitsen, optoppen en andere vormen worden gestimuleerd;
- er in Rotterdam meer dan 90.000 woningzoekende zijn;

overwegende dat:

- coöperatief wonen een positieve bijdragen levert aan sociale cohesie;
- coöperatief wonen de buurt of wijk een boost kan geven door leegstand te vullen;
- woningen splitsen en/of optoppen geen nieuwe bouwgrond kost;
- het woningzoekende of doorstromers helpt aan een woning;
- deze manier van woningcreatie sneller is dan nieuwbouw;

verzoekt het college:

- een jaarlijks streefcijfer op te stellen voor het beschikbaar stellen van gemeentelijk vastgoed of bouwplots voor coöperatief wonen;
- een jaarlijks streefcijfer op te stellen voor het splitsen en/of optoppen van woningen;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 19. Houd Rotterdam Fit'R

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord wordt gesteld dat het programma Fit'R wordt stopgezet;
- er in het akkoord geen alternatieven voor dit programma worden voorgesteld;

overwegende dat:

- Fit'R zich richt op kinderen van 4 t/m 12 jaar met overgewicht;
- er in dit programma naast wekelijks sporten ook advies wordt gegeven voor een gezonde leefstijl;
- ouders/verzorgers hier nou bij worden betrokken;
- zorgkosten vaak oplopen bij gezondheidsproblemen die worden veroorzaakt door overgewicht;

verzoekt het college:

- het programma Fit'R te continueren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 20. De toekomst écht aan tafel

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord gesteld wordt dat de jongerenadviesraad Young010 actief betrokken wordt bij het stadsbestuur;
- concrete stappen en maatregelen om Young010 op goede wijze te betrekken ontbreken in het coalitieakkoord;

overwegende dat:

- voor het uitwerken van lange termijn plannen de toekomstige generatie aan tafel moet zitten;

- dit momenteel te weinig, niet consequent en niet concreet genoeg gebeurt;

verzoekt het college:

- meteen concrete uitwerking te komen op welke wijze de jongerenadviesraad Young010 betrokken wordt bij het stadsbestuur;
- adviezen van jongerenadviesraad Young010 altijd te delen met de raad en daarbij aan te geven waarom adviezen wel of niet worden opgevolgd;
- in collegebrieven, aan te geven op welke wijze jongeren zijn betrokken in het proces;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

Motie 21. Solidariteit kent geen grenzen

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op 9 juli 2026, ter bespreking van Het coalitieakkoord 2026- 2030 'Vaart maken';

constaterende dat:

- in het coalitieakkoord wordt gesteld dat de haven niet gebruikt wordt voor de doorvoer van goederen die worden ingezet voor mensenrechtenschendingen;
- er momenteel een genocide plaats vindt op de Palestijnen door de Israëlische regering;
- Nederland en ook Rotterdam nauwe banden heeft met Israël;

overwegende dat:

- het in lijn met de doelstelling uit het coalitieakkoord passend is om alle banden met organisaties of regeringen die zich schuldig maken aan mensenrechtenschendingen te verbreken;
- de gemeente zelf hierin voorop zou moeten lopen en het goede voorbeeld moet geven;

verzoekt het college:

- geen Israëlische producten te gebruiken binnen de gemeentelijke organisatie;
- te onderzoeken hoe de gemeente partnerschappen met Israëlische bedrijven of bedrijven die verbonden zijn met Israël kan verbreken;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. Z.P. Coşkun

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Dank voorzitter. Wij staan hier vandaag om ons coalitieakkoord 'Vaart maken' te bespreken met de raad en hopelijk over te gaan tot een nieuwe periode in het stadsbestuur van Rotterdam. Ik wil beginnen met dank zeggen aan enkele mensen. Dank aan de informateurs Samsom en Van Meenen, die helaas al vertrokken zijn, maar ik kan het heel goed begrijpen dat ze dat gedaan hebben. Toch veel dank via deze microfoon aan hen, die het zo goed mogelijk hebben gemaakt voor deze 5 partijen om tot elkaar te komen op een goede, inhoudelijke en vooral ook collegiale manier. Dank aan de ambtelijke ondersteuning daarbij, is ook al eerder gezegd, maar wil ik ook zelf doen, die zeer professioneel was op ieder moment. Dan ten slotte dank aan de medeonderhandelaars, de kameraden waarmee we de komende 4 jaar gaan samenwerken, maar dat doen we

uiteindelijk met het hele stadsbestuur, met de hele raad, maar ook dank aan mijn medeonderhandelaars voor die tijd samen. Voorzitter, ik wil mijn termijn opbouwen op basis van mijn termijn die ik heb gedaan toen het advies van de verkenner werd besproken enkele weken geleden. Wij hebben toen gezegd dat volgens het CDA we naar een wereld toe moeten die voorbij links of rechts en voorbij progressief of conservatief is, dat we in de eindfase zitten van een wereld die we kennen en dat we naar de beginfase moeten van een wereld die we nog niet kennen en dat het in de eerste plaats aan politiek leiders is om de weg te wijzen naar die nieuwe wereld en die nieuwe stad en ons over die weg te leiden. Daar heeft Rotterdammer niet alleen vandaag of morgen, maar tot in lengte van jaren wat aan, niet in de laatste plaats al die Rotterdammertjes die nu klein maar straks groot zijn. Dit alles vereist, wat het CDA betreft, visie, verbinding en vakmanschap. Er is een gedeelde visie nodig op de stad die wij willen worden, een stad waar generaties na ons net zoveel van kunnen houden als wij. Een visie waarin we bijvoorbeeld de wooncrisis aanpakken. Dat doen wij in het coalitieakkoord. Met onze eerste doorbraak investeren we massief en langjarig met markt en coöperaties en in coöperatieve initiatieven om Rotterdam uit de wooncrisis te trekken. Een visie waarbij we opvang, zorg, ondersteuning en betaalbaar wonen bieden om dakloosheid te bestrijden. We presenteerden al eerder onder de bezielende leiding van de ChristenUnie een stadsakkoord dakloosheid. We hebben een visie nodig, voorzitter, op de haven. Onze tweede doorbraak zet die ambitieuze punten op de horizon voor een duurzame haven. Niet alleen groen duurzaam, maar ook voor een duurzaam verdienvermogen en een duurzame arbeidsmarkt. Ten slotte, voorzitter, had ik het over een langjarige en positieve visie op de stad, waarmee we armoede echt te lijf kunnen gaan door een integrale aanpak gericht op onderwijs, werk en inkomen, wonen en welzijn voor een kansrijke toekomst voor Rotterdammers. Onze derde doorbraak investeren we daarmee over alle sectoren heen in Rotterdam als de beste stad om in op te groeien. Ik noemde, voorzitter, toentertijd ook hoe groot we onszelf ook wel eens wanen aan de Coolsingel. Rotterdam is, wordt en blijft vooral gebouwd worden op de schouders van sterke gemeenschappen, die in verbinding zijn met elkaar. Een sterk stadsbestuur, zei ik toen, die moet de kunst verstaan zich naast en achter al deze initiatieven te scharen en er als overheid voor hen te zijn als er hulp nodig is. In dit coalitieakkoord, voorzitter, maken we structureel en oplopend miljoenen vrij om te investeren in de zo cruciale sociale basis van deze stad. Dat gaan we niet alleen doen door structurele ondersteuning in de vorm van subsidies te geven, maar ook door investeringen in maatschappelijk vastgoed, korte lijnen naar de gemeente, zodat het maatwerk dat de sociale basis nodig heeft ook echt door de gemeente geboden wordt. Dit alles moeten we doen in nauw contact en afstemming met in de eerste plaats onze wijkraden, die in de haarvaten van de stad zitten. Voorzitter, toentertijd had ik het tenslotte over vakmanschap. Rotterdam als stad van vakmanschap. Dat betekent ook iets voor de bestuurders van deze tweede stad van Nederland, die actief deuren te openen hebben in Den Haag en in Brussel. Dan doe je er per definitie alles aan om voor je voorstellen een brede meerderheid in de raad te organiseren. Deze stad verdient het om bestuurd te worden voorbij de horizon van een raadsperiode van 4 jaar. Collega's in de raad, via u voorzitter, u heeft het CDA zowel als coalitie als oppositiepartij, als het goed is, leren kennen als een partij met een uitgestoken hand voor goede ideeën voor de stad, een partij waarmee het altijd goed samenwerken is. Nu wij van de oppositie weer de coalitie in hopen te gaan, zal dat niet anders zijn. Met ons coalitieakkoord 'Vaart maken' gaan we die visie, die verbinding en dat vakmanschap in de praktijk brengen. Daarom ben ik enorm trots op dit resultaat. Is er dan geen pijn? Die is er zeker. In de eerste plaats wil ik noemen het afschaffen van het gratis ov voor ouderen. Zeer pijnlijk. Niemand aan tafel heeft die maatregel makkelijk genomen. We hebben hem wel moeten nemen, met in ons achterhoofd de gigantische investeringen die we doen in de stad.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (vvd): Sorry. Het is ongebruikelijk, maar ik ben erachter gekomen dat ik net iets heb gezegd wat niet helemaal klopt precies op dit onderwerp. Ik vind het belangrijk

om dat, zodra ik de kans heb, te corrigeren. Het wordt in totaal 475 en de ophoging voor ov-tegoed is 190. Dan is dat voor iedereen duidelijk.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ten tweede, voorzitter, we voeren betaald parkeren in de hele stad in, ook op plekken waar er geen parkeerdruk is. Het CDA is hier altijd duidelijk in geweest. Betaald parkeren is een maatregel die je invoert om parkeerdruk tegen te gaan. Nu voeren we hem in als een manier om als gemeente geld op te halen voor de plannen die wij zo belangrijk vinden en samen met u willen gaan maken, maar het is wel pijnlijk. In zijn algemeenheid gaan de lasten voor Rotterdammers omhoog. Van iedereen wordt wat gevraagd. Voorzitter, doordat we laten zien waarin we investeren, kan het CDA dit dragen. We halen geen geld op bij Rotterdammers om het aan Coolsingel 40 te verjubelen. Iedere euro die we ophalen, investeren we in een stad waar je niet alleen vandaag, maar ook morgen en overmorgen wil zijn, waar je wil wonen, wil verblijven, wil werken en waar je je leven wil opbouwen. Dat, voorzitter, is geen wensdenken, dat is een belofte.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Voorzitter, ik heb 2 vragen. De zorgrestaurants. Uw partij heeft heel lang de portefeuille beheert in deze stad. In de vorige periode '18-'22 zijn er veel restaurants gesloten. Dat heeft veel discussie opgeleverd met de heer Van Elk, kan ik me nog goed herinneren. De afgelopen periode zijn er veel zorgrestaurants heropend. Ik lees daar weinig over in het coalitieakkoord. Kunt u daar iets over zeggen, wat u daarmee van plan bent?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik ben het helemaal met de heer Buijt eens dat het van groot belang is, die zorgrestaurants. We gaan door met een hoop dingen die in het ouderenbeleid zaten. Ook die reeks hebben we structureel doorgetrokken. We gaan door bijvoorbeeld met de Thuisplusflats. Die noemen we wel precies in het coalitieakkoord. We hebben niet alle onderdelen van het ouderenbeleid genoemd, bewust, omdat ik ook, als de raad mij het vertrouwen geeft als wethouder Ouderen straks, de ruimte wil hebben om de middelen, die we structureel meerjarig doorgetrokken hebben, op de best mogelijke manier te investeren in de stad.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (lr): Ik ben in ieder geval blij om van u te horen dat u de zorgrestaurants belangrijk vindt, dat vinden wij als Leefbaar ook, maar u kunt begrijpen dat de geschiedenis uit een voorgaande periode en dat er niets over instaat, dat wij ons daar zorgen om maken. Dus weet dat we daar in ieder geval heel scherp op zullen zijn. Mijn tweede punt is we hebben de UVV-discussie gehad. Ik zie dat u ontzettend veel aan de sociale basis en dergelijke wil doen. We hebben daar flinke discussies over gehad. U heeft zich daar ook hard voor gemaakt. Leefbaar heeft 2 jaar lang het budget voor 1 jaar kunnen doen als het maximaal haalbare. Kunt u ook garanderen dat het UVV zich geen zorgen hoeft te maken?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, nu daagt de heer Buijt mij toch te veel uit, want nu stap ik weer in mijn oppositierol. U weet ik heb grote woorden gebruikt voor de maatregelen die het vorige college nam, waarbij er echt een kaasschaaf en daarmee een kaalslag ging over de sociale basis in deze stad, waar onder andere in eerste instantie partijen zoals de UVV het slachtoffer van leken te worden. Gelukkig heeft u dat 2 keer een jaar verlengd. Dat is geen structurele basis waarop we die belangrijke sociale infrastructuur van de stad kunnen bouwen. Clubs hebben ook meerjarige duidelijkheid nodig. Het budget wat wij nu structureel investeren, wat oploopt tot 5 miljoen uiteindelijk in deze bestuursperiode, dat is nog geen kwart van wat we nodig zouden hebben om die sociale

infrastructuur stevig goed neer te zetten. U kunt van mij aannemen, overigens geldt dat voor alle onderhandelaars, wij vinden die sociale basis zo belangrijk dat we er niet voor hebben gekozen om ieder jaar opnieuw die clubs een jaartje te helpen, maar om te zeggen: we gaan structurele financiering organiseren. Ik kan nu niet specifiek voor 1 organisatie zeggen: die hoeven zich geen zorgen te maken, maar als die organisaties mij en mijn partij een beetje kennen, dan weten ze dat ze bij mij aan het goede adres zijn.

De VOORZITTER: De heer Buijt.

De heer BUIJT (Iv): We gaan het zien. Wij maken ons daar best zorgen over, omdat dat is juist een hele belangrijke speler. We gaan het zien. Overigens zag ik wel dat er in eerste instantie bezuinigd gaat worden op welzijn. Het lijkt ook in contrast met elkaar te staan.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, wat wij doen, is wij zeggen: wij hebben de ambitie om 4 procent op de welzijnsopdracht te bezuinigen. Ik denk dat dat ook kan. Zoals u waarschijnlijk ook weet, loopt deze aanbesteding tot half 2028 ongeveer. Ik zal op mijn eerste dag als wethouder er meteen werk van maken dat die volgende periode van de aanbesteding welzijn er 1 is die krachtig is, structureel en passend bij de stad. Ik denk dat ik de ambitie waar kan maken dat ik dat ook met 4 procent minder kan.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, de heer Segers-Hoogendoorn refereert aan het verleden dat er een bezuiniging is doorgevoerd op het sociaal domein en dat dat impact heeft gehad op een aantal organisaties. Er wordt ook binnen het voorgestelde coalitieakkoord nog een organisatieopgave opgevoerd van 70 miljoen. Kan de heer Segers toezeggen dat dat niet terugslaat op programma's die het sociaal domein raken? Als u het zo pijnlijk vindt dat de vorige periode daar keuzes in zijn gemaakt, kunnen wij dan nu met elkaar afspreken dat van die 70 miljoen er niet gezocht wordt of een bezuinigingsopgave doorgevoerd wordt binnen het sociaal domein?

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, wat de coalitie, waar de heer Achbar onderdeel van was, heeft gedaan, is inderdaad een kaasschaaf gehanteerd. Als er iets dramatisch is voor een sociale basis, dan is het wel een kaasschaaf hanteren. Dat heb ik u altijd verweten en dat zal ik ook blijven doen. Wat wij doen, is wij hebben vertrouwen in het ambtelijk apparaat. Ik heb net ook gezegd hoe professioneel dat is. Ik heb ook gezegd: we vragen van iedere Rotterdammer wat. Ik zie u nu al non-verbaal heel ingewikkeld doen, maar ik ben bezig met een betoog. Mag ik dat van u afmaken? We vragen van iedere Rotterdammer wat. Dus als het gaat over lastenverzwaring, vragen we dat aan de Rotterdammer. Wij vragen ook iets aan de ambtelijke organisatie. Dat is die 70 miljoen waar u naar verwijst. Wij vertrouwen op de professionaliteit van het ambtelijk apparaat dat wij dat als coalitie niet precies voor hen gaan invullen, maar dat zij veel beter weten waar je dat op de beste manier kan laten neerdalen.

De VOORZITTER: De heer Achbar.

De heer ACHBAR (denk): Voorzitter, dit is echt een lulkoekverhaal wat ik hoor. Of je zegt: het sociaal domein houden we buiten schot en gaan we niet op bezuinigen, want welke methode je ook toepast, of het een kaasschaaf is of een andere manier, daarmee suggereert u alsof de ambtelijke organisatie de afgelopen periode niet professioneel was. Ook daar hadden wij ondersteuning van en op basis van dat soort adviezen hebben wij keuzes gemaakt. Durft u te

zeggen: het sociaal domein houden we buiten schot in de opgave van 70 miljoen die er nu voor de organisatie ligt?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, de heer Achbar stelt mij exact dezelfde vraag en hij krijgt exact hetzelfde antwoord. Wij investeren in deze coalitie structureel, oplopend tot 5 miljoen in de sociale basis, waardoor wij de kaasschaaf, die u wel gehanteerd heeft de vorige periode, niet hoeven te hanteren en een stevige sociale infrastructuur in deze stad kunnen behouden en kunnen opbouwen. Wij vragen aan het ambtelijk apparaat, net zoals dat we aan de Rotterdammer lastenverzwaring presenteren, kijk waar je die 70 miljoen kan laten landen. Dat weten jullie verreweg het beste.

De VOORZITTER: De heer Siemons.

De heer SIEMONS (50plus): Mijnheer Segers, lastenverzwaring voor de Rotterdammers, maar u gaat wel met 10 wethouders de stad besturen. Dat kan makkelijk ook met 8. Weet u wat u daarmee kan besparen? Wel meer dan een miljoen.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, ik snap wat de heer Siemons zegt en hij heeft maar voor een deel gelijk. Ik had het niet willen noemen, maar uw interruptie nodigt mij daartoe uit. Overigens vind ik het helemaal niet raar om met 10 bestuurders deze gigantische stad te besturen. Ik heb u net ook gezegd: ik sta een proactieve bestuursstijl voor, waar wij aan de poorten rammelen in Den Haag als ons dingen daar niet bevallen. Wij gaan hier niet op Coolsingel 40 zitten te wachten totdat de dingen ons overkomen. Daar hebben we ook stevige bestuurders voor nodig en dat is helemaal niet zo gek dat er dat 10 zijn. Wij hebben ook gezegd: we vragen van iedereen wat, dus hebben we ook zelf gezegd: de ondersteuning van het college gaat geen euro omhoog. Er komt alleen een extra wethouder in totaal qua wethouders, maar de ondersteuning blijft precies hetzelfde. Dus dat vragen we van onszelf. We snijden in het eigen vlees.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan zijn wij nu aangekomen bij de heer Siemons. Die mag ook gelijk gaan staan. De heer Soytekin heeft nog een nabrander. De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Ik zal het kort houden. Het CDA gaf, vlak voor ze mee konden doen met de onderhandelingen, aan: we hebben 3 voorwaarden. Eentje is over verschillende colleges heen periode. De tweede weet ik niet meer, moet ik eerlijk zeggen. De derde was korte lijnen naar Den Haag. Wat zien we daarvan terug in het coalitieakkoord, van die voorwaarden die u toen stelde, of wordt dat ook een soort gezant?

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Ik zit te twijfelen of ik naar het niveau van debatteren van de heer Soytekin zal gaan zakken. Dat ga ik niet doen. Ik heb al eerder uitgelegd wat ik bedoel met korte lijnen naar Den Haag. Die zie je natuurlijk niet in een coalitieakkoord, want, de heer Soytekin, dat gaat over bestuursstijl. Dat gaat over proactief besturen. Dat is precies wat ik bedoel als ik dat uitleg. Dat betekent dat je hier niet op Coolsingel 40 gaat zitten wachten wat je allemaal overkomt en dat je gaat zitten roepen: die wetgeving in Den Haag allemaal. Dat betekent dat je aan de voorkant in Den Haag al je contacten hebt, dat je weet wat daar gebeurt en dat je daar bepleit en zorgt voor ruimte voor deze stad als daar dingen gebeuren die ons niet bevallen. Dat doe je niet alleen in Den Haag, dat doe je ook in Brussel, want dit is niet alleen een Nederlandse stad, dit is een internationale stad. Dit is een wereldstad en we willen een gidsstad zijn. Dus ook in Brussel hebben we dat te doen. Dat is waar die korte lijnen over gaan. Overigens, een derde voorwaarde, die u zich niet meer herinnert, dat is de volgende. Wij hebben gezegd: wij willen representatie in het college, ook al zijn wij ons ervan bewust dat we een partij met slechts 1

zetel zijn in deze raad. Als wij meedoen aan een coalitie en we maken compromissen, dan willen we ook representatie in het college. Dat was de derde voorwaarde.

De heer SOYTEKIN (denk): Voorzitter, de arrogantie is stuitend van dit antwoord. Het is belerend en arrogant. Dus ik hoop, mocht u gekozen worden tot wethouder, dat deze toon echt gaat veranderen. Ik stelde u een hele normale vraag. U kunt erop antwoord geven. Ik constateer dat er geen voorwaarde is in het akkoord, waarbij u zelf heeft gezegd: ik stel als voorwaarde dat we korte lijnen moeten hebben. Dat is blijkbaar alleen het nummer van de heer Bontenbal. Meer is het niet.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Afrondend, voorzitter, ik denk dat dit alles zegt over wat DENK onder bestuursstijl verstaat en wat het CDA onder bestuursstijl staat. Ik heb dus de grote woorden van de heer Soytekin niet nodig. Dat bedoelde ik net. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord echt aan de heer Siemons. Dit is ook de maidenspeech van de heer Siemons. Dat betekent dat u de heer Siemons niet mag interromperen, dat u heel goed gaat luisteren, maar dat we de felicitaties, stel ik voor, ook doen na het moment van de beëdiging van de wethouders, want anders blijven we schorsen. Niet omdat we dat de heer Siemons niet gunnen, maar ook omdat de tribune al helemaal vol zit met familieleden en we ook daar het tempo op willen houden.

De heer SIEMONS (50plus): Hij doet het. Dat is een slimme truc. Ik was al zo emotioneel met al die mooie verhalen die ik gehoord had. Ik was bij de presentatie van het regeerakkoord. Dat is natuurlijk altijd een feestje voor de betrokkenen. Er is veel te zeggen in deze soort van goednieuwsshow met alleen maar positieve berichten. Op het podium stonden PRO, D66, CDA, Volt en, een beetje vreemd, ook de VVD. Slechts 23 zetels, wat betekent een kleine meerderheid. De VVD met als een kind zo blij Tim Versnel. Ik moet terug in de tijd, want het is alweer een poosje geleden, maar hij omarmde zijn vriend en lijsttrekker. Hij zit al te lachen. Hij weet het, want hij riep: het kan wel. Hij riep die overdreven hard natuurlijk, want D66 moest dat horen. We kunnen het wel, samen met PRO en D66 samenwerken in een coalitie. Of alle VVD'ers daar ook zo blij mee waren, dat wens ik te betwijfelen. Was de eerste editie met DENK nog een reden voor de VVD om af te haken, nu met Volt en CDA is er geen angst en twijfel te bespeuren. Het strandde met DENK vooral op de veiligheid, economie en de lage lokale lasten. Dat zag ik op de site van de VVD. Zo moet je maar durven nu alles juist duurder wordt, zeker voor de Rotterdammer die een minimumsalaris heeft. Er was te veel inkomens- en identiteitspolitiek om met DENK verder te gaan. De combinatie PRO en DENK, dat was voor de VVD te veel. Gelukkig is er altijd onderhandeld in een goede sfeer en vooral met '...' (3:38:16). Van wie die moest komen, ik zou het niet weten. Eindelijk is het de PvdA gelukt, nu samen met het extreme GroenLinks, om de grootste te worden na vele pijnlijke jaren in de oppositie. De stad zal het merken dat er een nieuwe storm zal gaan waaien. De socialisten van vroeger, die bestaan niet meer en de ouderen zijn daar het slachtoffer van. Tien wethouders. Ik heb het net al genoemd. Het maximale halen ze eruit. Volgens Zeegers is het heel normaal dat er 10 wethouders zijn, maar 8 in zo een grote stad is dat goed te besturen. Je had al een miljoen minimaal kunnen besparen en die had je veel beter kunnen gebruiken dan aan de salarisschaal van 1 of 2 wethouders. De auto, ooit het stokpaardje van de VVD, maar nu is het de melkkoe geworden. Hij moet worden geweerd uit het centrum. De rede? We willen niet meer en we willen en we moeten handhaven tegen het stel overlastgevers. Met andere woorden, we zijn geen baas meer in onze stad. Die wordt door de jeugd in onder andere de Meent en het andere centrum geterroriseerd op de terrassen. Betaald parkeren van de auto zal worden uitgebreid en natuurlijk zal dat duurder worden. Heel de stad moet eraan geloven. Hoek van Holland, Pernis, Rozenburg en Heijplaat, dat heb ik net ook al gezegd, die worden ontzien. Waarom? Je kan daar toch ook mee scoren? De mensen horen tenslotte bij Rotterdam. Ook zij hebben gekozen of niet gekozen voor deze club helderzienden. Het was in ieder geval wel eerlijker geweest naar de andere wijken toe en de andere inwoners van die

wijken. Regulering is allang geen doel meer en dat hebben we net ook al gehoord van het parkeren in de stad. Sinds 2006, ik dacht 2009, maar ik hoorde net 2006, was reizen voor de AOW'ers met de 65-plus pas voor het ov door onder andere Leefbaar in werking gezet. De ouderen waren daar blij mee en konden in ieder geval veel bezoeken brengen aan familie, vrienden, kennissen, maar ook naar de huisarts en het ziekenhuis. Dat is nu allemaal afgepakt door de socialisten, zoals ze zich nog steeds noemen. Daar moeten we mee stoppen. Het is een belachelijke zaak. We gaan daar ook een motie indienen samen met de SP en met Leefbaar om in ieder geval een halt toe te roepen aan deze onrechtvaardige bezuiniging. Vaart maken is het programma. Vaart maken. Als het maar geen Titanic gaat worden. Dank u wel. (Applaus.)

De VOORZITTER: De motie dient u volgende week in. Helemaal prima. Dat kan. Dan is nu het woord aan de heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, van de Titanic naar Volt, maar genoten van de maidenspeech. Voorzitter, het verhaal van dit coalitieakkoord begint voor Volt niet in 2026, maar al 10 jaar geleden. In juni 2016 stemde het Verenigd Koninkrijk namelijk over de Brexit. Nog geen jaar later trad Donald Trump toe voor de eerste keer in het Witte Huis. Internationale samenwerking stond onder druk. Grenzen gingen weer dicht en polarisatie nam toe. Het gevoel groeide dat ieder land het vooral zelf uit moest zoeken. Daarom werd Volt opgericht. Niet uit protest, maar als antwoord en vanuit overtuiging, namelijk dat de grote uitdagingen van deze tijd, zoals klimaat, veiligheid, migratie en ook de economie, zich niet aan landsgrenzen houden, dat samenwerking geen zwakte is, maar juist de enige manier om vooruit te komen en dat de politiek weer lef moet tonen, dat we verder moeten kijken dan de volgende verkiezingen. Dat doen we vandaag ook met dit akkoord. Voorzitter, in 2022 kwam Volt voor het eerst in de Rotterdamse raad binnen. We waren nog klein, maar we hadden grootse ambities. Vandaag, 4 jaar later, staan we hier met een coalitieakkoord waar Volt zijn handtekening onder zet. Dat maakt me trots. Niet alleen omdat het een belangrijke stap is voor Volt, maar omdat het laat zien dat een jonge beweging het verschil kan maken voor de toekomst van Rotterdam. Verantwoordelijkheid nemen betekent alleen niet dat je kunt krijgen wat je allemaal wil. Het is ook concessies doen. Daarom wil ik ook eerlijk zijn over de punten die ons pijn doen. Voor Volt is de keuze om de stadsbrug door te zetten een grote concessie. Onze inzet was altijd een tunnel met metro. Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om verantwoordelijkheid te nemen en de afspraak over de inpassing en natuurcompensatie zo stevig mogelijk vast te leggen. De financiële realiteit van Rotterdam, met tekorten voor de jeugdzorg en onvoldoende middelen vanuit het Rijk, zorgen ervoor dat we bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing moeten verhogen. Deze keuzes zijn niet leuk, maar ze zijn wel noodzakelijk en daar staan we voor. De lijst, waar we heel positief naar kijken, is gelukkig langer.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Voorzitter, mag ik iets vragen?

De VOORZITTER: Excuus. Ik zag het moeilijk. Dank u wel. Mevrouw Coşkun heeft het woord.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Mag ik vragen waarom dat moet, die brug? Waarom die keuze moet, omdat u zegt stellig: moet. U was voor de verkiezing hartstikke overtuigd dat het niet hoefde. Hoe heeft u in uw hoofd zo een grote beslissing kunnen maken?

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, dat kan ik toelichten. Wat nodig is voor Rotterdam, is een nieuwe oeververbinding, omdat we als stad gaan groeien en verdichten. We gaan veel bouwen, dus we hebben die verbinding nodig. Daarin kun je verschillende opties maken met voor- en nadelen. Voor ons was een tunnel met een metro, kijkend naar de verre toekomst, de

mooiste optie. Uiteindelijk heb je ook een realiteit waar je je in bevindt en zijn we met het Rijk een verbintenis aangegaan met middelen om deze stadsbrug vorm te geven. We zitten nu in dat proces en we kunnen niet heel onze woningbouwopgave risico laten lopen. Dat is de reden in overleg dat we ons committeren aan dit akkoord, maar dat doet wel pijn, want we hadden dat idealistisch graag anders gezien.

De VOORZITTER: Mevrouw Coşkun.

Mevrouw COŞKUN (pvdd): Afrondend, voorzitter, wij zijn het ermee eens dat er een oeververbinding moet komen, maar dat hoeft niet met een autobrug. U had ook voor een metrobrug kunnen kiezen of een busbrug kunnen kiezen, alles wat die bomen in de Esch bespaart. U wilt ook radicaal vergroenen, net als de VVD ook zegt, en dat doet u niet met duizenden bomen weg te halen daar. Het kan ook anders. Het kan met een oeververbinding. Het kan met een waterverbinding, die wij ook in het coalitieakkoord lezen. Er zijn alternatieven. U kunt ook een alternatieve route kiezen als progressieve partij.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, ik noem het ook eerlijk omdat het ons pijn doet, maar de realiteit is dat we midden in een proces zitten en dat proces ook gaan uitlopen. Dat betekent wel dat we gaan kijken binnen dat proces hoe we dat zo goed als mogelijk kunnen doen, maar die oeververbinding moet er komen. We zijn dat commitment aangegaan en daar sta ik ook voor. Voorzitter, dan ga ik door, want naast de pijn zijn we vooral enorm positief. Die lijst is ook een heel stuk langer. Let op, want ik ga vaart maken nu. We gaan namelijk 15.000 woningen bouwen en 600 studentenwoningen per jaar opleveren. Dat gaan we doen. Leegstand, dat gaan we aanpakken. Uitvoering geven aan de groennorm, ecologisch maaien en Nationaal Park City Rotterdam vormgeven, dat gaan we doen. Werken aan een autoluw centrum en horecastraten als de Meent en de Witte de With autovrij maken, dat gaan we doen. Het stadsakkoord dakloosheid samen met de raad uitvoeren, dat gaan we doen. Het haventransitieplan richting 2050 vormgeven, zodat we de sterkste en groenste economie van Europa gaan worden, ook dat gaan we doen. Kunnen jullie me nog volgen? Ik ga door. We investeren meer dan 100 miljoen euro in onze economie, van circulaire maakindustrie tot hele. Ook cyberveiligheid en -weerbaarheid gaan we een impuls geven. Een Europees stedenpact voor betere water- en luchtkwaliteit, daar gaan we mee aan de slag. Het Agent of Change-principe hanteren en het nachtleven versterken, ook dat gaan we doen. Het Regenboogakkoord uitvoeren en een transkliniek openen in onze stad, daar gaan we voor. Heel enthousiast publiek. Extra aandacht aan de online veiligheid en jongerenwerk in scholen, ook dat gaan we regelen. Voorzitter, dit is nog niet eens alles, maar het laat wel zien waar dit akkoord voor staat. We staan niet voor stilstand, we willen ervoor gaan. Dit akkoord kiest voor vaart maken en daar zijn we trots op. Tien jaar geleden werd Volt opgericht vanuit de overtuiging dat je politiek moet bedrijven met het oog voor de volgende generatie. Vandaag mogen we daar met dit akkoord voor het eerst in Rotterdam vorm aan geven, want Europa begint voor ons hier in Rotterdam. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Siemons heeft een vraag. U mag nog blijven staan.

De heer SIEMONS (50plus): U bent zo hyper. Er is toch niets met u aan de hand? Ik maak me zorgen.

De VOORZITTER: De heer Dekkers, er is zorg over u.

De heer DEKKERS (volt): Zorgen zijn altijd goed. Laten we de komende periode voor elkaar zorgen. Dan helpen we elkaar. Ik soms met de digitale toegankelijkheid, u met mijn

energieniveau. Ik zal de volgende keer weer een cola zero pakken en geen gewone cola. Dan komt dat helemaal goed.

De VOORZITTER: Dan is nu het woord aan de heer Van Dijk.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Eindelijk rust. Onze voorzitter roept ons regelmatig op om vaart te maken en de coalitie wil graag vaart maken. Ik kan me zo voorstellen dat u ook wil dat we vaart gaan maken. Wij beginnen ook met vaart maken, in ieder geval als het gaat om de aanpak van dakloosheid. Dat hebben we natuurlijk al uitgebreid gevierd. Blij dat het integraal in het coalitieakkoord staat en dat het echt een stadsakkoord geworden is. Wat ons betreft smaakt dit naar meer. Voorzitter, dan het coalitieakkoord. De doorbraken spreken ons aan. We hebben wat vragen over de investeringen, maar daar gaan we het nog over hebben. Als we het akkoord naast ons verkiezingsprogramma leggen, dan zien we tientallen punten die we kunnen afvinken. Voorzitter, dat stemt ons positief. Tegelijkertijd zien wij ook een aantal punten waar dit akkoord echt niet ons akkoord is. We zien dat de plek van kerken en andere religieuze organisaties er, ondanks de deelname van het CDA, toch bekaaid van afkomt. Ze worden genoemd, maar vaak in het kader van veiligheid, terwijl kerken en religieuze organisaties de stad echt zoveel meer te bieden hebben. Voorzitter, het ging al eerder over 10 miljoen bezuinigen op de aanpak van het lerarentekort, zodat driekwart daarvan gestopt kan worden in de nachtcultuur. Voorzitter, dat is de belofte, om de beste stad om op te groeien in te ruilen voor langer doorfeesten. Ik zeg het tegen D66: als u met deze bezuiniging bedoelt niet langer de onderwijspartij te willen zijn, dan zijn wij bereid om deze taak over te nemen.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (d66): Ik moet toch de heer Van Dijk corrigeren. Wat wij hebben gedaan, is geld dat naar de aanpak lerarentekort ging, waarvan we geen bewezen effecten hebben kunnen constateren, om die in te zetten om juist een Schil om de School, dus de samenwerking tussen school en zorg, te verstevigen op meer scholen, zodat leraren daar verlichting van ondervinden, het werk van hen natuurlijk ook makkelijker maakt en dat het voor het kind ook beter is. Dus we hebben een verschuiving gedaan van dat programma van het lerarentekort deels, want sommige dingen zetten we wel door, naar die Schil om de School en naar gratis peuterklassen, wat echt voor het opgroeien van het jonge kind ontzettend belangrijk is. Dus u moet niet een tegenstelling introduceren die er niet is.

De heer VAN DIJK (cu): Voorzitter, ik ben benieuwd wat er in het onderhandelingsdossier staat over de maatregelen die niet meer zouden werken. Misschien willen wij wel en-en, wat minder nachtcultuur en wat meer geld om te besteden aan de beste stad om op te groeien voor jongeren. Daar laat ik het voor nu maar bij, want ik heb niet zo veel tijd meer. We hebben het al gehad over hoe we het allemaal gaan betalen. Ik eindig met een kritische noot over vaart maken, want te snel vaart maken kan ook leiden tot ongelukken. De Raad voor Volksgezondheid heeft onlangs geconstateerd dat wij leven in een hypernerveuze samenleving, waarin prestatiedruk, versnelling en individualisme zijn doorgeschoten en het welzijn van jong en van oud ernstig bedreigd wordt. Voorzitter, als er straks een nieuw college zit, wij wensen hen vast Gods zegen en wijsheid toe in een uitdagende periode en we hopen dat het nieuwe college in alle vaart, die ze zullen gaan maken, ook ruimte vinden voor rust en reflectie. Misschien kan dat wel samen in de stad tijdens een wandeling op een autovrije zondag in een net iets rustigere binnenstad. Ik heb geen moties. Die komen volgende week.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan is nu het woord aan de heer Başoğlu.

De heer BAŞOĞLU (sp): Dank u wel, voorzitter. Wat een maand. Zoveel emoties, verdriet, onrust. Een spannende maand voor 10 mensen. Ik heb niet over wat hier gebeurt met wethouderskandidaten, ik heb het over waar Rotterdammers dagelijks mee te maken hebben. Ik heb het over Amanda, Bep, Chris, Christien, Jennifer, Herman, Jan, Anja, Michael en Rachid. Dit zijn echte strijders voor de stad, onze helden. Ik was bij verschillende bewonersbijeenkomsten bij protesten tegen sloop en voor het bouwen van gemeenschappen, bij protesten voor broodnodige mobiliteit. Ik heb veel bewoners gesproken en, eerlijk gezegd, het raakt me hard. Ik spreek Rotterdammers die zich niet gehoord voelen, Rotterdammers die zich monddood gemaakt voelen, Rotterdammers die het gevoel hebben dat besluiten al genomen zijn voordat zij überhaupt iets mochten zeggen. Het contrast kon bijna niet groter zijn dan bij de presentatie van dit coalitieakkoord. Op het podium in een snikhete Van Nellefabriek stonden blije raadsleden te praten over doorbraken, ambities en vaart maken, maar buiten die zaal spreken wij Rotterdammers die zich afvragen: gaat het wel over ons? Er is een kloof. Ik heb het mijn hele leven gevoeld en nu zie ik ook hoe het ontstaat. Ik sta hier nu als SP-volksvertegenwoordiger om er samen met iedereen alles aan te doen om Rotterdam daadwerkelijk betaalbaar te maken, voor een Rotterdam met menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Ik wil iedereen in deze zaal eraan herinneren, de opkomst bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen was in heel Rotterdam iets meer dan 40 procent maar en op Zuid plekken, wijken waar het maar 18 procent was. Dat betekent dat de meerderheid van de Rotterdammers niet heeft gestemd. Dat is een heel duidelijke waarschuwing. Er gaat iets fundamenteel mis. Juist dan kiest het college voor vaart maken, maar Rotterdam moet niet alleen sneller gaan, Rotterdam moet vooral eerlijk zijn, sociaal, solidair. We moeten terug naar de basis, zorgen voor vertrouwen, een betaalbare stad creëren en het stuur aan Rotterdammers geven. We kijken daarom naar dit akkoord vanuit de simpele gedachte geen vaart maken, maar betaalbaar maken. Vanuit die gedachte dienen we straks ook nog voorstellen in. Allereerst, ik ben trots op de honderden Rotterdammers die vanochtend hebben geprotesteerd, lawaai hebben gemaakt voor het behoud van gratis ov voor ouderen. We gaan door totdat gratis ov voor ouderen behouden blijft. De coalitie wil namelijk nog steeds stoppen met het gratis ov voor AOW'ers en een deel daarvan vervangen door een hoger AOW-tegoed voor mensen die daarvoor in aanmerking komen. Dat is beperkt. Dat is niet goed. Het is juist goed dat het voor alle ouderen is. Voor veel ouderen, voor alle ouderen is openbaar vervoer geen luxe. Het is de weg naar de huisarts, naar het ziekenhuis, naar de markt, naar familie en vrienden. We hebben meer dan 10.000 handtekeningen verzameld voor het behoud van het gratis ov voor ouderen. Straks gaan Chris en ik, Chris is de initiatiefnemer van de petitie, het bord hopelijk kunnen overhandigen aan de nieuwe wethouder mobiliteit. Dat wil ik nu ook presenteren, heb ik ook beloofd aan al die protesteerders buiten. Dit is het bord wat we gaan overhandigen. Het is spontaan ook nog ondertekend door veel mensen. De SP vindt het onbegrijpelijk en onaanvaardbaar dat deze coalitie 3,3 miljoen euro per jaar wil vrijmaken door het gratis ov voor AOW'ers te schrappen. Onze ouderen zijn een bron van waarde, geen kostenpost. Daarom vraagt de SP aan de wethouder: waarom in hemelsnaam het gratis ov voor ouderen afschaffen? Welke andere opties zijn bekeken om dit bedrag te kunnen bezuinigen? Is er gekeken naar hogere bijdragen van eigenaren van commercieel vastgoed, die juist profiteren van een bereikbare, aantrekkelijke stad? Als er miljoenen beschikbaar zijn voor economische ontwikkeling, fondsen en investeringsregelingen, dan kan de coalitie niet doen alsof de enige serieuze besparing te vinden is bij ouderen of door het verhogen van de parkeerkosten. Daarom dienen wij een motie in om gratis ov voor AOW-gerechtigden te behouden. Ook dienen we een motie in voor het echt betaalbaar maken van het ov voor alle Rotterdammers. Dan het Doorbouwfonds. De stad heeft fors meer sociale woningen nodig. Daarvoor kan het doorbouwfonds op papier een mooi instrument zijn. Dit akkoord stopt 111 miljoen euro in het Doorbouwfonds, wat grotendeels betaald wordt uit publieke erfpachtbaten. Dan is de vraag: hoeveel woningen worden gebouwd, voor wie, tegen welke huurprijs? Wie profiteert financieel van deze publieke steun? Wij willen voorkomen dat publiek geld wordt gebruikt om private projecten rendabel te maken zonder harde tegenprestaties, want dan socialiseren

we de risico's en privatiseren we de winst. Er moeten keiharde publieke voorwaarden tegenover staan, open boeken, een maximaal ontwikkeld rendement, langdurige betaalbaarheid en minimaal 40 procent sociale huur. Daarom dienen wij zo meteen de motie in 'Geen publiek geld, zonder publiek voorwaarden'. Dan over preventie. Je kan geen grote maatschappelijke ambities uitspreken en tegelijk de basis onder die ambities weghalen. Preventie werkt alleen als er mensen, middelen en plekken zijn. Als je daarop bezuinigt, verdwijnen problemen niet, ze komen later terug, zwaarder, duurder en pijnlijker. Daarom dienen we een motie in om de bezuiniging op preventie en welzijn niet zomaar in te vullen en om een scenario uit te werken waarin die taakstelling wordt geschrapt. Tot slot, het akkoord reserveert forse middelen voor economische ontwikkeling voor de haven en meer. Ook hier is de vraag wat de SP betreft simpel. Als bedrijven publiek geld krijgen, moeten daar keiharde voorwaarden tegenover staan. Daarom dienen wij een motie in voor een verplicht kader publieke voorwaarden bij economische steun, inclusief een jaarlijkse rapportage aan de raad. Als afsluiting, we vragen aan de coalitie: behoud wat Rotterdammers vrijheid geeft. Bouw betaalbare woningen met harde publieke voorwaarden en bouw meer betaalbare sociale woningen. Bezuinig niet op preventie terwijl je preventie belooft en geef geen publiek geld aan bedrijven zonder publieke opbrengst. Als dit college echt vertrouwen wil herstellen, begin dan hier. Luister naar Rotterdammers en laat de Rotterdammers de baas zijn. Bescherm en versterk publieke voorzieningen, zoals gratis ov voor ouderen, en zorg dat gemeenschappelijk geld terugkomt bij de gemeenschap, want Rotterdammers maken de stad, onze stad en ook uw stad. Dank u wel.

De VOORZITTER: De heer Başoğlu heeft de volgende moties ingediend.

Motie 22. Behoud Gratis OV voor Rotterdamse Ouderen!

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 'Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'";

constaterende dat:

- het coalitieakkoord voorstelt om te stoppen met gratis OV voor AOW'ers;
- een deel van de besparing wordt ingezet om het AOW-tegoed te verhogen;
- deze verschuiving volgens het akkoord per saldo €3,3 miljoen per jaar vrijmaakt vanaf 2027;
- dit over de periode 2027-2030 neerkomt op ongeveer €13,2 miljoen;
- gratis OV voor ouderen bijdraagt aan bereikbaarheid van zorg, mantelzorg, vrijwilligerswerk, sociale contacten en deelname aan de stad;

overwegende dat:

- mobiliteit voor ouderen geen luxe is, maar een voorwaarde om zelfstandig, gezond en sociaal verbonden te blijven;
- het vervangen van gratis OV door een AOW-tegoed niet automatisch betekent dat ouderen dezelfde bewegingsvrijheid behouden;
- juist ouderen met een laag inkomen, beperkte mobiliteit of een klein sociaal netwerk hard geraakt worden als vrij reizen verdwijnt;
- de netto besparing van €3,3 miljoen per jaar beperkt is in verhouding tot de totale gemeentelijke begroting;
- de maatschappelijke kosten van minder mobiliteit, zoals eenzaamheid, gezondheidsproblemen en minder deelname aan vrijwilligerswerk of mantelzorg, niet zichtbaar zijn meegenomen in deze financiële afweging;
- publieke voorzieningen die vrijheid en deelname vergroten zoveel mogelijk behouden moeten blijven;

verzoekt het college:

- het gratis OV voor AOW-gerechtigde Rotterdammers te behouden;
- bij de eerstvolgende begrotingswijziging een dekkingsvoorstel aan de raad voor te leggen om de benodigde €3,3 miljoen per jaar structureel te dekken;
- daarbij in ieder geval varianten uit te werken waarbij de dekking wordt gevonden buiten regelingen voor ouderen en lage inkomens, bijvoorbeeld hogere logiesbelasting en hogere bijdragen van eigenaren van commercieel vastgoed, zodat de dekking niet wordt gezocht bij ouderen, lage inkomens of algemene bewonerslasten;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu, Z.P. Coşkun, T.J.D. Isaack, J.C. Siemons en S. Soytekin

Motie 23. Echt betaalbaar OV voor Rotterdammers

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 'Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord met geen woord rept over de betaalbaarheid van het openbaar vervoer, terwijl de prijs van OV voor veel Rotterdammers een dagelijkse zorg is;
- op 1 juli jongstleden het jaarabonnement van de RET is afgeschaft waardoor vaste reizigers wel 20 procent duurder uit zijn;
- het huidige aanbod van maandabonnement en dagkaart in Rotterdam schreeuwend duur is;
- het lokale OV naar het ziekenhuis, werk of naar familie geen luxeproduct zou moeten zijn, maar een basisvoorziening waar iedere Rotterdammer recht op heeft;

overwegende dat:

- het nieuwe college kiest voor een autoluwe stad, maar dat alleen slaagt als mensen een goed en betaalbaar alternatief hebben om zich te verplaatsen;
- andere vervoerregio's en de NS wel aantrekkelijke abonnementsvormen aanbieden, terwijl Rotterdam hierin achterblijft en zo geen alternatief biedt voor de auto;
- betaalbaar OV onmisbaar is voor het behalen van de eigen doelen van het nieuwe college, zoals een autoluwe, gezonde en leefbare stad;

verzoekt het college om:

- op zeer korte termijn met de RET en de MRDH in overleg te treden over hoe de jaarkorting op het OV-abonnement zo snel mogelijk kan worden teruggebracht;
- te onderzoeken hoe een veel goedkoper OV-abonnement voor Rotterdamse inwoners kan worden gerealiseerd;
- in dat onderzoek ook de mogelijkheden voor een onbeperkt OV-abonnement van 25 euro voor Rotterdammers binnen Rotterdam te onderzoeken;
- uiterlijk eind 2026 met een concreet voorstel naar de raad te komen voor betaalbaarder OV voor Rotterdammers, inclusief de bijbehorende dekking;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

Motie 24. Geen publiek geld, zonder publieke voorwaarden

"De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 'Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'";

constaterende dat:

- het coalitieakkoord een Doorbouwfonds van €111 miljoen voortzet en vult om woningbouw te versnellen;
- dit fonds volgens het akkoord vooral bedoeld is om betaalbare woningbouw mogelijk te maken;
- €91 miljoen van dit fonds wordt bekostigd uit gemeentelijke erfpachtbaten en €20 miljoen afkomstig is van het Rijk;
- erfpachtbaten publieke middelen zijn en dus moeten bijdragen aan publieke doelen;
- Rotterdam een groot tekort heeft aan betaalbare woningen, met name sociale huurwoningen;
- het akkoord aangeeft te willen sturen op absolute aantallen en netto toename van betaalbare woningen;

overwegende dat:

- publieke middelen voorwoningbouw alleen verdedigbaar zijn als zij leiden tot langdurig betaalbare woningen;
- het onwenselijk is als publiek geld vooral wordt gebruikt om private projecten rendabel te maken zonder harde publieke tegenprestatie;
- betaalbaarheid niet alleen bij oplevering moet gelden, maar ook op lange termijn behouden moet blijven;
- de raad vooraf helder moet kunnen controleren welke projecten steun krijgen, uit het Doorbouwfonds, onder welke voorwaarden en met welk maatschappelijk resultaat;
- transparantie over kosten, opbrengsten, rendementen en publieke bijdragen noodzakelijk is om te voorkomen dat publieke middelen private overwinsten subsidiëren;

verzoekt het college:

- voorafgaand aan de inzet van middelen uit het Doorbouwfonds een door de raad vast te stellen toetsingskader voor te leggen, waarin per criterium een duidelijke norm wordt opgenomen en waarin ten minste wordt vastgelegd onder welke voorwaarden projecten steun kunnen ontvangen op het gebied van:
 - de maximale publieke bijdrage in verhouding tot het aantal en type betaalbare woningen dat wordt gerealiseerd;
 - de minimale bijdrage aan sociale huur en overige betaalbare woningen;
 - de minimale termijn waarop betaalbaarheid contractueel wordt geborgd;
 - de te hanteren huurgrenzen;
- in dit toetsingskader op te nemen dat steun uit het Doorbouwfonds alleen mogelijk is wanneer sprake is van:
 - een open-boekenplicht voor ontwikkelaars en andere private partijen die steun ontvangen;
 - een vooraf vastgesteld maximaal ontwikkelrendement;
 - contractuele garanties voor langdurige betaalbaarheid, waarbij sociale huur bij voorkeur permanent wordt gewaarborgd;
- de raad periodiek te informeren over welke projecten middelen uit het Doorbouwfonds ontvangen, welk bedrag per project is toegekend, hoe projecten aan het toetsingskader voldoen en welke publieke opbrengsten worden gerealiseerd;
- bij projecten op gemeentelijke grond, of projecten die op andere wijze substantieel door de gemeente worden ondersteund, bijvoorbeeld via grond, subsidie of ambtelijke inzet, als uitgangspunt te hanteren dat minimaal 40% van het woningprogramma uit sociale huur bestaat;

- geen middelen uit het Doorbouwfonds in te zetten voor projecten waarbij betaalbaarheid onvoldoende lang wordt geborgd of private rendementen niet inzichtelijk zijn;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

Motie 25. Geen preventiebeleid zonder preventiebudget

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 'Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord inzet op preventie, vroegsignalering, sociale basis en het voorkomen van zwaardere zorg;
- het programma Fit'R wordt stopgezet;
- daarnaast een taakstelling op preventie en welzijn wordt opgenomen van cumulatief ongeveer €10 miljoen;
- deze bezuinigingen samen neerkomen op ongeveer €17,6 miljoen minder ruimte voor preventie, gezondheid en welzijn;

overwegende dat:

- preventie alleen werkt als daar voldoende structurele middelen tegenover staan;
- bezuinigen op welzijn en jeugdpreventie het risico vergroot dat problemen later zwaarder, duurder en moeilijker oplosbaar worden;
- juist in wijken waar armoede, gezondheidsverschillen en sociale problemen samenkomen, preventie en welzijn onmisbaar zijn;
- informele zorg, vrijwilligers en buurtorganisaties belangrijk zijn, maar professionele ondersteuning niet mogen vervangen;

verzoekt het college:

- de taakstelling op preventie en welzijn niet in te vullen voordat de raad inzicht heeft gekregen in de gevolgen voor jeugdpreventie, welzijnswerk, wijkteams, mantelzorgers en bewonersinitiatieven;
- een scenario uit te werken waarin de taakstelling op preventie en welzijn volledig wordt geschrapt;
- daarbij ook aan te geven hoe de inzet van Fit'R of een gelijkwaardige wijkgerichte gezondheidsaanpak behouden kan blijven;
- de raad hierover vóór de begrotingsbehandeling te informeren;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

Motie 26. Geen ondernemerssubsidie zonder publieke opbrengst

“De gemeenteraad van Rotterdam, in vergadering bijeen op donderdag 9 juli 2026 ter bespreking van agendapunt 5 'Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken'”;

constaterende dat:

- het coalitieakkoord forse middelen reserveert voor economische ontwikkeling, waaronder middelen voor Economie en Haven, startups en scale-ups, en klimaat en circulair;

- publieke middelen daarmee worden ingezet om economische sectoren, bedrijven, innovatie en bedrijvigheid in Rotterdam te ondersteunen;
- deze middelen onder meer bedoeld zijn voor haven, Health Tech, circulaire maakindustrie, winkelgebieden, bedrijfsruimte, startups en scale-ups;
- economische ontwikkeling het meest duurzaam en breed gedragen is wanneer Rotterdammers daar merkbaar van meeprofiteren;
- publieke waarde onder meer kan bestaan uit goede banen, cao-lonen, scholing, stageplekken, lokale werkgelegenheid, emissiereductie en terugvloeiing van publiek geld bij commercieel succes;

overwegende dat:

- gemeentelijke steun aan bedrijven niet vrijblijvend mag zijn;
- publieke middelen niet primair mogen dienen als risicodekking voor private winst;
- het onwenselijk is als bedrijven profiteren van gemeentelijke investeringen zonder harde afspraken over werkgelegenheid, arbeidsvoorwaarden, duurzaamheid en maatschappelijke opbrengst;
- zeker bij steun aan startups, scale-ups en innovatieve bedrijven het risico bestaat dat publieke middelen vroege risico's afdekken, terwijl latere winsten privaat worden afgeroomd;
- Rotterdamse werknemers, bewoners en kleine ondernemers direct moeten meeprofiteren van economische investeringen van de gemeente;
- transparantie nodig is om als raad te kunnen controleren welke bedrijven steun ontvangen, onder welke voorwaarden en met welk resultaat;

verzoekt het college:

- voor economische steun boven €250.000 een verplicht kader op te stellen met publieke voorwaarden op het gebied van goed werk, lokale werkgelegenheid, scholing, duurzaamheid en transparantie;
- bij deze steun altijd te onderzoeken of publieke middelen kunnen terugvloeien naar de gemeente, bijvoorbeeld via leningen, winstdeling, terugbetaling of andere revolverende vormen;
- standaard afspraken op te nemen waarmee steun geheel of gedeeltelijk kan worden teruggevorderd wanneer beloofde banen, arbeidsvoorwaarden, klimaatdoelen of andere publieke voorwaarden niet worden nagekomen;
- jaarlijks aan de raad te rapporteren welke economische steun is verstrekt, welke publieke opbrengst dit heeft opgeleverd en welke middelen eventueel zijn teruggevloeid of teruggevorderd;

en gaat over tot de orde van de dag.”

w.g. E. Başoğlu

De moties zijn voldoende ondersteund en maken deel uit van de beraadslagingen.

De VOORZITTER: Dan komen wij bij de laatste spreker en dat is de heer Isaack.

De heer ISAACK (bij1): Dank u wel, voorzitter. BIJ1 kijkt fundamenteel anders naar de vraagstukken waar Rotterdam vandaag voor staat. We zien de wooncrisis als gevolg van een systeem waarin wonen steeds meer een verdienmodel is geworden. We zien bestaansonzekerheid als het gevolg van decennialang neoliberaal beleid, waarin collectieve voorzieningen zijn afgebroken en de rekening daarvan bij individuele mensen is neergelegd. We zien racisme als iets dat zichzelf blijft reproduceren via instituties, beleid en machtsverhoudingen. Vanuit die analyse hebben wij dit coalitieakkoord gelezen. We zien een

akkoord dat op cruciale punten blijft vertrouwen op precies de oude logica die de ongelijkheid in deze stad heeft voortgebracht. Bouwen voor de markt, groeien voor bedrijven, handhaven problemen die je zelf niet oplost en dan hopen dat Rotterdammers daar uiteindelijk iets van gaan merken, maar mensen moeten nu hun huur betalen, mensen moeten nu boodschappen doen en mensen moeten nu naar werk, school of zorg kunnen reizen. Dat begint onder andere bij een echt betaalbare woning. Het vorige college beloofde ook al bouwen. Er is zeker gebouwd, luxe appartementen, penthouses. Dit college lijkt in dezelfde voetstappen te willen treden, want als we het akkoord lezen, lezen we dat het college maar liefst 33 procent in het topsegment wil bouwen. Voorzitter, een woningcrisis los je niet op door woningen te bouwen voor de mensen die al helemaal geen wooncrisis hebben. Misschien kunnen straks de 10 peperdure wethouders van dit college ze betalen, maar de gemiddelde Rotterdammer in ieder geval niet. We lezen in het akkoord over 10.000 betaalbare woningen. Dan denk je: het is feest, maar de kater volgt al snel, want voor die 100.000 mensen die wachten op een sociale huurwoning is de slechts 4500 sociale huurwoningen die de coalitie voorstelt niets meer dan een druppel op een brandende plaat. Het feit dat we zo veel inzetten op woningen in het midden- en topsegment is pure gentrificatie. Als het aan dit college ligt, moet Rotterdam blijkbaar vooral bewoonbaar blijven voor de rijken. Wij vragen ons af wat er nog over is van het Rotterdam dat ooit een arbeidersstad was in 2026. We zien precies dezelfde logica terug in het mobiliteitsbeleid. Het college kiest ervoor betaald parkeren uit te breiden over vrijwel heel Rotterdam en tegelijkertijd de tarieven te verhogen. Rechtvaardig klimaatbeleid mag nooit betekenen dat mensen met een laag inkomen de rekening betalen voor de verduurzaming van de stad. Als je echt wilt dat mensen de auto gaan laten staan, zorg dan dat het ov betaalbaar en toegankelijk is. Wat lezen we? Een ov-visie helemaal in 2050, blinde vlekken in kaart brengen en onderzoek naar de nachtmetro. Allemaal leuk en aardig, maar daar kan de Rotterdammer morgen geen tramkaartje van betalen. Als klap op de vuurpijl wordt gratis ov voor senioren nog eens afgeschaft. We hebben het al heel vaak gehoord vandaag. Dan, voorzitter, over de beschamende samenstelling van dit college. Eerlijk is eerlijk, sorry not sorry Leefbaar Rotterdam, het is oprecht indrukwekkend dat deze zogenaamd progressieve coalitie, afgezien van gender, minder divers is dan het vorige college. Tien wethouders en slechts 1 persoon van kleur in een stad waar ongeveer 6 op de 10 inwoners een migratieachtergrond hebben. Geen enkele wethouder zonder universitaire opleiding, terwijl twee derde van Rotterdam geen hbo- of wo-diploma heeft. Vervolgens denk je dat dit opgelost gaat worden met een gezant diversiteit en inclusie. Het is delusionaal. Wij willen geen gezant, wij willen een bestuur dat ook echt zelf snapt wat ervaringen zijn voor gemarginaliseerde groepen in deze samenleving. Zolang deze ervaringsdeskundigheid ontbreekt in ons bestuur, is diversiteit en inclusie een lege huls. Dat wordt nog eens pijnlijk duidelijk wanneer we in het akkoord lezen dat dit college kiest voor meer blauw op straat en een proef waarbij boa's een wapenstok krijgen. Het is duidelijk dat jullie niet bekend zijn met de ervaringen van Rotterdammers van kleur of er lak aan hebben, want voor veel Rotterdammers is meer politie helemaal niet meer veiligheid. Veiligheid is niet hoeveel agenten je op straat zet, veiligheid gaat over zorg en over medemenselijkheid. Voorzitter, waar kritiek is, mag ook erkenning zijn. We zijn ook blij om te zien dat BIJ1 taal letterlijk terugkomt in het akkoord. Nu is vastgesteld dat Rotterdam niet wil dat haar haven wordt gebruikt voor de doorvoer van goederen die worden ingezet bij mensenrechtenschendingen, oftewel actievoeren werkt, demonstreren werkt. Wat ons betreft is de volgende stap dan ook logisch. Niet alleen kijken naar welke goederen via de haven worden vervoerd, maar ook kritisch kijken naar ons eigen inkoopbeleid. Wij zijn benieuwd hoever dit college echt wil gaan. Anders waren al die Rode Lijn-demonstraties voor de Bühne om te scoren bij je achterban. Jullie hebben nu de macht, dus ik hoop dat jullie nu ook echt gaan doorpakken. Ten slotte, in een tijd waarin steeds minder mensen kunnen rondkomen en fascisme zich in een rap tempo verspreid, is dit coalitieakkoord een klap in het gezicht voor al die Rotterdammers die elke dag vechten om hun hoofd boven water te houden. Zij verdienen meer dan de kruimels van dit college. Juist daarom kunnen wij wonen, armoede, klimaat, veiligheid en internationale solidariteit niet los van elkaar zien. Wie werkelijk aan de wortel

van deze problemen wil komen, zal ook de systemen moeten bevragen waaruit deze problemen voortkomen. Daarom staat BIJ1 ook in een lange traditie van zwarte vrouwen, migranten en vluchtelingenvrouwen, van antikoloniale denkers, van arbeidersbewegingen en van mensen die begrepen dat rechtvaardigheid nooit van bovenaf cadeau wordt gedaan. We zien steeds opnieuw dezelfde les terug. Ongelijkheid verdwijnt niet vanzelf en rechtvaardigheid begint altijd met mensen die weigerden te accepteren dat de wereld nu eenmaal is zoals zij is. BIJ1 zal de raad daar de komende 4 jaar aan blijven herinneren en zich blijven inzetten voor een stad die er is voor alle en dan ook alle Rotterdammers. Tot zover.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Zijn wij hiermee aan het einde gekomen van de eerste termijn over het debat over het coalitieakkoord 2026-2030. Zoals gezegd, volgende week gaan wij door met de eerste termijn beantwoorden van het college, want het college moet natuurlijk wel eerst geïnstalleerd worden. Op dat moment gaan wij bijna aankomen. Ik kijk naar boven of iedereen binnen is, want ik begreep dat er mensen waren die nog binnengeleid moeten worden. Dan schors ik heel kort, maar blijft u vooral zitten, want we gaan wel heel snel door. Het is een kort moment van schorsing zodat de mensen die binnen kunnen komen hier ook nog de mogelijkheid voor hebben. Dan heropen ik zo meteen de vergadering, waarbij we gaan beginnen met de installatie van de nieuwe wethouders. Ik schors de vergadering.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

6. *Het voorstel tot vaststelling van het aantal wethouders, de tijdsbestedingsnorm van de wethouders en ontheffing van het vereiste van ingezetenschap van een wethouder*

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij komen eerst bij agendapunt 6. Het agendapunt is 'Het voorstel tot vaststelling van het aantal wethouders, de tijdsbestedingsnorm van de wethouders en ontheffing van het vereiste van ingezetenschap van een wethouder'. We hebben daartoe 1 ontwerpbesluit. Ik kijk rond of dat we dat bij hamerslag kunnen doen. De heer Buijt.

De heer BUIJT (Irr): Wij worden geacht om in ieder geval tegen alle 3 de punten gestemd te hebben.

De VOORZITTER: Helder. Anderen nog? De heer Soytekin.

De heer SOYTEKIN (denk): Dat geldt ook voor onze fractie.

De VOORZITTER: Nog anderen? Met deze aantekening constateer ik dat de 3 voorgestelde besluiten zijn aangenomen.

7. *Benoeming van de wethouders*
a. Voordrachten door de betreffende fracties.
b. Onderzoek naar wettelijke vereisten en verenigbaarheid van functies die verband houden met het wethouderschap.
c. Stemming.
d. Aannemen van de benoeming.
e. Beëdiging van de wethouders.

De VOORZITTER: Dan komen we bij de echte benoeming. Het is best een verhaal en ik wil u ook daarin meenemen. Ik hoop dat u goed oplet, want er zitten ook nog wat procedurele stappen in. Dit willen we allemaal natuurlijk heel goed gaan doen. We hebben eerst als onderdeel van de benoeming van de wethouders de voordracht door de betreffende fracties.

Daarna komt het onderzoek naar de wettelijke vereisten en verenigbaarheid van functies die verband houdt met het wethouderschap. Vervolgens is de stemming. Die is schriftelijk. Vervolgens gaan we over tot het aannemen van de benoemingen en daarna tot de beëdiging van de wethouders. Ik begin eerst bij het onderdeel van de voordracht door de betreffende fracties. Elke fractie heeft iemand afgevaardigd uit de eigen fractie om de kandidaat-wethouders kort voor te dragen. Kort met name, zeg ik erbij, want de uitgebreide toelichting heeft natuurlijk al plaatsgevonden op de hoorzitting maandag 6 of dinsdag 7 juli. Ik nodig achtereenvolgens mevrouw Reitema, mevrouw Maassen, mevrouw Abrahamse, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers uit. Mevrouw Reitema.

Mevrouw REITEMA (pro): Dank u, voorzitter. Namens PRO Rotterdam draag ik met trots onze kandidaat-wethouders voor. We dragen de volgende kandidaten voor op de portefeuilles. Jeroen Postma voor Jeugdzorg, onderwijs en sport, Miriam Harika voor Werk & inkomen en armoedebestrijding, Astrid Kockelkoren voor Wonen, dakloosheid en MPRZ en Sabine Biesheuvel voor Klimaat, circulair en buitenruimte. Samen gaan we vaart maken en de stad eerlijker maken.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Maassen.

Mevrouw MAASSEN (d66): Geachte leden van de raad, met veel trots draag ik Chantal Zeegers en Eva Heijblom voor als kandidaat-wethouders voor het nieuwe college. Chantal Zeegers heeft de afgelopen 4 jaar zich bewezen als kundig wethouder op de portefeuilles klimaat, bouwen en wonen en van die kundigheid zien we ook het resultaat. De bouwproductie is gestegen en CO2-uitstoot is gedaald. Daarnaast heeft ze laten zien een kundig bestuurder te zijn, die op veel verschillende manieren met mensen en partijen in de stad en op het stadhuis kan samenwerken, met woningcorporaties, projectontwikkelaars, Rotterdammers, oppositie, coalitie en de SP. We hebben daarom ook veel vertrouwen dat Chantal met die verbindende kwaliteit ook mooie stappen zet op de portefeuille Samenleven. Een bouwhelm is Chantal inmiddels wel gewend, dus met de bouwambities van deze coalitie komt het onder haar bestuur goed. We gaan Chantal ontzettend missen als fractievoorzitter van onze fractie, maar dragen haar vol overtuiging voor. Ik vraag daarop uw steun. Daarnaast stel ik ook met veel enthousiasme onze kandidaat-wethouder Eva Heijblom voor. Eva Heijblom is geboren in Vlaardingen en gevormd tot echte Rotterdammer in haar studententijd. We zijn blij om haar snel ook als inwoner te mogen verwelkomen in onze mooie stad. Zij zal de grote ambities die in het coalitieakkoord zijn opgenomen op mobiliteit onder haar hoede nemen. Op naar een autoluwe stad in 2040. We hebben veel vertrouwen dat zij die transitie in gaat zetten. In Den Haag heeft zij een grote verantwoordelijkheid gehad in het uitvoeren van een omvangrijke digitale transitie. Die ervaring neemt Eva mee naar Rotterdam. Ook haar ervaring als oud-raadslid in Lansingerland zorgt ervoor dat zij de politieke daadkracht heeft om de grote mobiliteitstransitie in onze stad waar te maken. Met haar grote hart voor kunst, cultuur en nachtcultuur zal zij zorgen dat ook het Rotterdamse nacht- en cultuurleven verder impuls krijgt. We dragen daarom ook graag Eva vol overtuiging voor en ook daarop vraag ik uw steun. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Mevrouw Abrahamse.

Mevrouw ABRAHAMSE (vvd): Geachte leden van de gemeenteraad, als Rotterdamse VVD dragen we met veel vertrouwen de heer Tim Versnel voor als wethouder voor de portefeuille Economie, haven en kleine kernen en de heer Diederik van Dommelen voor de portefeuille Financiën, organisatie, vastgoed en handhaving. We zijn er dinsdag al uitgebreid op ingegaan, maar kort samengevat: de heer Versnel heeft de afgelopen 4 jaar laten zien dat hij een verbindende wethouder is, gericht op resultaat. We denken dat hij daarmee een uitstekende wethouder zal zijn op deze portefeuille waar dat nodig is. Stad en dorp verbinden, werkgever en werknemer, publiek en privaat en economie en klimaat. De heer Van Dommelen ben ik al eerder op ingegaan. Met zijn ruime kennis en ervaring op zijn dossiers,

zowel binnen als buiten de raad, en daarnaast zijn aantoonbare betrokkenheid bij de stad, we denken dat hij daarmee zeer geschikt zal zijn als wethouder op deze portefeuille.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Dan vraag ik de heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (cda): Voorzitter, dit is natuurlijk bijzonder ongemakkelijk en waarschijnlijk ook voor het eerst in de geschiedenis van deze raad, dat een eenmansfractie een kandidaat voordraagt die dan ook die eenmansfractie is. Dat denk ik wel. Waardoor ik mezelf moet voordragen voor Zorg, welzijn en sociale basis, maar ik verwijs naar de prachtige woorden van hopelijk de nieuwe fractievoorzitter Ellen Verouden die zij heeft gesproken bij de hoorzitting afgelopen maandagavond. Dank.

De VOORZITTER: Dank voor deze toelichting. De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (volt): Voorzitter, blijkbaar bevalt dat goed, dus dan ga ik dat ook maar doen. Ik wil mijn fractie danken voor de mooie woorden en introductie afgelopen dinsdag, maar dan nu namens de fractie draag ik de heer Luuk Dekkers voor de portefeuille Digitalisering, dienstverlening, bestuur en economische zaken. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank voor deze toelichting. Het is helder wie de kandidaten nu zijn die worden voorgedragen vanuit de verschillende fracties. Dan kom ik nu bij de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven. Mag ik uw aandacht? Dit is serieus. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven gevraagd onderzoek in te stellen naar de vereisten die verband houden met het wethouderschap. Aangezien de voorzitter van deze commissie tevens kandidaat-wethouder is, geef ik het woord aan de door de commissie aangewezen waarnemend voorzitter, de heer Duin. Ik neem aan dat de commissie haar voorbereidende werkzaamheden heeft verricht en ik nodig de heer Duin uit het advies openbaar te maken.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik deel u mede dat de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven kennisgenomen heeft van de voordrachten die vanuit de fracties van PRO, D66, VVD, CDA en Volt zijn gedaan voor de benoeming van wethouders. De commissie heeft een strikt afgebakende taakomschrijving, namelijk het onderzoeken of de voorgedragen kandidaten voldoen aan de wettelijke vereisten voor het wethouderschap en naar de verenigbaarheid van de functies die verband houden met het wethouderschap. De commissie heeft de bescheiden van de volgende kandidaat-wethouders ontvangen en onderzocht. De heer Postma, mevrouw Kockelkoren, mevrouw Harika, mevrouw Biesheuvel, mevrouw Heijblom, mevrouw Zeegers, de heer Van Dommelen, de heer Versnel, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers. Met inachtneming dat uw raad heeft besloten tot ontheffing van het vereiste van ingezetenschap van mevrouw Heijblom, voldoen alle kandidaten aan de wettelijke vereisten voor het wethouderschap. Tevens is van alle kandidaten een Verklaring Omtrent Gedrag ontvangen en in orde bevonden. Betreffende de verenigbaarheid van functies, heeft de commissie geconstateerd dat de kandidaat-wethouders Postma, Kockelkoren, Biesheuvel, Heijblom, Zeegers, Van Dommelen, Versnel, Segers-Hoogendoorn en Dekkers geen functies vervullen die onverenigbaar zijn met het wethouderschap. De commissie heeft geconstateerd dat mevrouw Harika momenteel als ambtenaar in dienst is van de gemeente Rotterdam. Op grond van artikel 36b, eerste lid van de gemeentewet is die functie onverenigbaar met het wethouderschap. Op grond van artikel 46 van de gemeentewet dient degene die benoemd wordt als wethouder er onverwijld voor zorg te dragen dat hij of zij uit die functie wordt ontheven. De commissie adviseert de raad om, indien mevrouw Harika benoemd wordt tot wethouder, haar 24 uur de gelegenheid te geven schriftelijk aan de raad aan te tonen dat zij uit de betreffende functie is ontheven. De commissie constateert dat de heer Postma, mevrouw Kockelkoren, mevrouw Harika, mevrouw Biesheuvel, mevrouw Heijblom, mevrouw Zeegers, de heer Van Dommelen, de heer Versnel, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers benoembaar zijn tot wethouder

van de gemeente Rotterdam. Dit is getekend door de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank, mijnheer Duin, voor het advies. U kunt het advies ook betrekken bij uw keuze straks op het stembiljet. Tevens stel ik voor om, betreffende mevrouw Harika, het advies van de commissie over te nemen om haar na benoeming binnen 24 uur bewijs te laten overleggen dat ze uit haar functie als ambtenaar bij de gemeente Rotterdam is ontheven. Bent u daarmee akkoord? Dat advies is besloten. Dan verzoek ik de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven erop toe te zien en de raad hierover te informeren dat dit ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden. Dan gaan we over tot de stemming. Daar is een stemming die schriftelijk plaatsvindt. Daarvoor benoem ik ook leden in het stembureau. Ik benoem tot lid van het stembureau de heer Van Dijk, de heer Isaack, de heer Hamhuis en mevrouw Laamairi. Ik vraag inderdaad om de bodes de enveloppen met de stembiljetten A tot J uit te delen. Even dichthouden nog. Ik vraag echt uw aandacht, want dit moet wel goed gaan allemaal. Er moet ook veel geteld worden zo meteen. Er zijn stembiljetten A tot J. U kunt bij elke kandidaat aangeven voor te stemmen of tegen te stemmen en een naam naar wens in te vullen. Let op, u mag maar 1 regel aankruisen. Het is ook mogelijk om blanco te stemmen. Met deze uitleg verzoek ik u nu om de stembiljetten in te vullen. Ik zou ook willen verzoeken als alles opgehaald is pas te gaan staan, zodat we zeker weten dat we alle formulieren terug hebben. Dat is zeker voor de leden van het stembureau van het grootste belang. Mag ik de leden van het stembureau alvast verzoeken hiernaartoe te komen, naar de tafel? Ik zal de vergadering kort schorsen, maar doe het niet te lang, want zorg dat we het tempo erin houden. Ik schors de vergadering 5 minuten max.

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Dan heropen ik de vergadering en dan mag ik de voorzitter vragen om verslag uit te brengen van de telling. De bel gaat nog. Moment. Hij is zo klaar. Een momentje.

De heer VAN DIJK (cu): Dank u wel, voorzitter. Het stembureau heeft haar werk gedaan. Alle stemmen zijn geteld en herteld. Ik loop met u de verschillende stembiljetten na. Ik begin bij stembiljet A en dat is de voordracht van de heer Postma. Er zijn in totaal 45 stemmen uitgebracht. Voor de heer Postma zijn uitgebracht 39 stemmen en tegen 6 stemmen. Dan kom ik bij stembiljet B, mevrouw Astrid Kockelkoren. In totaal ook 45 stemmen uitgebracht. Voor haar zijn uitgebracht 40 stemmen, tegen 5 stemmen. Dan kom ik bij stembiljet C voor mevrouw Miriam Harika. Voor haar zijn uitgebracht 29 stemmen, tegen 4. Voor mevrouw Reitema 11 en voor Biljoen 1, totaal 45 stemmen. Voorzitter, ik kom bij stembiljet D. Dat is de voordracht van mevrouw Sabine Biesheuvel. Voor haar benoeming zijn uitgebracht 38 stemmen, tegen 6 en 1 op Joey de Waard, totaal ook 45 stemmen. Voorzitter, ik ben bij stembiljet E, de voordracht van mevrouw Zeegers. Voor haar benoeming zijn uitgebracht 39 stemmen, tegen 6 maakt totaal 45. Dan ben ik bij stembiljet F voor mevrouw Eva Heijblom. Voor haar benoeming zijn uitgebracht 21 stemmen, tegen 0 stemmen, Joan Nunnely 23 stemmen, blanco 1 stem. Totaal 45. Dan ben ik bij de voordracht van de heer Versnel. Totaal ook 45 stemmen, voor 39, tegen 6. Dan ben ik bij stembiljet H, de heer Diederik van Dommelen. Voor zijn benoeming zijn uitgebracht 39 stemmen, daartegen 5, 1 blanco maakt samen weer 45. Dan ben ik bij de heer Segers-Hoogendoorn. Ook 45 stemmen uitgebracht, 39 voor, 6 tegen. Ten slotte stembiljet J voor de heer Luuk Dekkers. Voor zijn uitgebracht 40 stemmen, tegen zijn 5 stemmen, maakt samen 45. Tot zover de bevindingen van het stembureau.

De VOORZITTER: Dan mag ik de leden van het stembureau hartelijk bedanken voor hun werkzaamheden en voor het uitbrengen van het verslag. Dan stel ik vast dat tot wethouder

zijn benoemd de heer Postma, mevrouw Kockelkoren, mevrouw Harika, mevrouw Biesheuvel, mevrouw Zeegers, de heer Versnel, de heer Van Dommelen, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers. Ik stel vast dat mevrouw Nunnely voldoende stemmen heeft gekregen, maar dat zij nog moet bekeken worden door de commissie van de geloofsbrieven, omdat dat natuurlijk in deze procedure nu niet gedaan is. Dat kan de komende periode nog gedaan worden, zodat haar benoeming eventueel in de raadsvergadering van komende donderdag aan de orde kan zijn, maar we moeten wel controleren of haar geloofsbrieven ook in orde zijn en die procedure hebben we nu niet doorlopen. Tot zover de uitslag. Dan wil ik u vragen of u uw benoeming aanvaardt. Dan vraag ik dat aan de heer Postma, mevrouw Kockelkoren, mevrouw Harika, fijn dat u staat, mevrouw Biesheuvel, mevrouw Zeegers, de heer Versnel, de heer Van Dommelen, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers. Mevrouw Nunnely, dat moet ik ook nog vragen, want dat mag nu ook. Mevrouw Nunnely, aanvaardt u uw benoeming?

Mevrouw NUNNELY (d66): Voorzitter, ik zal in ieder geval de geloofsbrieven eerst afwachten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Hartelijk dank. Nu de gekozen kandidaten hun benoeming hebben aanvaard, stel ik vast dat op grond van de gemeentewet het ontslag van de heer Buijt, van de heer Struijvenberg, de heer Kasmi, de heer Lansink-Bastemeijer, de heer Achbar en mevrouw Norville een feit is. Dan gaan we nu over tot de beëdiging. Ik verzoek de griffier de wethouders die zijn benoemd van buiten de raad naar voren te leiden voor de beëdiging. De andere wethouders vanuit de raad verzoek ik hier alvast voor mij plaats te nemen. U wordt aangevuld met de anderen. Ik verzoek u allen te gaan staan, ook de aanwezigen op alle tribunes, ook de publieke tribune, voor zover dat mogelijk is. Dan vraag ik de griffier de kandidaten voor te leiden. De anderen mogen zo meteen al naar voren lopen. Drie kandidaten hebben aangegeven de eed te willen afleggen. Zes kandidaten hebben aangegeven de verklaring en belofte af te willen leggen. Ik begin eerst bij de eed. Mevrouw Harika, de heer Versnel en de heer Segers-Hoogendoorn hebben aangegeven de eed te willen afleggen. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u conform artikel 41a van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de eed af te willen leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen. Mevrouw Harika.

Mevrouw HARIKA (wethouder): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: De heer Segers-Hoogendoorn.

De heer SEGERS-HOOGENDOORN (wethouder): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: De heer Versnel.

De heer VERSNEL (wethouder): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: Dan ga ik meteen door naar degenen die de verklaring en de belofte af zullen leggen. Dat is de heer Postma, mevrouw Kockelkoren, mevrouw Biesheuvel, mevrouw Zeegers, de heer Van Dommelen en de heer Dekkers. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u conform artikel 41a van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte

af. U heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot wethouder benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen. De heer Postma.

De heer POSTMA (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Kockelkoren.

Mevrouw KOCKELKOREN (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Biesheuvel.

Mevrouw BIESHEUVEL (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Zeegers.

Mevrouw ZEEGERS (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: De heer Van Dommelen.

De heer VAN DOMMELEN (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: De heer Dekkers.

De heer DEKKERS (wethouder): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u allen van harte feliciteren met dit bijzonder mooie ambt. Veel wijsheid en ook succes toegewenst bij al uw werkzaamheden. Ik schors de vergadering. (Applaus.)

(De vergadering is geschorst.)

Heropening

De VOORZITTER: Mevrouw Harika, mag ik u verzoeken om nu achter de tafel plaats te nemen, want we hebben nog mensen te beëdigen.

8. *Invullen van de vacatures gemeenteraad die zijn ontstaan door het benoemen van wethouders*
 - a. *Toelating nieuwe leden.*
 - b. *Beëdiging nieuwe leden.*

De VOORZITTER: Wij zijn nu aangekomen bij de invulling van de vacatures voor de gemeenteraad die zijn ontstaan door het benoemen van wethouders. Dat gaat allereerst over de toelating van de nieuwe leden en dan vervolgens ook de beëdiging van de nieuwe leden. In de vacatures die in de raad zijn ontstaan met het benoemen van nieuwe wethouders, heb ik 7 nieuwe raadsleden benoemd. Ik heb de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven verzocht onderzoek te doen naar de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde raadsleden. Ik

neem aan dat ook de commissie hier weer haar voorbereidende werkzaamheden heeft verricht. Het woord is daarom weer aan de heer Duin.

De heer DUIN (lr): Dank u wel, voorzitter. Ik deel mede dat de commissie de geloofsbrieven van de nieuwbenoemde leden de heer Baali, de heer Engelen, de heer Van der Hoeven, mevrouw Kattenbroek, mevrouw Van Meer, mevrouw Verouden en de heer Wempe heeft onderzocht. De commissie heeft de geloofsbrieven en de daarbij behorende bescheiden onderzocht en in orde bevonden. De commissie adviseert de raad de heer Baali, de heer Engelen, de heer Van der Hoeven, mevrouw Kattenbroek, mevrouw Van Meer, mevrouw Verouden en de heer Wempe toe te laten als lid van de gemeenteraad ter voorziening in de vacatures van de heer Postma, de heer Versnel, de heer Van Dommelen, mevrouw Zeegers, mevrouw Kockelkoren, de heer Segers-Hoogendoorn en de heer Dekkers. Dit is ondertekend door de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven.

De VOORZITTER: Hartelijk dank voor het verslag. Dan stel ik voor de genoemde personen allemaal toe te laten als raadslid. Dan gaan we nu over tot de beëdiging en mag ik de griffier verzoeken de heer Baali, de heer Engelen, de heer Van der Hoeven, mevrouw Kattenbroek, mevrouw Van Meer, mevrouw Verouden en de heer Wempe door de grote deur naar voren te leiden. U mag ook allemaal weer gaan staan inderdaad. Dan begin ik weer met de eed. De heer Baali heeft aangegeven dat hij de eed wil afleggen en de andere leden de verklaring of belofte. U heeft aangegeven dat u de eed wil afleggen? De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de eed af te willen leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u beide voorste vingers van uw rechterhand op te steken en uit te spreken: zo waarlijk helpe mij God almachtig. Ik zweer dat ik, om tot lid van de raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De heer BAALI (pro): Zo waarlijk helpe mij God almachtig.

De VOORZITTER: De leden mevrouw Kattenbroek, de heer Van der Hoeven, de heer Engelen, mevrouw Van Meer, de heer Wempe en mevrouw Verouden, u heeft allen aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Klopt dat? Ja. De raad heeft besloten tot uw toelating als lid van deze gemeenteraad. Alvorens uw functie te kunnen uitoefenen, legt u overeenkomstig artikel 14 van de gemeentewet de eed of de verklaring en belofte af. U heeft aangegeven de verklaring en belofte af te leggen. Na het voorlezen van de tekst door mij, verzoek ik u uit te spreken: dat verklaar en beloof ik. Ik verklaar dat ik, om tot lid van deze raad benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in het ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen.

De VOORZITTER: Mevrouw Kattenbroek.

Mevrouw KATTENBROEK (d66): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: De heer Van der Hoeven.

De heer VAN DER HOEVEN (vvd): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: De heer Engelen.

De heer ENGELLEN (vvd): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Meer.

Mevrouw VAN MEER (pro): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: De heer Wempe.

De heer WEMPE (volt): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Mevrouw Verouden.

Mevrouw VEROUDEN (cda): Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan mag ik u namens ons allen van harte feliciteren met uw benoeming tot leden van deze gemeenteraad. We zullen zo meteen na de afsluiting van deze vergadering u allen ook kunnen feliciteren op de omloop. Hartelijk dank. (*Applaus.*)

9. Sluiting

De VOORZITTER: Dan gaan wij meteen door met het sluiten van deze raadsvergadering, deze bijzondere raadsvergadering. Ik dank u allen voor uw aanwezigheid en uw bijdrage. Ik sluit de vergadering.

Inhoudsopgave

Onderwerp	Pagina
Opening en mededelingen	945
Vaststelling van de agenda voor de bijzondere raadsvergadering van 9 juli 2026	945
Mededeling van de ingekomen stukken aan de raad en de commissies, zoals genoemd op de digitale doorlopende lijst 2026 week 26 en 27	946
Afscheid van de wethouders die niet terugkeren in het college van burgemeester en wethouders	946
Debat over het coalitieakkoord 2026-2030 'Vaart maken' (eerste termijn)	955
Het voorstel tot vaststelling van het aantal wethouders, de tijdsbestedingsnorm van de wethouders en ontheffing van het vereiste van ingezetenschap van een wethouder	1032
Benoeming van de wethouders a. Voordrachten door de betreffende fracties. b. Onderzoek naar wettelijke vereisten en verenigbaarheid van functies die verband houden met het wethouderschap. c. Stemming. d. Aannemen van de benoeming. e. Beëdiging van de wethouders.	1032
Invullen van de vacatures gemeenteraad die zijn ontstaan door het benoemen van wethouders a. Toelating nieuwe leden. b. Beëdiging nieuwe leden.	1037
Sluiting	1039

Aldus ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering op 10 september 2026.

De griffier,

De voorzitter,

